

Manual për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2021

Botimi i dytë i plotësuar

Manual për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2021

Botimi i dytë i plotësuar

Impresum

Titulli:

Manual për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2021
Botimi i dytë i plotësuar

Botuesit:

Fondacioni Konrad Adenauer në Republikën e Maqedonisë së Veriut
Instituti për Demokraci "Societas Civilis" - Shkup

Autorë:

Marko Pankovski
Nikolla Mihajlovski
Iva Naskova
Zdravko Stavrov

Koordinimi:

Daniel Braun
Davor Pashoski

Përkthimi në gjuhën shqipe:

Armend Nuhiu

Dizajni dhe përgatitja:

Vincent Grafika DOO Shkup

Publikimi mund të shkarkohet falas në:

www.izbornaarhiva.mk
<https://www.kas.de/nordmazedonien>
<http://www.idscs.org.mk>

Shënim:

Fondacioni Konrad Adenauer dhe Instituti për Demokraci "Societas Civilis" - Shkup nuk janë përgjegjës për faktet dhe pikëpamjet e shprehura në publikim. Ato përfaqësojnë pikëpamjet personale të autorit.
Ky publikim është vetëm për qëllime informative dhe informacioni në të nuk mund të përdoret në fushatat zgjedhore.

Përmbajtja

HYRJE NË ZGJEDHJET LOKALE 2021 **5**

Përgatitjet për zgjedhjet lokale 2021.....	9
Pjesëmarrësit në zgjedhje.....	12
Ndryshimet e fundit në legjislacionin zgjedhor.....	12

1. HISTORIA E ZGJEDHJEVE LOKALE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT (1996 - 2017) **25**

Zgjedhjet lokale 1996.....	27
Zgjedhjet lokale 2000.....	27
Zgjedhjet lokale 2005.....	28
Zgjedhjet lokale 2009.....	28
Zgjedhjet lokale 2013.....	29
Zgjedhjet lokale 2017.....	31

2. SISTEMI ZGJEDHOR MAQEDONAS PËR ZGJEDHJET LOKALE **33**

Modeli opsional.....	35
Organet për zhvillimin e zgjedhjeve.....	36
E drejta për tu zgjedhur.....	37
Kufizim për zyrtarët aktualë.....	38
Numri i anëtarëve në këshilla.....	40
Ligji dhe procedura për paraqitjen e kandidaturave për kryetarë bashkie ose këshilltarë.....	40
Fushatë elektorale.....	41
Roli i medias.....	43
Vëzhgimi i zgjedhjeve.....	46

3. PARTITË POLITIKE DHE KOALICIONET **49**

VMRO-DPMNE.....	51
Bashkimi Demokratik për Integrim.....	53
Lidhja Socialdemokrate e Maqedonisë.....	55

Aleanca për Shqiptarët.....	57
Alternativa.....	57
Lidhja Demokratike Boshnjake.....	58
Opsioni qytetar për Maqedoninë - GROM.....	59
Lëvizja për demokraci, të drejta, liri.....	59
Lëvizja BESA.....	60
Lëvizja për unitetin kombëtar të turqve.....	61
Partia Demokratike e Shqiptare.....	61
Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë.....	63
Koalicioni “Të Vendosur për Ndryshim”.....	63
Levica (E Majta).....	66
Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas - TMRO.....	67
Partia politike Demokratët.....	68
Integra - Partia Konservatore Maqedonase.....	68
Partia Yte.....	69
Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Majta të Titos.....	70
Partia Demokratët e Bashkuar të Maqedonisë (PODEM).....	70
Rodina.....	71
Epoka e tretë maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë.....	71

4. SHQYRTIMI I KANDIDATËVE PËR KRYETARË TË KOMUNAVE NË ZGJEDHJET LOKALE 2021

73

5. ZGJEDHJET LOKALE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT 2021 - REZULTATE, FUSHATA, VLERËSIME

141

Hyrje.....	143
Fushata zgjedhore.....	146
Financimi i fushatës zgjedhore.....	152
Media.....	155
Rezultatet e zgjedhjeve lokale 2021.....	162
Mbrojtja e të drejtës së votës.....	166
Vlerësimi i zgjedhjeve lokale nga vëzhguesit.....	169
Vlerësimi i zgjedhjeve nga pjesëmarrësit.....	172
Konkluzione.....	176
Shtojca 1 – Kryetarët e zgjedhur të komunave sipas komunave.....	179
Shtojca 2 – Këshilltarët e zgjedhur sipas komunave.....	182

6. ARKIVI ZGJEDHOR I ZGJEDHJEVE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT NGA VITI 1990 E DERI MË SOT

185

Hyrje

Hyrje në zgjedhjet lokale 2021

Zgjedhjet e shtata lokale me rradhë që nga pavarësia e Republikës së Maqedonisë së Veriut do të mbahen më 17 tetor 2021. Kryetari i Kuvendit, brenda kompetencave të tij ligjore, shpalli zgjedhjet lokale më 6 gusht 2021.¹ Kryetarët dhe këshilltarët e 80 qeverive lokale dhe Qyteti i Shkupit do të zgjidhen në zgjedhje.

Gjatë mandatit të fundit të vetëqeverisjes lokale, nga tetori 2017 deri në tetor 2021, shumica e vendeve të kryetarëve të komunave, 57, i përkasin koalicionit të udhëhequr nga Lidhja Social Demokratike e Maqedonisë (LSDM). Bashkimi Demokratik për Integrim (BDI) fitoi 10, dhe koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE fitoi 5 vende kryetare. Aleanca për Shqiptarët (A / A) fitoi tre vende kryetare të komunave, një kryetar komune u zgjodh nga Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni (DPPT), Partia Demokratike e Shqiptarëve dhe partia BESA. Tre vende për kryetarë komune u takuan kandidatëve të pavarur.

Koalicioni i udhëhequr nga LSDM-ja fitoi numrin më të madh të këshilltarëve, pra 552. VMRO-DPMNE fitoi 430 vende këshilltare, BDI 127, ndërsa BESA dhe partia politike Aleanca për Shqiptarët fituan nga 63 vende këshilltare secila. Partia Demokratike e Shqiptarëve fitoi 23 vende në këshill, Partia Demokratike e Turqve 17, Unioni i Romëve nga Maqedonia dhe Lëvizja Popullore e Maqedonisë 7 vende secila, koalicioni BDI, A / A dhe BESA fituan 4,² GROM, Lëvizja për Bashkimin Kombëtar të Turqve dhe Levica fituan nga 3 vende këshilli secila. Koalicioni Aleanca për Shqiptarët (i kryesuar nga Uniteti), Koalicioni i Ardhmërisë më të Mirë dhe PDP fituan nga një vend secila. Listat e këshilltarëve të pavarur fituan gjithsej 37 vende të këshillit.³

Procesi i zhvillimit të zgjedhjeve lokale në 2021 filloi me përcaktimin e datës për zgjedhjet, e cila sipas Kodit Zgjedhor është planifikuar të zhvillohet në javën e dytë të tetorit, duke qenë se fushata zgjedhore do të përkonte pjesërisht me regjistrimin e popullsisë në shtator 2021. Dilema ishte nëse mbivendosja e pjesësme e fushatës

1 Vendim për shpalljen e zgjedhjeve për anëtarët e këshillave komunal dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe për kryetarët e komunave dhe për kryetar të qytetit të Shkupit.
Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1liaM6X9rCYPIQIL94DL8ylhWEF4yUT1w/view> (vizita e fundit: 12 shtator 2021)

2 Koalicioni BDI, A / A dhe BESA patën një shfaqje të përbashkët në komunat e Manastirit, Ohrit dhe Gazi Babës.

3 Raport mbi zgjedhjet e zhvilluara për anëtarët e këshillave komunal dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe për kryetarët e komunave dhe për kryetarin e qytetit të Shkupit 15 tetor 2017.
Qasur në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/Local%20elections%202017/5_Report%20from%20elections/Report%20election2020%20Local%20elections%202017.pdf (vizita e fundit: 12 shtator 2021)

zgjedhore dhe regjistrimi i popullsisë mund të prishin zhvillimin e regjistrimit. Megjithatë, partitë politike vendosën që zgjedhjet të mbahen sipas afatit të përcaktuar ligjërish, respektivisht gjysmës së dytë të tetorit. Paralelisht, negociatat filluan të ndryshojnë Kodin Zgjedhor në Mars 2021. Negociatat u zhvilluan midis përfaqësuesve të Ministrisë së Drejtësisë dhe përfaqësuesve të SDSM, VMRO-DPMNE, BDI dhe Aleancës për Shqiptarët. Pas disa muaj negociatash, u miratuan disa risi në Kodin Zgjedhor. Një nga ndryshimet kryesore është votimi duke përdorur pajisje speciale të verifikimit të gjurmëve të gishtave të votuesve (terminalet e gjurmëve të gishtërinjve). Kjo pajisje do të përcaktojë nëse votuesi ka votuar më parë ose ka gabuar në qendrën e votimit. Nisma për këtë zgjidhje erdhi fillimisht nga VMRO-DPMNE me qëllim të rritjes së besimit në procesin zgjedhor dhe zvogëlimin të mundësisë së abuzimit.

Më vonë në prag të zgjedhjeve, pati një diskutim të konsiderueshëm në lidhje me propozimin e partive parlamentare LSDM, VMRO-DPMNE, BDI dhe Aleanca për Shqiptarët / Alternativa për të rritur pragun me të cilin mund të bëhet një kandidaturë për kryetar komune ose listë këshilltarësh dorëzuar, pra të rrisë pragun prej 2% të numrit të përgjithshëm të votuesve në komunë. Në disa zona, kjo do të nënkuptonte një rritje të konsiderueshme të numrit të nënshkrimeve që do të mblidheshin, për shembull nëse paraqitja e një liste për Qytetin e Shkupit deri më tani kërkonte 1000 nënshkrime me ndryshimet e reja të dakorduara, dorëzuesit do të duhej të mblidhnin 9000 nënshkrime. Propozuesit e justifikuan propozimin si një detyrim në lidhje me rekomandimet e OSBE / ODIHR. Ndryshimet e propozuara kanë ndezur një debat të madh publik dhe reagime nga partitë më të vogla politike, kandidatët për kandidatë të pavarur dhe sektorin e shoqërisë civile. Reagimet ishin se një zgjidhje e tillë është ekskluzivisht në interes të partive më të mëdha dhe ato mund të komplikojnë dukshëm nismat e disa shoqatave dhe individëve për lista të pavarura. Presidenti Stevo Pendarovski ka mbështetur nismat e listave të pavarura të këshilltarëve dhe tha se do të vërë veton ndaj ndryshimeve në Kodin Zgjedhor nëse ato miratohen në Kuvend.⁴ Sipas Presidentit Pendarovski, është e palogjikshme që të nevojiten 10,000 nënshkrime për një kandidaturë për President të vendit, dhe një numër i ngjashëm të nevojitet për këshilltarët në Qytetin e Shkupit. Përveç kësaj, Pendarovski vuri në dukje se ndryshimet nuk duhet të bëhen menjëherë para zgjedhjeve. Pas një sërë kritikash, Kryeministri dhe Presidenti i LSDM -së Zoran Zaev njoftoi se propozimi i rënë dakord do të tërhiqet.⁵

4 „Presidenti Pendarovski nuk do të nënshkruajë ndryshimet në Kodin Zgjedhor“, Zëri i Amerikës, 30 korrik 2021. Aksuar në: <https://mk.voanews.com/a/5984959.html> (vizita e fundit: 12 shtator 2021)

5 „Deputetët me pushime, u shpallën zgjedhjet lokale, kodi zgjedhor në pushim“, Radio Evropa e Lirë, 6 gusht 2021. Qasur në: <https://www.slobodnaevropa.mk/a/monitors-local-elections-election-law/31396793.html> (vizita e fundit: 12 shtator 2021)

Karakteristikë e këtyre zgjedhjeve është numri i kandidaturave të pavarura për kryetarë komune dhe këshilltarë komunalë. Me iniciativën e një grupi qytetarësh, u paraqitën 27 kandidatura për kryetar komune dhe 65 lista për këshilltarë. Në 18 komuna do të ketë të paktën një kandidat të pavarur për kryetar komune. Janë tre kandidatë të pavarur për kryetar në komunat e Makedonska Kamenica dhe Cucer Sandevo, dhe dy kandidatë të pavarur në komunën e Ilindenit.

Përgatitjet për zgjedhjet lokale 2021

Pas vendimit për shpalljen e zgjedhjeve lokale 2021 të nënshkruar nga Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut Talat Xhaferi, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve (KSHZ) miratoi Listën për kryerjen e aktiviteteve zgjedhore për zhvillimin e zgjedhjeve lokale.

Në përputhje me Orarin,⁶ KSHZ -ja është e detyruar të krijojë Komisionet Komunale Zgjedhore (KKZ) pas skadimit të mandatit të komisionit të mëparshëm. Pas formimit, KKZ -ja formon Këshillet Zgjedhore (KZ) dhe plotëson anëtarët dhe zëvendës anëtarët, mandati i të cilëve është përfunduar për arsye të ndryshme. KKZ -të i paraqesin një kërkesë partive politike opozitare që kanë fituar më shumë vota në zgjedhjet e fundit dhe partive politike në pushtet që kanë fituar më shumë vota në zgjedhjet e fundit për të paraqitur propozime për anëtarët e KZ -ve dhe zëvendësit e tyre për shkak të formimit të KZ -së dhe dorëzohet ato më së voni deri më 1 shtator .

Sipas Kodit Zgjedhor, KSHZ -ja menjëherë pas shpalljes së zgjedhjeve i paraqet një kërkesë Ministrisë së Brendshme (MPB) për të paraqitur të dhëna për qytetarët. Të dhënat që duhet të përmbajnë Numrin Unik të Identifikimit të Qytetarit (EMBG) Ministria e Punëve të Brendshme duhet t'i dorëzojë të njëjtat në KSHZ brenda 48 orëve më së voni. Pastaj, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, jo më vonë se 15 ditë nga dita e shpalljes së zgjedhjeve, e vendos Listën e Votuesve në shfaqje publike në zyrat dhe zyrat e saj rajonale si dhe në faqen në internet izbirackispisok.gov.mk ku mund të hyjë zgjedhësi të dhënat e tij / saj personale për të kontrolluar nëse ai / ajo është në Listën e Votuesve dhe nëse po, në cilin vendvotim voton dhe ku ndodhet. Në këto zgjedhje, inspektimi i listës së zgjedhësve filloi më 21 gusht dhe përfundoi më 9 shtator në mesnatë. Nëse ka kërkesa për regjistrim, shtim ose fshirje të të

6 Orari për zhvillimin e aktiviteteve zgjedhore për zhvillimin e zgjedhjeve për anëtarët e këshillave komunalë dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe kryetarët e komunave dhe kryetarin e qytetit të Shkupit, 2021. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/17yLq1t-2jvAKZ-Rz4bvVM9UezgKM09P/view> (rishikimi i fundit: 13 shtator 2021)

dhënave në Listën e Zgjedhësve, ato janë paraqitur në periudhën nga 21 gushti deri më 9 shtator.

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve brenda pesë ditëve (respektivisht, jo më vonë se 14 shtator) pas përfundimit të inspektimit publik të listës së zgjedhësve⁷ ia dorëzon partive politike. Pastaj palët brenda pesë ditëve nga paraqitja, pra deri më 19 shtator, i paraqesin një kërkesë KSHZ -së për regjistrim, shtim ose fshirje të të dhënave.

Ministria e Punëve të Brendshme është e detyruar brenda një dite nga përfundimi i inspektimit publik të listës së zgjedhësve, pra më 10 shtator të paraqesë një listë të qytetarëve që kanë paraqitur një kërkesë për lëshimin e një karte identiteti ose pasaporte të re për çfarëdo baze dhe i kanë zgjedhur ato nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në ditën e përfundimit të inspektimit publik dhe listës së personave që do të mbushin 18 vjeç deri në ditën e zgjedhjeve. KSHZ i fut të dhënat për këta persona në Listën e Zgjedhësve sipas detyrës zyrtare.

Organi përgjegjës për ekzekutimin e sanksioneve, jo më vonë se 30 ditë para ditës së caktuar për zgjedhjet, dorëzon të dhënat për personat që janë në paraburgim ose vuajnë dënimin me burg në bazë të evidencave të mbajtura nga ky organ në KSHZ. Me të dhënat përmbajnë një medium magnetik dhe duhet të përmbajnë numrin unik të identifikimit personal të qytetarit. Këto të dhëna dorëzohen jo më vonë se 16 shtator.

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale (MPPS) do t'i dorëzojë të dhënat për personat që janë regjistruar për të votuar në Komisionin Shtetëror Zgjedhor jo më vonë se 30 ditë para ditës së caktuar për zgjedhjet, në bazë të të dhënave të tyre dhe në bazë të të dhënave të paraqitura nga personat përgjegjës në institucionet e kujdesit jashtë shtëpisë. Në objektet e kujdesit jashtë shtëpisë jo më vonë se 16 shtator.

KSHZ përfundon listën e zgjedhësve në të cilën janë bërë të gjitha ndryshimet e bëra nga inspektimi publik, të shtypura në formën e fragmenteve, jo më vonë se 15 ditë pas inspektimit publik të përfunduar, pra jo më vonë se 24 shtator. Pastaj, KSHZ nënshkruan Listën Zgjedhore të përfunduar, respektivisht fragmentet nga Lista Zgjedhore, të cilat votohen jo më vonë se 15 ditë para ditës së zgjedhjeve, pra jo më vonë se 1 Tetor.

Partitë politike i dorëzuan listat e tyre të kandidatëve për zgjedhjet lokale deri në mesnatën e 11 shtatorit, kur skadoi afati për paraqitjen e kandidaturave për kryetarë

⁷ Komisioni Shtetëror Zgjedhor - inspektim publik i listës së zgjedhësve
Qasja në: <https://izbirackispisok.gov.mk/>

dhe lista këshilltarësh në KSHZ, pra 35 ditë para zgjedhjeve. Deri në afatin e fundit, janë paraqitur 297 kandidatura për kryetarë, përfshirë kandidaturat e kandidatëve të pavarur. Afati i fundit për mbledhjen e nënshkrimeve për kandidatët e pavarur ishte 30 gusht.

Sipas Programit, raportet financiare të organizatorëve të fushatës zgjedhore i dorëzohen KSHZ -së, Entit Shtetëror të Auditimit (ESHA) dhe Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) brenda afateve të mëposhtme:

- » Pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore është i detyruar brenda 20 ditëve nga dita e heshtjes zgjedhore për raundin e parë, pra 4 deri në 24 nëntor dhe rrethi i dytë i votimit më 18 deri në 24 nëntor, nëse mbahet, të paraqesë një raport mbi të ardhurat dhe shpenzimet e llogarisë së transaksionit për fushatën zgjedhore nga dita e hapjes së saj deri në përfundimin e raundit të parë zgjedhor.
- » Pjesëmarrësi i fushatës zgjedhore është i obliguar të paraqesë një raport në ditën e 11-të të ditës së fushatës zgjedhore, domethënë më 7 tetor, deri në mesnatë, me një formular për donacionet e marra në llogarinë e transaksioneve të parashikuara nga Kodi Zgjedhor për financim fushatës zgjedhore.
- » Pjesëmarrësi i zgjedhjeve është i obliguar një ditë pas përfundimit të fushatës zgjedhore, pra për raundin e parë më 16 tetor dhe për raundin e dytë më 30 tetor të paraqesë një raport me një formular për donacionet e marra në llogarinë e transaksionit të siguruar nga Kodi Zgjedhor për financimin e fushatës zgjedhore.
- » Pjesëmarrësi i zgjedhjeve është i obliguar një ditë para raundit të dytë të votimit të paraqesë një Raport me një formular për donacionet e marra në llogarinë e transaksionit për financimin e fushatës zgjedhore.
- » Pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore është i obliguar menjëherë, dhe jo më vonë se 30 ditë nga dita e shpalljes së rezultateve përfundimtare të paraqesë një raport financiar total për specifikimin e shpenzimeve për të ardhurat dhe shpenzimet e fushatës zgjedhore.
- » Në të njëjtën kohë, Enti Shtetëror i Auditimit është e detyruar të kryejë një kontroll brenda 60 ditëve nga paraqitja e raportit.
- » Transmetuesit mediatikë, mediat e shkruara dhe mediat elektronike (portalet e internetit) në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë të detyruar të paraqesin një raport mbi hapësirën reklamuese të përdorur nga secili prej pjesëmarrësve në fushatën zgjedhore dhe fondet që paguhen dhe kërkohen në atë bazë. Raporti dorëzohet jo më vonë se 15 ditë pas përfundimit të fushatës zgjedhore, pra për raundin e parë më 30 tetor në mesnatë dhe për raundin e dytë më 13 nëntor në mesnatë.

Pjesëmarrësit në zgjedhje

Në zgjedhjet lokale, vetëm ose në koalicion, 24 subjekte politike shfaqen si paraqitëse të listave të kandidatëve për kryetarë të komunave. Karakteristikë e këtyre zgjedhjeve është mospërputhja e madhe midis kandidatëve meshkuj dhe femra. Kandidaturat më të shumta u paraqitën nga koalicioni i udhëhequr nga LSDM - 69 prej të cilave 5 gra. Nga partitë më të mëdha, VMRO - DPMNE me koalicionin e saj propozoi 63 kandidatë, nga të cilët 3 gra. BDI ka emëruar 19 kandidatë për kryetarë komune, nga të cilët vetëm një është femër. Lëvizja Besa propozoi 11 kandidatë, asnjë prej të cilëve nuk janë gra, ndërsa PDSH -ja emëroi 14 kandidatë, njëri prej të cilëve është femër. Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativën ka 15 kandidatë, pa asnjë kandidatë femër, ndërsa Koalicioni "Lëvizja e vendosur për Ndryshim" ka 18 kandidatë, përfshirë 5 gra. Levica garon me tetë kandidatë, prej tyre dy gra, Integra - Partia Konservatore Maqedonase me 10 kandidatë nga të cilat një grua, Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas (TMRO) me nëntë prej të cilave dy janë gra kandidatë, Partitë Politike Demokratike, punëtore dhe të pavarura, me gjashtë kandidatë pa asnjë kandidatë femër, dhe partia Epoka Maqedonase E Treta / Lista e Pavarur Maqedonase po kandidon me shtatë kandidatë, njëra prej të cilëve është grua. Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë po kandidon me 5 kandidatë meshkuj, dhe Bashkimi Demokratik Boshnjak me katër kandidatë meshkuj. Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë - PODEM ka tre kandidatë meshkuj, ndërsa partia Rodina Makedonija ka dy kandidatë meshkuj dhe një femër. "Partia yte" po konkurren me dy kandidatë secila dhe partitë Alternativa, ROM - Romeske, Partia Komuniste e Maqedonisë - forcat e Titos, Lëvizja për Unitet Kombëtar të Turqve - DNET, Lëvizja për Demokraci, të Drejta dhe Liri dhe Qytetari, Opsioni për Maqedoninë - GROM, nga të cilët të gjithë meshkujt Gjithsej 25 kandidatura për kryetarë u paraqitën nga një grup votuesish, dy prej të cilëve janë gra. Nga gjithsej 299 kandidatë për kryetar komune, vetëm 25 janë gra (respektivisht 8.41% e numrit të përgjithshëm të pjesëmarrësve). Situata është e ndryshme me kandidatët për këshilltarë ku nga gjithsej 10,635 kandidatë për këshilltarë, 45% janë gra, kryesisht si rezultat i kushtit që çdo kandidat i tretë nga listat e propozuara të jetë i gjinisë më pak të përfaqësuar.

Ndryshimet e fundit në legjislacionin zgjedhor

Në periudhën nga zgjedhjet e fundit lokale në 2017 deri në zgjedhjet e planifikuara për 17 tetor 2021, u miratuan disa ligje të reja dhe ndryshime në legjislacionin ekzistues. Në periudhën e kaluar, janë bërë disa ndryshime në lidhje me dispozitat e Kodit Zgjedhor. Ndryshimet kanë të bëjnë me organet shtetërore zgjedhore,

financimin e fushatës politike, pjesëmarrësit në fushatë, si dhe dispozitat ligjore të Ligjit për Shërbimet Mediatike Audiovizive dhe miratimin e Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit.

Kodi Zgjedhor në 2021 u ndryshua dy herë në prill dhe shtator 2021. Ndryshimet rregulluan mënyrën e votimit me dhe pa përdorimin e pajisjeve teknike dhe rregulluan mënyrën e përcaktimit të identitetit të zgjedhësit në procedurën e votimit me gjurmët e gishtërinjve.⁸ Për më tepër, afatet në lidhje me procedurën për mbrojtjen e të drejtës së votës u ndryshuan dhe u përcaktua mënyra e votimit në një pandemi.

Nga këto zgjedhje, paraqitësit e një liste ose kandidate mund ta tërheqin atë brenda 48 orëve nga vendimi i miratuar për listat përfundimtare (neni 67 paragrafi 12 i Kodit Zgjedhor) i cili miratohet jo më vonë se 18 shtator.

Kur bëhet fjalë për tërheqjen e listës së kandidatëve, ajo mund të tërhiqet vetëm në tërësi.⁹

Votimi me përdorjen e pajisjeve teknike dhe procesi zgjedhor në një pandemi

Ndryshimet në Kodin Zgjedhor të vitit 2021 plotësuan përmbajtjen e listës së zgjedhësve me shenja gishtash dhe një bar kod të veçantë për identifikimin me shenjat e gishtërinjve. Qytetarët të cilëve u është hequr plotësisht aftësia e tyre juridike me vendim gjyqësor të formës së prerë ose janë privuar pjesërisht nga zotësia e tyre juridike me vendim gjyqësor të formës së prerë nuk do të regjistrohen në Listën e Votuesve dhe gjykata ka përcaktuar se personi nuk ka aftësinë për të shprehur vullnetin përkatës ligjërish në zgjedhje. Personat që janë në paraburgim ose vuajnë dënimin me burg, me ndryshimet e fundit në Kodin Zgjedhor kanë mundësi të kontrollojnë të dhënat e tyre gjatë inspektimit publik të Listës së Votuesve. KSHZ -ja ka 3 ditë pas përfundimit të inspektimit publik për të paraqitur listën e zgjedhësve tek partitë politike që kanë paraqitur më parë një kërkesë elektronike.

Përveç kësaj, Ministria e Brendshme, përveç të dhënave të përcaktuara më parë në nenin 43, duhet të dorëzojë një fotografi dhe shenja gishtash të të gjithë qytetarëve të rritur në SEC. Ministria e Punëve të Brendshme i dorëzon të dhënat pas shpalljes së zgjedhjeve ose referendumit.

⁸ Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 74/2021
⁹ Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 215/2021

Ndryshimet rregulluan mënyrën e përcaktimit të identitetit të zgjedhësit. Neni 108-a shpjegon në detaje procedurën për përcaktimin e identitetit. Këshilli Zgjedhor verifikon identitetin e votuesve përmes një karte identiteti të vlefshme ose një pasaporte të vlefshme, domethënë një kartë identiteti ose pasaporte vlefshmëria e së cilës ka skaduar në periudhën nga shpallja e zgjedhjeve deri në ditën e mbajtjes së tyre dhe me një gjurmë të gishtërinjve.¹⁰

Votuesi nuk mund të votojë nëse nuk ka dokument identifikimi dhe nëse gjurma e gishtit nuk përputhet me shenjë e gishtit në listën elektronike të zgjedhësve. Nëse votuesi ka votuar tashmë, pajisjet teknike informojnë për të dhe ai person nuk do të lejohet të votojë. Nëse pajisja biometrike e identifikimit nuk përputhet me gjurmën e gishtit me gjurmën e gishtit të disponueshme në listën elektronike të zgjedhësve, dhe bordi zgjedhor përcakton identitetin personal të zgjedhësit përmes një dokumenti identifikimi të vlefshëm dhe nëse është konfirmuar se nuk ka votim të mëparshëm, votuesi futet në pajisje duke futur numrin unik të identifikimit (EMBG).¹¹

Verifikimi i identitetit të votuesit kryhet pa pajisje teknike në rastet kur zgjedhësi është person i sëmurë ose i sëmurë, është në një institucion të kujdesit familjar ose vuan dënimin me burg.

Neni 111-b i ri iu shtua Kodit Zgjedhor, i cili trajton procesin zgjedhor në një kohë pandemie. Personat që janë në karantinë ose izolim në shtëpi mund të ushtrojnë të drejtën e tyre për të votuar, një ditë para raundit të parë, domethënë 16 tetor dhe 30 tetor nëse ka një raund të dytë. Ishtë e nevojshme të informohet Komisioni Komunal i Zgjedhjeve, gjegjësisht Komisioni Zgjedhor i Qytetit të Shkupit pesë ditë para ditës së caktuar për votim.¹²

Komisionet Komunale Zgjedhore mbledhin të dhënat nga Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, i cili është i detyruar t'i dorëzojë të dhënat 24 orë nga kërkesa e paraqitur.

KSHZ -ja krijon këshilla të posaçme zgjedhore të përbëra nga tre punonjës shëndetësorë që kryejnë votimin, me partitë politike që janë në gjendje të emërojnë një anëtar në bordin special zgjedhor.

10 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 215/2021

11 Komisioni Zgjedhor Shtetëror, Udhëzime se si të përcaktohet identiteti i zgjedhësit, 2021. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1r0vTFrS3lk0BNk9oj-ZVvkkA3CaVBow4/view>

12 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 215/2021

Ministria e Shëndetësisë siguron pajisjet e nevojshme mbrojtëse për anëtarët e organeve zgjedhore dhe nëse hapësira e dhënë për votim nuk i plotëson kushtet, KSHZ -ja mund të caktojë një hapësirë tjetër të përshtatshme që plotëson kushtet për votimin në një pandemi.

Ndryshimi i afateve për mbrojtjen e të drejtës së votës

Në shtator 2021, afatet në lidhje me procedurën për mbrojtjen e të drejtës së votës u ndryshuan (nenet 149 dhe 149-a). Afati i fundit për paraqitjen e një ankese në Komisionin Zgjedhor Komunal për shkelje të së drejtës personale për të votuar në procedurën e votimit është 12 orë, dhe për shkeljen e të drejtës së votës në secilën fazë të procesit zgjedhor është 48 orë. Ankesat i dorëzohen KSHZ-së me postë elektronike, personalisht ose përmes një përfaqësuesi të autorizuar.

Organi i shkallës së parë ka dy orë kohë pas marrjes së kundërshtimit për të marrë një vendim. Ndryshimet ndryshojnë afatin pas të cilit KSHZ mund të paraqesë padi në Gjykatën Administrative, dhe është 12 orë pas marrjes së vendimit. Gjykata Administrative është e detyruar të veprojë sipas padisë brenda 2 orëve pas marrjes së saj. Për më tepër, Kodi Zgjedhor parashikon mundësinë e një padie kundër vendimit të KSHZ -së. Në atë rast, padia i paraqitet Gjykatës Administrative brenda 48 orëve pas marrjes së vendimit.

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve

Me ndryshimet në Kodin Zgjedhor në 2018, u bënë ndryshime në nenin që rregullon punën e Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, ndryshime plotësuese në këtë nen u bënë në shkurt 2020 dhe në prill dhe shtator 2021.

Me ndryshimet e fundit në Kodin Zgjedhor, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve është i obliguar të miratojë udhëzime të hollësishme mbi mënyrën dhe procedurën e verifikimit të identitetit të zgjedhësve dhe të kontrollojë nëse zgjedhësi ka votuar më parë duke lexuar gjurmët e gishtërinjve në pajisjet teknike, si dhe si të ruani, përpunoni dhe fshini të dhënat. Të dhënat e gjurmëve të gishtërinjve nga Lista e Votuesve duhet të fshihen brenda 10 ditëve pas shpalljes së rezultateve përfundimtare të zgjedhjeve. Në rastet kur pajisjet teknike janë të papërdorshme dhe nuk mund të zëvendësohen, KSHZ-ja në përputhje me nenin 108-b të Kodit

Zgjedhor mund të vendosë që identifikimi të kryhet pa përdorimin e një pajisje biometrike të identifikimit.¹³

Me kërkesë të një anëtari të komisionit, KSHZ -ja është e detyruar të inspektojë të gjithë materialin zgjedhor në vendvotimin ku u zhvillua votimi duke futur numrin unik të identifikimit në pajisjen identifikuese biometrike, dhe jo duke përputhur mes gjurmës së gishtit, vetëm nëse do të votonin në atë mënyrë:

- » 5% e votuesve të regjistruar në listën e zgjedhësve në qendrat e votimit deri në 200 votues,
- » 3% e votuesve të regjistruar në listën e zgjedhësve në Vendvotimet nga 201 në 500 votues dhe
- » 2% e votuesve të regjistruar në Listën Zgjedhore në Vendvotimet mbi 500 zgjedhës.

Nëse numri i votuesve është më i lartë, KSHZ -ja është e detyruar të krahasojë gjurmët e gishtërinjve të tyre me shenjat e gishtërinjve të të gjithë votuesve të tjerë që kanë votuar si ata dhe me shenjat e gishtërinjve të zgjedhësve të tjerë në listën elektronike të zgjedhësve në nivel shtetëror.

Me plotësimet në nenin 26, KSHZ tani ka gjithsej shtatë anëtarë në një përbërje të caktuar: Presidenti, Zëvendës presidenti dhe pesë anëtarë të Komisionit. Mandati i anëtarëve të Komisionit fillon nga dita e zgjedhjeve dhe zgjat pesë vjet deri në zgjedhjen e përbërjes tjetër të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve. Kushtet që duhet të plotësojnë anëtarët e KSHZ -së përcaktohen me ndryshimet në nenin 27 të Kodit Zgjedhor. Me ndryshimet nga 2018 dhe 2021, për këto pozita mund të zgjidhet një qytetar i Republikës së Maqedonisë së Veriut me qëndrim të përhershëm në vend, të ketë arsim të lartë me të paktën tetë vjet përvojë pune dhe të mos jetë anëtar i një partie politike Me Parlamenti maqedonas, 30 ditë para skadimit të mandatit, shpall "Gazetën Zyrtare", si dhe në shtypin ditor, shpalljen për zgjedhjen e Presidentit, Nënkrjetarit dhe anëtarëve të KSHZ -së. Njoftimi zgjat tetë ditë nga dita e publikimit të tij në "Gazetën Zyrtare". Procedura për zgjedhjen e anëtarëve përgatitet dhe zbatohet nga Komisioni për Zgjedhjet dhe Emërimet brenda Kuvendit. Ky Komision përgatit një draft listë të kandidatëve të regjistruar dhe ia paraqet Kuvendit. Nga kandidatët në listë, opozita propozon një president dhe dy anëtarë, ndërsa partitë në pushtet propozojnë një nënkryetar dhe tre anëtarë. Në rast të ndryshimit të partive politike në opozitë ose partive politike në pushtet, Kuvendi harmonizon përbërjen e KSHZ -së duke paraqitur një propozim për kryetarin e KSHZ -së në KSHZ nga radhët e anëtarëve në përbërjen aktuale dhe një propozim për përfundimi i

13 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 74/2021

detyrës para skadimit të mandatit të njërit prej anëtarëve të propozuar prej tyre. Partitë që kanë kaluar nga opozita në qeveri i paraqesin Kuvendit një propozim për një nënkryetar të KSHZ -së nga anëtarët në përbërjen aktuale dhe një anëtar, për të cilin Kuvendi shpall zgjedhjen e një anëtari të KSHZ -së Me Të gjithë anëtarët zgjidhen me shumicën e dy të tretave të numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Parlamentit. Janë bërë ndryshime në nenin 28 të Kodit Zgjedhor, në pjesën e kushteve për përfundimin e funksionit të anëtarëve të KSHZ -së. Me ndryshimet, përfundimi mund të ndodhë:

Me forcën e ligjit:

- » Pas harmonizimit të përbërjes së KSHZ -së nga Kuvendi, në rast të ndryshimit të partive politike në opozitë ose në pushtet.
- » Me kërkesën e tyre personale;
- » Për shkak të kryerjes joprofesionale dhe të pakujdesshme të funksionit;
- » Për shkak të plotësimit të kushteve për pension pleqërie të përcaktuar me ligj;
- » Për shkak të vdekjes; dhe
- » Nëse është dënuar me një dënim përfundimtar me burg prej më shumë se gjashtë muaj.

Me shumicën prej dy të tretave të votave të numrit të përgjithshëm të anëtarëve, KSHZ -ja mund t'i paraqesë një propozim Komisionit për Zgjedhjet dhe Emërimet e Kuvendit, për shkarkimin e anëtarit të tij për shkak të kryerjes joprofesionale dhe të paskrupullt të funksionit. Sa i përket KSHZ -së, ka ndryshime në nenin 29 i cili i referohet afatit për emërimin e anëtarëve të këtij organi. Në përputhje me këtë nen, Kryetari i Kuvendit i njofton partitë politike brenda tre ditëve që të paraqesin propozimet e tyre për kryetar dhe dy anëtarë (për opozitën), pra nënkryetar dhe tre anëtarë të KSHZ -së (për partitë në pushtet). Nëse opozita dhe partitë në pushtet nuk ushtrojnë të drejtën për të propozuar kandidatë, atëherë kandidatët do të propozohen nga Komisioni për Zgjedhjet dhe Emërimet e Kuvendit.¹⁴

I njëjti afat prej 3 ditësh për raportimin tek partitë politike mbetet në rast të ndryshimit të partive politike në opozitë ose në pushtet, ku partitë në përputhje me ligjin propozojnë një president, nënkryetar nga anëtarët ekzistues dhe një anëtar të KSHZ -së Me Si pasojë, 30 ditë pas harmonizimit të përbërjes së KSHZ, një Sekretar i ri i Përgjithshëm zgjidhet për periudhën e mbetur të mandatit pesëvjeçar.¹⁵

14 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 99/2018

15 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 215/2021

Në ndryshimet e bëra në Kodin Zgjedhor në Shkurt 2020 shtohet një paragraf shtesë 34-i, i cili thekson se opinioni i anëtarit të KSHZ-së që votoi kundër vendimit ose se ai beson se ai duhet të bazohet në baza të tjera ligjore dhe faktike. Opinioni kundërshtues duhet të shpjegohet me shkrim dhe t'i bashkëngjitet vendimit të Komisionit Shtetëror Zgjedhor.

Me ndryshimet e fundit, u vendos anulimi dhe përsëritja e votimit nëse Bordi Zgjedhor nuk e ka kryer votimin në përputhje me Kodin Zgjedhor, dhe parregullsitë kanë ndikuar në procedurën e votimit, si dhe në rastet kur ka një mospërputhje midis numri i gjurmëve të gishtërinjve të votuesve në fletët e votimit në kuti.

Financimi i partive politike

Në korrik 2018, Kuvendi miratoi ndryshimet në lidhje me financimin e partive politike. Ligji për financimin e partive politike është ndryshuar në disa dispozita në lidhje me specifikimin e pronës dhe financimin e partive politike (prona të luajtshme dhe të paluajtshme). Këto ndryshime përcaktojnë sasinë e fondeve totale për financimin vjetor të partive politike e cila është 0.15% e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, pastaj përcaktojnë burimet private të financimit, shumën e donacioneve individuale që nuk duhet të kalojnë shumën prej 60 mesatare pagat, si donacion nga personat juridikë, dhe 30 paga mesatare neto, nëse është donacion nga individë. Nga fondet për financimin e partive politike të siguruar nga Buxheti, 30% shpërndahen në mënyrë të barabartë për të gjitha partitë politike që kanë fituar të paktën 1% të numrit të përgjithshëm të votave në zgjedhjet e fundit parlamentare ose lokale. Ndërsa 70% e fondeve u shpërndahen partive politike sipas numrit të anëtarëve të zgjedhur të Parlamentit në zgjedhjet e fundit parlamentare dhe numrit të këshilltarëve të zgjedhur në zgjedhjet e fundit lokale. Në fushën e kontrollit mbi financimin e partive politike, neni 26 i Ligjit është plotësuar gjithashtu me disa paragrafë, të cilët theksojnë mundësinë që partitë politike të kenë vetëm një llogari bankare, dhe në rast financimi duke siguruar fonde nga kreditë komerciale bankat, përveç llogarisë bankare bazë të palës, mund të kenë një llogari tjetër bankare të veçantë për fondet e partisë të siguruar nëpërmjet kredisë. Gjithashtu, partia politike ka të drejtë të transferojë fonde midis llogarive të saj, dhe qendrat kërkimore-analitike të partisë (QKAP) kanë një llogari të veçantë. Fondet nga buxheti i shtetit në vlerë prej 280,000 euro në kundërvlerë në denarë

sigurohen për financimin vjetor të PIAC, të cilat krijohen në përputhje me ligjin si pjesë e organizimit të brendshëm të partisë.¹⁶

Gjithashtu, me ndryshimet në Ligj, është krijuar një obligim për paraqitjen e një raporti financiar për operacionet materialo-financiare të partisë, i cili përmban operacionet financiare të llogarisë, gjegjësisht llogaritë e partisë politike. Ndryshimet si pjesë shtesë e raportit financiar njohin artikujt «sponsorizim» dhe «kredi». Ndryshimet parashikojnë që fondet e destinuar për financimin e partive politike të paguhen në përputhje me mundësitë buxhetore, por jo më vonë se 1 Marsi i çdo viti aktual.¹⁷

Së bashku me Ligjin për Financimin e Partive Politike, Kodi Zgjedhor është ndryshuar në pjesën e mbledhjes së fondeve për financimin e fushatës politike, ku një paragraf i ri (paragrafi 7) është shtuar në nenin 71. Përveç këtij paragrafi, partitë politike mund të depozitojnë fonde nga llogaria bankare bazë në llogarinë e transaksionit të hapur me qëllim financimin e fushatës zgjedhore. Me ndryshimet e fundit nga shtatori 2021, paragrafi 8 i të njëjtit nen, i cili i referohet mos-dorëzimit ose moskonfirmimit të listës së kandidatëve. Në një rast të tillë, subjektet politike që kanë siguruar EDB dhe kanë hapur një llogari transaksioni kanë përgjegjësinë të kthejnë donacionet e pashpenzuar tek donatorët në proporcion me shumën e dhuruar brenda 15 ditëve dhe janë të detyruar të mbyllin llogarinë e transaksionit të destinuar për fushatën elektorale brenda 45 ditë nga shpallja e rezultateve të zgjedhjeve.. Gjithashtu, partia politike është e autorizuar të transferojë nga llogaria e transaksionit për financimin e fushatës në llogarinë bankare bazë të partisë.¹⁸

Mediat publike

Me ndryshimet në Kodin Zgjedhor të vitit 2020 dhe 2021, mediat që mbulojnë procesin zgjedhor janë të detyruara ta bëjnë këtë në mënyrë të paanshme, të balancuar dhe të ndershme në programin e tyre, dhe transmetuesit publikë dhe kombëtarë janë të detyruar ta bëjnë këtë në një format të arritshëm dhe të arritshëm dhe gjuhë (mesazhe zanore për të verbërit), si dhe në gjuhën e shenjave. Për më tepër, nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në ditën e përfundimit të votimit, transmetuesit, media të shkruara dhe mediat elektronike (portalet e internetit)

16 Qendrat kërkimore-analitike të partisë u krijuan me Ligjin për Qendrat Kërkimore-Politike të Partisë nga viti 2013. Ata mund të punësojnë të paktën dy persona. Ky ligj përcakton që fondet për këto qendra mund t'u jepen katër partive politike me numrin më të madh të deputetëve në Kuvend, të cilat kanë krijuar një qendër të tillë ("Fletorja Zyrtare", Ligji për Qendrat Kërkimore Partiake, 23/2013 me ndryshime, 15/2015)

17 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 140/2018

18 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 215/2021

që transmetojnë reklama të paguara politike me fonde nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut, detyrimisht pas ata do të transmetojnë ose publikojnë fushata informative dhe edukative në KSHZ për qytetarët në lidhje me procesin zgjedhor. Fushatat e KSHZ -së do të publikohen falas, ato janë për edukimin e votuesve në lidhje me ushtrimin e të drejtës së tyre për të votuar dhe për zgjedhje të drejta dhe demokratike, dhe ato nuk konsiderohen si reklama politike me pagesë.

Kodi Zgjedhor përcakton që nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në fillimin e fushatës zgjedhore, transmetuesve, mediave të shkruara dhe mediave elektronike (portaleve) nuk u lejohet të transmetojnë, pra të publikojnë reklama politike me pagesë, përveç njoftimeve dhe njoftimeve për grumbullimin e nënshkrimeve për mbështetje për kandidaturën e një grupi votuesish. Në rastin e transmetimit, pra publikimit të njoftimeve për mbledhjen e nënshkrimeve në mbështetje të kandidaturave, kjo bëhet në blloqe reklamash të shënuara të kohës së lejuar të reklamimit prej një ore reale. Ndryshime të tjera të rëndësishme në Kodin Zgjedhor, të mbuluara nga Neni 75-f, lidhen me rregullimin e reklamave politike në mediat elektronike dhe zgjatjen e kohës së reklamimit. Me shtesat në këtë artikull, gjatë fushatës zgjedhore, transmetuesit që mbulojnë zgjedhjet mund të transmetojnë gjithsej nëntë minuta e tridhjetë sekonda në orë reale të destinuara vetëm për reklama politike me pagesë. Nga këto 9 minuta dhe 30 sekonda, një total prej katër minutash mund të ndahen për partitë politike në pushtet, katër minuta për partitë politike opozitare, një minutë për partitë që nuk fituan mjaft deputetë në zgjedhjet e fundit për të formuar një grup parlamentar, dhe 30 sekonda janë të destinuara për partitë politike që nuk janë të përfaqësuara në parlamentin maqedonas. Minutat për kohën shtesë të reklamimit ndahen me marrëveshje paraprake me shkrim.

Me ndryshimet e fundit, deri në 7% të hapësirës reklamuese në mediat elektronike (portalet e internetit) dhe mediat e shkruara mund t'i ndahen partive që nuk fituan mjaft deputetë në zgjedhjet e fundit parlamentare për të formuar një grup parlamentar. Deri në 3% të hapësirës reklamuese ofrohet për partitë ose kandidatët politikë joparlamentarë.

Nëse ofrojnë reklama politike me pagesë për pjesëmarrësit në fushatën zgjedhore, ata janë të detyruar të regjistrohen në Komisionin Shtetëror Zgjedhor brenda tre ditëve nga dita e shpalljes së zgjedhjeve.

Ka shtesa në mënyrën e realizimit të detyrimeve financiare të shkaktuara ndaj transmetuesve, mediave të shkruara dhe elektronike që i referohen publikimit të reklamave politike me pagesë të partive që marrin pjesë në fushatën zgjedhore. Me ndryshimet e fundit, transmetuesit dhe media e shkruar janë të detyruar të

aplikojnë listat e çmimeve për reklamat politike me pagesë gjatë fushatës zgjedhore, për secilën media veç e veç. Çmimi mesatar për sekondë për një ditë merret sipas periudhave të ndryshme të reklamimit të çmimeve. Listat e çmimeve nuk duhet të ndryshohen deri në përfundimin përfundimtar të procesit zgjedhor dhe çmimi nuk mund të tejkalohet çmimin mesatar të reklamimit të secilit transmetues veç e veç, të llogaritur në pesë ciklet e fundit zgjedhore. Komisioni Shtetëror Zgjedhor është i detyruar të publikojë në faqen e tij të internetit listat e çmimeve të paraqitura me çmimet mesatare të llogaritura të përcaktuara nga transmetuesit, media e shkruar, media elektronike (portale interneti) brenda 10 ditëve nga skadimi i afatit për dorëzimin e listave të çmimeve. Nëse KSHZ -ja konstaton parregullsi në listat e çmimeve, ajo informon median përkatëse që të bëjë një korigjim të listës së çmimeve brenda 72 orëve. Transmetuesit që nuk veprojnë pas raportimit humbasin të drejtën për reklama të paguara politike.

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve paguan kostot për reklamat e publikuara të paguara politike të transmetuesve, mediave të shkruara dhe mediave elektronike bazuar në faturën e paraqitur brenda 30 ditëve nga shpallja e rezultateve përfundimtare. Përveç faturës së paraqitur, paraqitet një plan mediatik, si dhe një Raport mbi shërbimet e realizuara që konfirmohen nga transmetuesit, media e shkruar dhe media elektronike, dhe nga pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore. Plani i mediave dhe Raporti për shërbimet e realizuara dorëzohen në format e përshkruara, miratuara dhe publikuara nga KSHZ -ja. Raporti për shërbimet e realizuara duhet të përmbajë një kopje të çdo njoftimi me një datë të qartë dhe të lexueshme për çdo ditë të periudhës për të cilën hapësira reklamuese është marrë me qira në median e shkruar, një kopje (ekran të shtypur) të secilës banderolë të publikuar për çdo ditë të periudhës për të cilën është marrë me qira hapësira reklamuese në mediat elektronike (portali i internetit) dhe një kopje të çdo baneri të publikuar, si dhe deklarata të shkruara për përshtypjet e realizuara për çdo ditë të periudhës për të cilën hapësira reklamuese në mediat elektronike jepet me qira (portali i internetit).

Kur bëhet fjalë për reklamat politike, përveç 2 eurove në kundërvlerë në denarë (pa TVSH) të mundësuar për votues të regjistruar nga gjithsej votues të regjistruar në vend, me ndryshimet e fundit, në të ardhmen për zgjedhjet lokale do të jenë shtesë siguroi 1 euro në kundërvlerë me denarë (pa TVSH)) për votues të regjistruar në territorin e komunës ku mbahet raundi i dytë i votimit. Për partitë politike joparlamentare ose kandidatët, sigurohen maksimumi 3% të fondeve, dhe 7% mund të përdoren nga partitë që nuk kanë fituar mjaft deputetë në zgjedhjet e fundit parlamentare për të formuar një grup parlamentar.

Neni 76-c i Kodit Zgjedhor ndryshohet për të përcaktuar mënyrën në të cilën Agjencia për Shërbimet Mediatike dhe Audiovizuale (ASHMA) mbikëqyr reklamën politike gjatë periudhës së fushatës.

Agjencia për Shërbimet Mediatike Audio dhe Audiovizuale është e detyruar të monitorojë prezantimin e mediave zgjedhore dhe shërbimin programor të transmetuesve në Republikën e Maqedonisë Veriore, nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në përfundimin e votimit në ditën e zgjedhjeve. Nga dita e shpalljes së zgjedhjeve, ASHMA është e detyruar të paraqesë raporte javore në KSHZ. Gjatë fushatës zgjedhore, ajo duhet të paraqesë raporte ditore dhe t'i publikojë ato në faqen e internetit të Agjencisë. Në rast të shkeljeve të dispozitave për reklamën, AAVMS duhet të fillojë një procedurë kundërvajtëse kundër transmetuesit brenda 48 orëve nga konstatimi i shkeljeve të dispozitave. Lidhur me këto procedura, gjykata kompetente është e detyruar të vendosë brenda 48 orëve me afate të caktuara për apelim. ASHMA është e detyruar të vendosë monitorim të plotë të transmetuesve që marrin pjesë në fushatën zgjedhore.¹⁹

Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit

Në përputhje me Ligjin për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesave²⁰, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) ka autoritetin të monitorojë ligjshmërinë e përdorimit, gjegjësisht disponimin e fondeve buxhetore nga dita e shpalljes deri në fund të zgjedhjet, dmth për të monitoruar ligjshmërinë e financimit të fushatës. Në rast dyshimi për financim të paligjshëm të fushatës zgjedhore, KSHPK mund të fillojë një procedurë për përcaktimin e gjendjes faktike dhe nëse konstaton se dyshimet janë të justifikuara, është e detyruar të fillojë një procedurë për përcaktimin e përgjegjësisë para autoriteteve kompetente brenda 15 ditëve të vendimit.

Me ndryshimet e 15 shtatorit 2021, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit është i obliguar të publikojë në faqen e tij të internetit regjistrin e automjeteve zyrtare motorike të fondeve publike, ndërmarrjeve publike dhe të gjithë personave të tjerë juridikë që kanë kapital shtetëror. Afati i fundit për dorëzimin e të dhënave mbi numrin, llojin, targën dhe statusin e drejtimit të automjeteve motorike në KSHPK është dhjetë ditë nga data e vendimit për shpalljen e zgjedhjeve. Të

19 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 42/20
20 Gazeta Zyrtare Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Zgjedhor, 12/19

dhënat do të dorëzohen në formë elektronike në një formë të përcaktuar nga Komisioni Shtetëror Zgjedhor me propozimin e KSHPK -së. Në rast se të dhënat nuk dorëzohen, KSHPK mund të fillojë një procedurë kundërvajtjeje brenda 15 ditëve nga skadimi i afatit për dorëzimin e të dhënave.

Gjithashtu, nëse ka baza për dyshime për ryshfet gjatë zgjedhjeve dhe votimit, KSHPK do të njoftojë menjëherë me shkrim prokurorin kompetent. Për më tepër monitoron procedurat e prokurimit publik dhe inspekton dokumentacionin për të përcaktuar nëse ka privilegje ose diskriminim në lidhje me kontratat e prokurimit publik, si dhe monitoron presionet e mundshme nga një parti politike në përzgjedhjen ose emërimin ose shkarkimin e një funksioni ose detyre zyrtare, menaxheriale ose të tjera. Nëse konstaton se ekziston dyshimi për shkelje ligjore, KSHPK vepron në përputhje me kompetencat e saj.

Organizatorët e fushatave zgjedhore janë të detyruar të paraqesin të dhëna të tjera me kërkesë të Komisionit Shtetëror për të ushtruar kompetencën e tij për të monitoruar ligjshmërinë e financimit të fushatave zgjedhore. Bazuar në informacionet e marra dhe të marra, Komisioni Shtetëror përgatit një raport të veçantë për kushtet e përcaktuara, i cili duhet t'i paraqitet Parlamentit të Republikës së Maqedonisë së Veriut jo më vonë se tre muaj nga dita e zgjedhjeve dhe të publikohet në faqen e KSHPK.²¹

Enti Shtetëror i Auditimit

Detyra ligjore e Entit Shtetëror të Auditimit (ESHA) është të kontrollojë përdorimin e fondeve publike dhe të sigurojë informacion për institucionet shtetërore dhe publikun mbi përdorimin e duhur të fondeve. Me ndryshimet në Kodin Zgjedhor në vitin 2020, Zyra Shtetërore e Auditimit kontrollon ex officio raportin e përgjithshëm financiar për fushatën zgjedhore, në përputhje me standardet e auditimit të Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI) dhe rregullat e përcaktuara në Kodi i Etikës INTOSA, botuar nga Ministri i Financave në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".²²

21 ASK, IDSCS, Manual për Zgjedhjet Parlamentare në Republikën e Maqedonisë Veriore 2020, botimi i dytë i shtuar. Qasur në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/priracnici/Priracnik_zaparlamentarni_izbori_2020_MKD.pdf (vizita e fundit: 1 shtator 2021)

22 Gazeta Zyrtare: Ligji për Ndryshimet dhe Plotësimet në Kodin Zgjedhor, 42/20

Me kërkesë të ESHA, pjesëmarrësit në fushatën zgjedhore janë të detyruar të paraqesin të dhëna dhe njoftime shtesë për financimin e fushatës zgjedhore. Mbajtësit e operacioneve të pagesave ku hapet llogaria e transaksionit për financimin e fushatës zgjedhore janë të detyruar të paraqesin të gjitha të dhënat e kërkuara për atë llogari dhe transaksionet e saj. Për më tepër, subjektet që ofrojnë shërbime të reklamimit në media janë të detyruara të paraqesin të gjitha kontratat, faturat dhe dokumentet e tjera financiare për financimin e fushatës zgjedhore me kërkesë të SAO.

DRC ka të drejtë të kërkojë të dhëna për informacionin politik të paguar të pjesëmarrësve në fushatën zgjedhore nga ASHMA. Ai gjithashtu mund të kërkojë dokumente financiare nga palët e treta në lidhje me financimin e pjesëmarrësve të fushatës zgjedhore.

Enti Shtetëror i Auditimit duhet të publikojë raportet e auditimit nga auditimi i kryer i pasqyrave financiare të pjesëmarrësve në faqen e saj në internet brenda afatit të përcaktuar me ligj dhe duhet t'i paraqesë ato në KSHZ dhe KSHPK.

Nëse konstaton parregullsi në pasqyrat financiare të pjesëmarrësve në fushatën zgjedhore, në përputhje me Kodin Zgjedhor (neni 85-b paragrafi 9), SAO i paraqet një kërkesë për fillimin e procedurave për kundërvajtje ose një raport prokurorit publik kompetent brenda 3 ditë nga dita e përcaktimit të parregullsisë.

Historia e zgjedhjeve lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut (1996 - 2017)

1. Historia e zgjedhjeve lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut (1996 - 2017)

Zgjedhjet e para lokale në Republikën e pavarur të Maqedonisë u mbajtën në vitin **1996**, me ç'rast jehona mesatare e votuesve për zgjedhjen e këshilltarëve të komunave ishte 60.17%, ndërsa për Qytetin e Shkupit 53.20%. Jehona mesatare e votuesve për zgjedhjen e kryetarit të komunave ishte 60.28%, ndërsa për Qytetin e Shkupit 53.20%. Në këto zgjedhje ndodhi anulimi i votimit në disa komuna të caktuara, kështu që këto të dhëna nuk i përshijnë rezultatet e zgjedhjes së kryetarëve të komunave ose anëtarëve të këshillave në gjithsej 9 komuna. Këto zgjedhje lokale u zhvilluan sipas organizmit territorial nga vitit 1996, sipas së cilit u formuan 123 komuna dhe Qyteti i Shkupit si njësi e veçantë.²³ Së këtejmi, LSDM e fitoi numrin më të madh të vendeve të kryetarëve të komunave 51, VMRODPMNE dhe MAAK-Konservative 27, ndërsa Partia Socialiste 19.²⁴ Në këto zgjedhje të drejtë vote kishin 1 495 288 zgjedhës.

Në **zgjedhjet lokale të vitit 2000** u vërejt një numër i konsiderueshëm i shkeljeve të procesit zgjedhor dhe të standardeve ndërkombëtare për zgjedhje të lira dhe demokratike. Në këto zgjedhje u vërejt një numër i madh incidentesh, dhunë dhe frikësim të votuesve. Në disa komuna: Gostivar, Tetovë, Llabunishtë, Xhepçishtë dhe Hanet e Mavrovës, gjatë zgjedhjeve ka pasur edhe incidente të armatosura. Në disa vende zgjedhore, në komuna të tjera, kutitë e votimit janë hapur me dhunë dhe janë shkatërruar. Dhuna u përsërit në vende të ndryshme edhe gjatë rrethit të dytë të votimit. Misioni i OSBE/ODIHR ka reaguar për votim grupor në 25% të vendeve që i ka vëzhguar, në 8% ka vërejtur votim të hapur dhe në 5% votim në emër të tjetrit. Fituesi i këtyre zgjedhjeve ishte koalicioni i VMRO-DPMNE-së dhe Alternativës Demokratike (PO) me 59 vende për kryetarë bashkie, dhe koalicioni i udhëhequr nga LSDM "Për Maqedoninë së bashku" fitoi 32 vende për kryetarë bashkie.²⁵ Me Koalicioni PDP -NDP fitoi 23 vende për kryetar bashkie, Partia Demokratike e Popullit - 3, Partia Demokratike e Serbëve - 1, Partia Demokratike e Turqve - 1, ndërsa dy

23 Ligji për ndarje territoriale të Republikës së Maqedonisë dhe përcaktimin e rajoneve të njësive të vetëqeverisjes lokale. "Gazeta Zyrtare e RM"-së, 49 nga 14.09.1996. I aksesshëm në: <http://www.slvnesnik.com.mk/issues/CAFFB1AA376347A0B1E3044B8FAC16C6.pdf>. (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

24 Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Zgjedhjet lokale 1996: Rezultatet përfundimtare nga zgjedhjet lokale për kryetarë të komunave dhe anëtarë të këshillave të komunave dhe Qytetit të Shkupit. Shkup viti 1997. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/Lokalni%20izbori%201996/4_Rezultati%20od%20izbori/Извештај%20od%20локални%20избори%201996_ДИК.pdf (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

25 OSCE/OIDHR Office for Democratic Institutions and Human Rights. Former Yugoslav Republic of Macedonia Municipal Elections 10 September 2000. OSCE/OIDHR Election Observation Mission Final Report. Warsaw, 2000. Пристапено на: <http://idscs.org.mk/wp-content/uploads/2015/09/finalen-izvestaj-OSCE-ODIHR-2000.pdf> (vizita e fundit: 13 shtator 2021).

vende për kryetar komune u fituan nga kandidatë të pavarur. Në këto zgjedhje, të drejtë vote kishin 1 634 859 zgjedhës.²⁶

Zgjedhjet lokale të vitit 2005 sërish nuk i plotësuan standardet kryesore ndërkombëtare për universalizëm, barazi dhe fshehtësi të së drejtës së votës. Për dallim nga zgjedhjet paraprake, në këto zgjedhje nuk pati dhunë, por u vërejt një numër i madh parregullsish në pjesën perëndimore, veriperëndimore të vendit dhe në Shkup. Njëherësh, zgjedhjet e vitit 2005 janë zgjedhjet e para që u zbatuan sipas organizimit territorial të vitit 2004, sipas së cilit u formuan 84 komuna në territorin e Maqedonisë dhe u ruajt statusi i Qytetit të Shkupit si njësi e veçantë e vetëqeverisjes lokale.²⁷ Nga Misioni i OSBE/ODIHR u vërejtën 30 raste të mbushjes së kutive të votimit dhe mbi 50 raste të votimit në emër të tjetrit. Në 9 komuna, në mesin e të cilave edhe Qyteti i Shkupit, si rezultat i ankesave të cilat kishin të bënin me parregullsi të votimit në rrethin e parë, i njëjti u desh të përsëritet. Në këto vende, po ashtu, duhej të zbatoheshin edhe rrethi i dytë i votimit, që rezultoi me rreth të dytë të vonuar, i cili u mbajt më 10 prill të vitit 2005. Jehona e votuesve në rrethin e parë ishte 56.36%, në rrethin e dytë më 27 mars ishte 53.66%, ndërsa më 10 prill ishte 35.6%. Në këto zgjedhje fitoi Koalicioni i udhëhequr nga LSDM, i cili fitoi 36 vende të kryetarëve të komunave. VMRO-DPMNE dhe Koalicioni fituan 21 vende të kryetarëve të komunave, BDI 15, VMRO-PP 3, PDSH 2 dhe Lidhja e Romëve 1. Shtatë kandidatë të pavarur u bënë kryetarë të komunave, në mesin e të cilëve edhe kandidati për Qytetin e Shkupit Trifun Kostovski, i cili u mbështet nga VMRO-DPMNE.²⁸ Në këto zgjedhje të drejtë vote kishin 1 711 293 zgjedhës.

Zgjedhjet lokale të vitit 2009, të cilat u mbajtën në ditën e njëjtë me zgjedhjet presidenciale, janë zgjedhjet e para lokale që u zhvilluan në pajtim të plotë me standardet ndërkombëtare dhe standardet e OSBE-së për zgjedhje demokratike. Mirëpo edhe për këto zgjedhje Misioni i OSBE/ ODIHR kishte vërejtje të mëdha në lidhje me frikësimin e votuesve. Raporti vëzhgues flet për frikësimin dhe presionet ndaj votuesve, veçanërisht mbi të punësuarit në administratën publike dhe ndaj shfrytëzuesve të ndihmës sociale, të cilët kanë qenë nën kërcënime që

të votojnë për partinë në pushtet.²⁹ Edhe në zgjedhjet e vitit 2009 është vërejtur votimi familjar, votimi në emër të tjetrit (në 3% të rasteve), një person i njëjtë t'u "ndihmojë" më shumë votuesve (4%), tentativë që të ndikohet mbi votuesit (4%), frikësim i votuesve dhe anëtarëve të këshillave zgjedhorë (KZ) (1%), nënshkrime identike në ekstraktin e Listës së Zgjedhësve (2%) dhe votime të shumëhershme (1%).³⁰ VMRO-DPMNE ishte fitues në 56 komuna, BDI në 15, LDM në 7, ndërkaq PDSH, DR, PDTM, LR, PSDM fituan nga një kryetar komune. Dy kandidatë të pavarur fituan vende të kryetarëve të komunave. Në këto zgjedhje të drejtë vote kishin 1 792 082 zgjedhës.

Në këtë kontekst rekomandimet prioritare nga viti 2009, të cilat përsëriten në Raportin për zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2011, kërkojnë nga Qeveria të ndërmar masa dhe të përballet me presionet dhe frikësimet ndaj votuesve. Përveç kësaj, Raporti i ODIHR/ OSBE sugjeroi edhe pesë rekomandime të tjera prioritare: të ndahet shteti nga partia; të korrigjohen të gjitha mangësitë dhe dykuptimësitë në Kodin Zgjedhor; rishikim dhe korrigjim të Listës së Zgjedhësve; të ndërmerren masa me të cilat do të zgjidhen konfliktet e interesit ndërmjet personave të përfshirë në politikë, ndërkaq të cilët ushtrojnë kontroll mbi radiodifuzerët privat dhe përcaktimin e afateve brenda të cilëve gjykata duhet të merr vendime sa u përket kundërshtimeve të Këshillit të Radiodifuzionit. Në të dy raportet OSBE/ODIHR apelojnë për rishikimin e Listës së Zgjedhësve, që është njëri nga rekomandimet e përbushur. Bashkimi Evropian konsideron se vendi ka arritur progres në zbatimin e zgjedhjeve dhe i përsëritë konkluzionet dhe rekomandimet e OSBE/ODIHR. Ambasadori i atëhershëm i SHBAve, Filip Riker i vlerësoi zgjedhjet si mirë të realizuara.³¹

Zgjedhjet lokale të vitit 2013, u zhvilluan në atmosferë të qetë, duke fituar vlerësime pozitive për zbatimin efikas të tyre edhe pse u vunë në dukje mangësi të caktuara. Mangësitë, në pjesën më të madhe, ishin në drejtim të kushteve të pamjaftueshme për sigurimin e një fushe të barabartë të garës midis kandidatëve. Në këtë kontekst, janë shënuar vërejtje në pjesën e mbivendosjes së aktiviteteve shtetërore dhe partiake, financimit të fushatave zgjedhore, kornizës ligjore, si dhe

26 Arkivi Zgjedhor, Zgjedhjet Lokale 2020, KAS / IDSCS. Qasur në: <https://izbornaarhiva.mk/#e-2000-local>

27 Ligji për ndarje territoriale të Republikës së Maqedonisë dhe përcaktimin e rajoneve të njësive të vetëqeverisjes lokale. "Gazeta Zyrtare e RM"-së, 49 nga 14.09.1996. I aksesshëm në: <http://www.slvesnik.com.mk/Issues/CAFFB1AA376347A0B1E3044B8FAC16C6.pdf>. (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

28 OSBE/ODHR Zyra e Institucioneve Demokratike dhe të Drejtave të Njeriut, Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Zgjedhjet lokale 12 dhe 27 mars dhe 10 prill 2005. Raporti përfundimtar i Misionit për Vëzhgimin e Zgjedhjeve i OSBE/ ODIHR. Varshavë, 2005. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/Lokalni%20izbori%202005/6_Извештаи%20од%20меѓународни%20и%20домашни%20набљудувачи/Финален%20набљудувачки%20извештај%20локални%20избори%202005_Македонија_ОБСЕ-ОДИХР_МКД_оригинал.pdf (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

29 OSBE/ODIHR Zyra e Institucioneve Demokratike dhe të Drejtave të Njeriut, Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Zgjedhjet lokale 22 mars dhe 5 prill 2009. Raporti përfundimtar i Misionit për Vëzhgimin e Zgjedhjeve i OSBE/ODIHR. Varshavë, 2009. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/Zgjedhjet_vendore%202009/6_Raportet%20të%20internativ%20i%20home%20monitorët/Përfundimtar%20monitorimi%20report%20presidential%20i%20lokal%20zgjedhjet%202009_Macedonia_OBS_LOG.pdf (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

30 Ibid.

31 Popovski, R. Interview with Philip T. Reeker, U.S. Ambassador to the Republic of Macedonia. X/O talks show, Kanal 5 TV. 8 qershor 2011

informimit mediatic.³² Edhe pse në raste të rralla, megjithatë, vërejtjet, gjithashtu, përfshinin shkelje të votimit të fshehtë, votimit familjar dhe shkatërrimit të materialit të fushatës. Vërejtje serioze janë konstatuar tek mediat, në të shumtën e rasteve në drejtim të ndarjes së tyre sipas linjës etnike dhe partiake.³³ OSBE/ODIHR përgatitën një sërë rekomandimesh për tejkalimin e vërejtjeve të theksuara. Rekomandimet e përgjithshme përfshijnë rritjen e saktësisë së Listës së zgjedhësve, mbrojtjen nga frikësimi i zgjedhësve dhe ndryshimet në Kodin Zgjedhor. Sa i përket financimit, rekomandimet lëvizin në drejtim të ndryshimit të proporcionit të donacioneve, i cili ekziston midis personave juridikë dhe fizikë, precizimit nëse kufizimet e shpenzimeve për fushatë vlejné edhe për dy rrethet zgjedhore dhe më shumë detaje në raportet e paraqitura.³⁴ Në pjesën e mediave, rekomandimet janë në drejtim të sigurimit të prezantimit më të balancuar të kandidatëve përmes përmirësimit të Kodit Zgjedhor, Ligjit për veprimtari radiodifuzive dhe adresimit të jokonsekuencave të cilat ekzistojnë midis tyre.³⁵ Në këto zgjedhje, të drejtë vote kishin 1 743 403 votues, të shpërndarë përmes gjithsej 2976 vendeve zgjedhore. Në këto zgjedhje hyri në fuqi Ligji i ri për vetëqeverisje lokale, me çka për herë të parë zgjidhen kryetarët e komunave dhe këshilltarët në 81 komuna, sepse komunat: Vraneshiticë, Drugovë, Zajas dhe Oslomej iu bashkuan Komunës së Kërçovës. Dalja në këto zgjedhje ishte relativisht e lartë. Në rrethin e parë zgjedhor ajo ishte 67%, ndërsa në rrethin e dytë, i cili u zhvillua në 29 komuna dalja ishte 59%. Rivotim kishte në Komunën e Dollnenit, ndërsa për shkak të rezultateve të anuluar, rivotim të rrethit të dytë kishte në katër komuna: Qendër, Dollnen, Strugë dhe Gjorçe Petrov. Dalja në ditën e tretë zgjedhore ishte 65%.³⁶ Partia më dominuese e këtyre zgjedhjeve ishte VMRO-DPMNE e cila fitoi më shumë kryetarë të komunave në krahasim me partitë e tjera. VMRO-DPMNE 56, pastaj BDI 14 LSDM 4, PDSH 2, 2 kandidatë të pavarur, ndërkaq LRM, PDTM dhe PPSM nga një kryetar komune, ndërsa u zgjodh edhe një kandidatit i pavarur.³⁷

32 OSBE/ODHR Zyra e Institucioneve Demokratike dhe të Drejtave të Njeriut, Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Zgjedhjet lokale 24 mars dhe 7 prill 2013. Raporti përfundimtar i Misionit për Monitorimin e Zgjedhjeve i OSBE/ODIHR. Varshavë, 2013. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/Lokalni%20izbori%202013/6_Извештаи%20од%20меѓународни%20и%20домашни%20набљудувачи/Финален%20набљудувачки%20извештај%20локални%20избори%202013_Македонија_ОБСЕ-ОДИХР_АЛБ_оригинал.pdf (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

33 Për më shumë informacione, shih: KAS, IDSCS Manual për zgjedhjet zgjedhore në Republikën e Maqedonisë 2013, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/kas_33812-1522-2-30.pdf

34 OSBE/ODHR Zyra e Institucioneve Demokratike dhe të Drejtave të Njeriut, Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Zgjedhjet lokale 24 mars dhe 7 prill 2013. Misionit për Monitorimin e Zgjedhjeve i OSBE. Varshavë, 2013. I aksesshëm në: <https://www.osce.org/files/f/documents/b/8/103948.pdf> (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

35 Ibid

36 Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, ZGJEDHJE LOKALE 2013: <http://www.sec.mk/lokalni-izbori-2013/>

37 Për më shumë informacione për rezultatet e zgjedhjeve, shih: KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet lokale të Republikës së Maqedonisë 2013, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/kas_33812-1522-2-30.pdf

Zgjedhjet lokale të vitit 2017 u mbajtën në një atmosferë të qetë dhe kompetitive, pa incidente dhe parregullsi të mëdha, të cilat në masë të madhe nuk ndikuan mbi rezultatin zgjedhor. Dalja në zgjedhjet në rrethin e parë ishte 59,51%, ndërsa në rrethin e dytë 51,92% që është një zvogëlim në krahasim me daljen në zgjedhjet lokale të vitit 2013. Gjatë fushatës zgjedhore partitë kishin mundësi lirisht t'i zhvillojnë fushatat e tyre, me ç'rast u respektua liria e bashkimit, tubimit dhe e shprehjes. Edhe pse jo në masë të madhe u vërejt një retorikë negative tek dy partitë më të mëdha politike. Së këtejmi, misioni i OSBE/ODIHR theksoi se ekzistojnë të dhëna kredibile për blerjen e votave, presion mbi votuesit dhe raste të izoluar të dhunës që ndodhën në periudhën parazgjedhore. Ishte karakteristike se kandidatët e partive më të mëdha, në pjesën më të madhe, u përmbajtën nga retorika sulmuese në bazë etnike, ndërsa një pjesë e partive i përkushtuan vëmendje edhe votuesve të bashkësive tjera etnike. Koalicioni i udhëhequr nga LSDM fitoi bindshëm në zgjedhjet lokale duke fituar 57 vende të kryetarëve të komunave duke e përfshirë edhe Qytetin e Shkupit. Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE fitoi pesë vende të kryetarëve të komunave, BDI 10, Partia Politike Aleanca për Shqiptarët, e cila për herë të parë mori pjesë në këto zgjedhje lokale si parti e veçantë politike, fitoi 3 kryetarë të komunave, ndërsa nga një kryetar komune fituan: BESA, PDSH dhe PDT, ndërkaq 3 vende të kryetarëve të komunave i fituan kandidatët e pavarur. Shumica e mediave i respektojnë standardet gazetareske dhe mundësuan prezantimin e qëndrimeve të ndryshme për tema dhe çështje aktuale politike dhe shoqërore. Gjatë fushatave zgjedhore, para dy rrethëve të votimit, u konstatuan edhe shkelje të parimeve të mbulimit të paanshëm të zgjedhjeve dhe të Kodit Zgjedhor nga ana e disa mediave.³⁸

Tabela 1: Jehona në zgjedhjet lokale nga viti 1996 deri në vitin 2013,³⁹ për rrethin e parë dhe të dytë.⁴⁰

Viti	1996	2000	2005	2009	2013	2017
Jehona	60 % (51 %)	59 % (53 %)	56 % (53 %)	57 % (43 %)	67 % (65 %)	60 % (52 %)

38 Për më shumë informacione për rezultatet e zgjedhjeve, shih: KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet lokale të Republikës së Maqedonisë 2013, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/SHQ_MANUAL.pdf (Vizita e fundit: 13 shtator 2021)

39 Ibid

40 Përqindja e parë ka të bëjë me jehonën në rrethin e parë, ndërsa e dyta me jehonën e rrethit të dytë. Përqindjet janë rrethuar.

2

**Sistemi zgjedhor maqedonas
për zgjedhjet lokale**

2. Sistemi zgjedhor maqedonas për zgjedhjet lokale

Modeli opsional⁴¹

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, zgjedhjet për kryetarë të komunave në njësitë e vetëqeverisjes lokale (NJVL) zbatohen sipas modelit zgjedhor të shumicës, ndërsa zgjedhjet për anëtarë të këshillave në njësitë e vetëqeverisjes lokale sipas modelit proporcional. Zgjedhjet për kryetarë të komunave dhe për anëtarë të këshillave mbahen, në çdo katër vjet, njëkohësisht në të gjitha komunat, në gjysmën e dytë të tetorit. Kryetari i Kuvendit zgjedhjet i shpall me akt përkatës, i cili publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut", me ç'rast nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në mbajtjen e zgjedhjeve nuk mund të kalojnë më shumë se 90 ditë, përkatësisht më pak se 70 ditë.

Zgjedhja e kryetarit të komunës në njësitë e vetëqeverisjes lokale zbatohet sipas modelit zgjedhor të shumicës. Për kryetar komune është zgjedhur kandidati i cili ka fituar shumicë votash në rrethin e parë të votimit, nëse në zgjedhje kanë dalë së paku një e treta e zgjedhësve të regjistruar në Listën e Zgjedhësve të njësisë përkatëse të vetëqeverisjes lokale. Nëse asnjëri nga kandidatët nuk e plotëson kushtin e nevojshëm, zgjedhjet përsëriten në rrethin e dytë për ata dy kandidatë të cilët kanë fituar numër më të madh të votave. Nëse në zgjedhje merr pjesë vetëm një kandidat, ndërkaq i njëjti nuk e fiton shumicën e nevojshme, procedura zgjedhore përsëritet. Rrethi i dytë i votimit zbatohet 14 ditë pas përfundimit të rrethit të parë. Në rrethin e dytë zgjidhet ai kandidat i cili ka fituar numër më të madh të votave.

Gjatë zgjedhjes së këshilltarëve në NJVL zbatohet modeli proporcional, me ç'rast shpërndarja e mandateve bëhet sipas formulës së D'Hondt-it. Sipas kësaj formule, numri i përgjithshëm i votave të fituara për listat e propozuara të kandidatëve pjesëtohet me vargun e përpjesëtuesve 1,2,3... kështu deri në numrin e anëtarëve të këshillit të cilët zgjidhen në NJVL konkrete. Herësit e fituar në këtë mënyrë radhiten sipas madhësisë, me ç'rast merren parasysht ata herës më të mëdhenj aq sa zgjidhen anëtarë të këshillit. Një listë e kandidatëve fiton aq anëtarë të këshillit sa ka herës më të mëdhenj prej atyre që janë marrë parasysht.

41 KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2017, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/SHQ_MANUAL.pdf

Organet për zhvillimin e zgjedhjeve

Organe të cilat i zbatojnë zgjedhjet janë: Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve (KSHZ), komisionet komunale të zgjedhjeve (KKZ) dhe Komisioni Zgjedhor i Qytetit të Shkupit, këshillat zgjedhorë (KZ) dhe Këshillat e posaçëm zgjedhorë (KPZ) për votim brenda vendit anë organet zgjedhore të ngarkuara për zbatimin e zgjedhjeve lokale.

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve përbëhet nga shtatë anëtarë të cilët i zgjedh Kuvendi me dy të tretën e shumicë së votave nga numri i përgjithshëm i deputetëve. Mandati i anëtarëve zgjat nga dita e zgjedhjes së Kuvendit deri në zgjedhjen e një përbërje të re të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, por jo më shumë se dy vjet. Parlamenti shpall zgjedhjen e anëtarëve të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve në Gazetën Zyrtare dhe në shtypin e përditshëm. Njoftimi zgjat tetë ditë nga data e publikimit. Komisioni për Zgjedhjet dhe Emërimet Parlamentare përgatit një listë të kandidatëve të regjistruar dhe ia paraqet atë Parlamentit. Nga kandidatët në listën e propozimeve partitë politike partitë politike të opozitës emërojnë një president dhe dy anëtarë të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, ndërsa partitë në pushtet emërojnë një nënkryetar dhe tre anëtarë të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve. Nëse partitë politike nuk paraqesin propozime brenda tre ditëve nga marrja e njoftimit, Presidenti, Zëvendës Presidenti dhe anëtarët e Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve propozojnë Komisionin për Çështjet e zgjedhjeve dhe emërimeve të Kuvendit. Kompetencat e KSHZ-së përfshijnë botimin e Listës së Votuesve, e cila duhet të vihet publikisht në dispozicion të qytetarëve brenda 15 ditëve nga data e zgjedhjeve. Inspektimi publik i Listës së Votuesve zgjat 20 ditë. KSHZ ka një shërbim ekspertësh të drejtuar nga Sekretari i Përgjithshëm dhe kryen detyrat administrative-profesionale dhe organizative-teknike.

Komisionet komunale zgjedhore (KKZ), të cilat formohen në nivel të çdo komune, dhe Komisioni zgjedhor i qytetit të Shkupit ngarkohen për zbatimin e zgjedhjeve në territorin që është në kompetencë të tyre dhe kryejnë mbikëqyrje mbi punën e këshillave zgjedhorë. Ato përbëhen nga pesë anëtarë, prej të cilëve njëri është kryetar, ndërsa secili nga anëtarët ka zëvendës. Anëtarët dhe zëvendësit e KKZ zgjidhen nga radhët e të punësuarve në administratën shtetërore, publike dhe komunale, dhe administrata e qytetit të Shkupit me arsim të lartë për mandat prej pesë vitesh. Zgjedhjen e tyre e bën KSHZ sipas zgjedhjes së rastësishme pas pranimit të evidencës me të dhënat për administratën shtetërore dhe komunale, administratën e Qytetit të Shkupit dhe administratës publike.

Këshilli zgjedhor (KZ) është trup i cili formohet për secilin vend zgjedhor, të cilin e përbëjnë pesë anëtarë prej të cilëve njëri është kryetar, ndërsa për secilin prej tyre

zgjidhet edhe zëvendës. Kryetari i Këshillit zgjedhor dhe zëvendësi i tij, dy anëtarë dhe zëvendësit e tyre zgjidhen nga radhët e të punësuarve në administratën shtetërore, publike dhe komunale, dhe administrata e qytetit të Shkupit, me së paku shkollë të mesme të përfunduar sipas zgjedhjes së rastësishme për periudhë kohore prej katër vitesh. Një anëtar të KZ dhe zëvendësi i tij emërohen me propozim të partive politike në opozitë, të cilat në zgjedhjet e fundit për deputetë kanë fituar më së shumti vota, ndërsa një anëtar tjetër me propozim të partive politike në pushtet të cilat në zgjedhjet e fundit për deputetë kanë fituar më së shumti vota. Zgjedhja e rastësishme të anëtarëve të këshillave zgjedhorë (nga radhët e administratës) e bëjnë KKZ për zonën për të cilën janë kompetentë, sipas aktit paraparak të KSHZ.

Në ato komuna ku jetojnë të paktën 20% e komuniteteve jo-shumicë, zbatohet parimi i përfaqësimit të drejtë në përbërjen e KKZ-ve dhe këshillave zgjedhore. Ligji gjithashtu parashikon të paktën 30% përfaqësim të secilës gjini në përbërjen e organeve zgjedhore. Anëtarët e KKZ-ve dhe këshillave zgjedhore nuk mund të zgjidhen ose emërohen nga zyrtarë të qeverisë, parlamentit dhe persona të punësuar në administratën shtetërore të Avokatit të Popullit, Ministritë e Drejtësisë, Mbrojtjes, Punëve të Brendshme, Sekretariatit e Legjislacionit, Zyrën Shtetërore të Statistikave, Drejtorinë e mbrojtjes dhe shpëtimit, Qendrën e menaxhimit të krizave, Shërbimet profesionale të Gjykatës Administrative, KSHZ, Komisionit shtetëror për parandalimin e korrupsionit (KSPK) dhe Agjencisë për shërbime mediatike audio dhe audiovizuale.

E drejta për tu zgjedhur

Të drejtë vote ka shtetasi i Republikës së Maqedonisë së Veriut i cili ka mbushur 18 vjet i cili është i aftë për punë dhe ka vendbanim të përhershëm në njësinë zgjedhore, komunën ose qytetin e Shkupit ku bëhet zgjedhja. Votimi është i fshehtë dhe askush nuk ka të drejtë ta thërrasë zgjedhësin në përgjegjësi për shkak të votimit, dhe të mos kërkojë nga ai të tregoj për kë ka votuar ose pse nuk ka votuar. KSHZ është përgjegjëse t'i informojë dhe edukojë qytetarët për mënyrën e votimit dhe për realizimin e të drejtës së zgjedhjes, së këtejmi në vendvotimet dhe në paravanët e votimit afishohet udhëzimi për votim në gjuhën maqedonase, shqipe, turke, vllehe, serbe, rome dhe në gjuhën boshnjake. Listat e kandidatëve, gjithashtu, afishohen në hapësirën e votimit.

Kandidat për kryetar të komunës ose për anëtar të këshillit mund të jetë personi i cili ka mbushur moshën 18 vjeçare dhe është i aftë për punë. Personi i cili është dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor, me dënim pa kusht me burgim prej

mbi 6 muajsh, vuajtja e të cilit nuk ka filluar, ose gjendet në vuajtje të dënimit për vepër të kryer penale, nuk mund të jetë kandidat për këto pozita. Përveç këtyre kushteve, kandidati për kryetar komune ose për anëtar të këshillit duhet të ketë vendbanim të përhershëm në NJVL në të cilën kandidohet.

Kufizim për zyrtarët aktualë⁴²

Funksioni anëtar i këshillit dhe kryetar i komunës ushtrohet në mënyrë profesionale dhe ai nuk është në pajtim me funksionin President i Republikës, Kryetar i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, ministër, gjyqtar, prokuror publik, Avokat i Shtetit, Avokat i Popullit dhe me bartës të tjerë të funksioneve të cilët i zgjedh ose i emëron Kuvendi dhe Qeverisa e Republikës së Maqedonisë. Funksioni kryetar i komunës, gjithashtu, nuk është në pajtim me funksionin deputet, me kryerjen e punëve profesionale dhe administrative në organet e administratës shtetërore, me kryerjen e veprimtarive profitabile ekonomike dhe veprimtarive të tjera profitabile, me anëtarësimin në këshillat drejtues të ndërmarrjeve publike, institucioneve publike, fondeve, agjencive, enteve dhe në persona të tjerë juridikë, si dhe me zgjedhjen e përfaqësuesit të kapitalit shtetëror dhe shoqëror në shoqëritë tregtare. Në mënyrë plotësuese, funksioni kryetar i Qytetit të Shkupit dhe funksioni anëtar i Këshillit të Qytetit të Shkupit nuk është në pajtim me funksionin kryetar i komunës dhe me funksionin anëtar i këshillit komunal në juridiksionin e Qytetit të Shkupit.⁴³ Nga dita e marrjes së vendimit për shpalljen e zgjedhjeve deri në përfundimin e zgjedhjeve për zgjedhjen e kryetarit ose anëtarëve të këshillit, gjegjësisht deri në konstituimin e këshillit të komunave dhe qytetit të Shkupit, nuk mund:

- » të fillojë ndërtime me mjete buxhetore, me fonde publike, ndërmarrje publike dhe me persona të tjerë juridikë të cilët kanë në dispozicion kapital shtetëror, objekte të reja infrastrukturore, siç janë rrugë, ujësjellës, linja të tensionit të lartë, kanalizime, fusha sportive dhe objekte të tjera ose objekte për veprimtari shoqërore-shkolla, kopshte dhe objekte të tjera, përveç nëse për këtë dedikim paraprakisht janë siguruar mjete nga buxheti, përkatësisht bëhet fjalë për realizimin e programit të miratuar në bazë të ligjit në vitin rrjedhës;

42 Kodi Zgjedhor (tekst i konsoliduar), version jozyrtar i përgatitur nga Shërbimi i Ekspertëve të Komisionit Shtetëror Zgjedhor ("Gazeta Zyrtare", Nr. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19, 98/19, 42/20 dhe 74/21). Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1EWMBfRINVP2r5Y6fY8uAWeCrAd0XhU/view> (vizita e fundit: 9 shtator 2021)

43 KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2017, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshëm në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/SHQ_MANUAL.pdf

- » të bëjë pagesë të jashtëzakonshme të pagave, pensione, asistencës sociale ose pagesa të tjera dhe kompensime materiale me mjete buxhetore, ose me mjete të fondeve publike të cilat nuk janë pagesa të rregullta mujore, d.m.th. të gjitha transferimet dhe pagesa njëvjeçare ose transferime të njëfishta nga fondet buxhetore ose të fondeve publike;
- » të fillohet një procedurë për punësimin e personave të rinj ose një procedurë për ndërprerjen e punësimit në institucionet shtetërore dhe publike, dhe procedurat e filluara janë lënë në pritje, përveç në rastet e çështjeve urgjente dhe urgjente;
- » të tjetërsojë kapital shtetëror;
- » të nënshkruajë marrëveshje kolektive, si dhe kufizime të tjera konform Kodit Zgjedhor.

Nëse një zyrtar që menaxhon një organ, i shkel këto rregulla atëherë do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 1.000 do 2.000 euro në kundërvlerë me denarë, ndërsa vet tentativa dhe veprimi në kundërshtim me këto rregulla ndëshkohet sipas dispozitave të Kodit Penal.

Nëse ndonjëri nga kandidatët për kryetar komune është anëtar i Forcave të Armatosura të Republikës së Maqedonisë së Veriut, i pjesës së uniformuar të policisë, të personave të autorizuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme, Ministrisë së Mbrojtjes ose Agjencisë për Zbulim, nga dita kur do të verifikohet kandidatura e tij, marrëdhënia e punës do t'i pezullohet dhe ai person nuk guxon të marrë pjesë në fushatën zgjedhore me uniformë zyrtare.

Në mënyrë plotësuese, në periudhën kohore prej 20 ditësh, para fillimit të fushatës zgjedhore deri në përfundimin e zgjedhjes për zgjedhjen e kryetarit ose anëtarëve të këshillit, gjegjësisht deri në konstituimin e këshillit të komunave dhe qytetit të Shkupit, nuk mund të mbahen ngjarje publike, të organizohen ngjarje publike me rastin e fillimit të ndërtimit ose lëshimit në përdorim të objekteve me mjete nga Buxheti ose nga fondet publike, ose me mjete të ndërmarrjeve publike ose të personave të tjerë juridikë që kanë në dispozicion kapital shtetëror, në pjesën e infrastrukturës siç janë: rrugë, ujësjellës, linja të tensionit të lartë, kanalizime, fusha sporti dhe objekte të tjera ose objekte për veprimtari shoqërore-shkolla, kopshte dhe objekte të tjera.

Nga dita e miratimit të vendimit për shpalljen e zgjedhjeve, deri në përfundimin e zgjedhjeve për zgjedhjen e kryetarit ose anëtarëve të këshillit, gjegjësisht deri në konstituimin e këshillit të komunave dhe qytetit të Shkupit, Ministria e Financave e ka për detyrë të gjitha pagesat buxhetore, përveç pagave të rregullta, pensione

dhe shpenzimeve komunale, t'i publikojë në ueb faqen e saj, në një bazë të veçantë për shpenzimet buxhetore gjatë periudhës zgjedhore. Ministria e ka për detyrë, dy javë pas shpalljes së zgjedhjeve, të paraqes raport parazgjedhor financiar, në të cilin do të përfshihet pasqyra e të gjitha të ardhurave dhe shpenzimeve të planifikuara dhe të realizuara nga Buxheti sipas zërave, në periudhën nga fillimi i vitit fiskal deri në ditën e paraqitjes së raportit, i cili publikohet në ueb faqen e saj.

Numri i anëtarëve në këshilla

Numri i anëtarëve të këshillit të çdo njësie të vetëqeverisjes lokale përcaktohet sipas numrit të popullsisë që jeton në kuadër të tyre. Komunat të cilat kanë deri në 5000 banorë formojnë këshilla të përbërë nga 9 anëtarë, komunat të cilat kanë ndërmjet 5001 dhe 10000 – 11 anëtarë, ato komuna që kanë ndërmjet 10001 dhe 20000 – 15 anëtarë, ato që kanë ndërmjet 20001 dhe 40000 – 19 anëtarë, ndërmjet 40001 dhe 60000 – 23 anëtarë, prej 60001 dhe 80000 – 27 anëtarë, ndërmjet 80001 dhe 100000 – 31 anëtarë dhe mbi 100000 – 33 anëtarë. Këshillin e Qytetit të Shkupit e përbëjnë 45 anëtarë.⁴⁴

Ligji dhe procedura për paraqitjen e kandidaturave për kryetarë bashkie ose këshilltarë

Të drejtë për paraqitjen e listave të kandidatëve për këshilltarë dhe kandidatit për kryetar të komunës kanë partitë e regjistruara politike në mënyrë të pavarur ose në koalicion, si dhe grupe të zgjedhësve. Varësisht nga madhësia e NJVL-së, grupet e zgjedhësve duhet të grumbullojnë numër të caktuar të nënshkrimeve: nga 100 nënshkrime për NJVL-të deri në 10 000 banorë, prej më së paku 450 për NJVL-të me mbi 100 001 banorë, ndërkaq për kandidimin për Qytetin e Shkupit nevojiten 1 000 nënshkrime.

Në kuadër të listës së kandidatëve për këshilltarë, në çdo vend të tretë doemos duhet të nominohet kandidat i cili është pjesëtar i asaj gjinie e cila është më pak e përfaqësuar në listë. Lista e kandidatëve për anëtar të këshillit dhe për kandidat për kryetar të komunës paraqitet në formular të përcaktuar nga KKZ, më së voni 35 ditë para ditës së mbajtjes së zgjedhjeve. KKZ-ja i publikon këto lista më së voni 25 ditë para ditës së mbajtjes së zgjedhjeve.

⁴⁴ Neni 34 i Ligjit për vetëqeverisje lokale, "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 05/16.

Propozimi i kandidatëve për zgjedhje të deputetëve bëhet përmes paraqitjes së listës së kandidatëve në Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve. Së këtejmi, një kandidat mund të propozohet vetëm në një listë, ndërsa një paraqitës liste mund të paraqes vetëm një listë të kandidatëve për kryetar Komune ose kandidatë për anëtarë të këshillit.

Fushatë elektorale

Fushata zgjedhore për zgjedhjet lokale 2021 fillon 20 ditë para ditës së zgjedhjeve, pra më 27 shtator në orën 00:00 dhe përfundon më 15 tetor në orën 24:00..⁴⁵

Fushata zgjedhore për raundin e dytë të votimit zgjat deri në orën 24:00 të 29 tetorit. Në raundin e parë dhe të dytë të votimit, fushata zgjedhore nuk duhet të zgjasë 24 orë para ditës së zgjedhjeve dhe ditës së zgjedhjeve. Një ditë para raundit të parë të zgjedhjeve, pra 16 tetori është një ditë heshtjeje parazgjedhore kur kandidatët nuk lejohen të drejtojnë një fushatë elektorale, dhe mediat nuk lejohen të paraqesin pjesëmarrësit e zgjedhjeve në procesin zgjedhor. E njëjta gjë vlen edhe për 30 tetorin, një ditë para raundit të dytë të zgjedhjeve.)⁴⁶ dhe për të hapur një llogari transaksioni jo më herët se 48 orë pas shpalljes së zgjedhjeve dhe jo më vonë se 48 orë pas konfirmimit të listës së kandidatëve dhe brenda asaj periudhe dëshmia e EDB e siguruar dhe llogaria e hapur e transaksionit i paraqitet kompetencës Komisioni Komunal Zgjedhor (KKZ). Llogaria e transaksionit mbyllet brenda 60 ditëve nga shpallja e rezultateve përfundimtare të zgjedhjeve nga zgjedhjet e mbajtura, duke fshirë kështu EDB të subjektit të regjistruar para një autoriteti kompetent.

Fushata mund të financohet edhe nga pagesa nga mjete nga llogaria e rregullt e partisë politike, anëtarësisë së partive politike dhe nga donacionet të cilat nuk mund të jenë më të larta se 3.000 euro për persona fizikë dhe 30.000 euro për persona

⁴⁵ Orari për kryerjen e aktiviteteve zgjedhore për zhvillimin e zgjedhjeve për anëtarët e këshillave komunalë dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe për kryetarët e komunave dhe kryetarin e qytetit të Shkupit, 2021. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/17yLLq1t-2jvAkZ-Rz4bvVM9UezgKM09P/view> (vizita e fundit: 11 shtator 2021)

⁴⁶ Draft teksti i konsoliduar i Kodit Zgjedhor (versioni i jozyrtar i përgatitur nga Shërbimi i Ekspertëve i Komisionit Shtetëror Zgjedhor) "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë", Nr. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë Veriore", Nr. 98/19, 42/20 dhe 74/21) Qasje në: <https://drive.google.com/file/d/1EWMBfikRINVP2r5Y6fY8uAWeCrAd0XhU/view> (vizita e fundit: 11 shtator 2021)

juridikë dhe kreditë e partisë politike të destinuar për fushatë zgjedhore. Fushata mund të financohet me para, sende dhe shërbime, vlera e të cilave nuk guxon t'i tejkalojë këto shuma. Nëse lartësia e donacionit është më e madhe nga shuma e lejuar, pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore e ka për detyrë që, në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të donacionit, dallimin ndërmjet vlerës së lejuar dhe të donuar ta bartë në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Pjesëmarrësit e fushatës zgjedhore kanë të drejtë të shpenzojnë më së shumti deri më 110 denarë për një zgjedhës të regjistruar në njësinë zgjedhore për të cilën ka paraqitur listë të kandidatëve.⁴⁷

Fushatat zgjedhore nuk mund të financohen me fonde nga buxhetet e komunave dhe qytetit të Shkupit, fonde nga ndërmarrjet publike dhe institucionet, fondet nga shoqatat qytetare, komunitetet fetare, grupet dhe fondacionet fetare, fondet nga qeveritë e huaja dhe institucionet ndërkombëtare, organet dhe organizatat. për vendet e huaja dhe entitetet e tjera të huaja, si dhe fondet nga ndërmarrjet me kapital të përzier, ku mbizotërojnë kapitali i huaj, por edhe nga burime të pidentifikuar. Radiodifuzerët, mediat e shkruara dhe mediat elektronike (portalet e internetit), si dhe personat e tyre të ndërlidhur nuk guxojnë të financojnë ose t'u dhurojnë partive politike dhe kandidatëve të pavarur, përfshirë edhe fushata. Së këtejmi, si persona të ndërlidhur⁴⁸ konsiderohen anëtarët e familjes, të familjes së bashkëshortit - bashkëshortes ose shokut jashtë martesor, personat të cilët kanë hise në pronësi, personat të cilët marrin pjesë në menaxhim, personat të cilët një periudhë të gjatë kohore me marketing ose me kontratë tjetër realizojnë më shumë se 30 % nga të ardhurat e reklamimit, teleshoppingut dhe sponsorimit.⁴⁹

Në rast se kandidatura nuk realizohet, organizatorët e fushatës zgjedhore e kanë për detyrë donacionet e pashpenzuara në afat prej 60 ditësh tua kthejnë donatorëve. Pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore është i detyruar menjëherë, dhe jo më vonë se 30 ditë nga dita e mbylljes së llogarisë së transaksionit të paraqesë një raport financiar total me një specifikim për shpenzimet për të ardhurat dhe shpenzimet në fushatën zgjedhore. Për të kufizuar fondet e shpenzuara për fushatat zgjedhore, si dhe për të zvogëluar korrupsionin në media, u miratuan ndryshimet në Kodin Zgjedhor. Pjesëmarrësit në fushatën zgjedhore e kthejnë tepricën e fondeve të grumbulluara në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, i cili më

47 KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet parlamentare në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2020, edicioni i dytë i plotësuar. Qasja në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/priracnik/Priracnik_zaparlamentarni_izbori_2020_ALB.pdf

48 Shprehja "persona të lidhur" saktësisht përcaktohet me Ligjin për shërbime mediatike audio dhe audiovizuale, Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë, nr. 184 e 26 dhjetorit 2013. Qasur në: <http://www.slvesnik.com.mk/Issues/b063254742a44129b8dfe1221762ddb4.pdf> (vizituar për herë të fundit: 28 shtator 2021)

49 Ibid.

pas i drejtohet aktiviteteve humanitare. Këto ndryshime shfuqizuan të drejtën e kompensimit monetar nga buxheti i shtetit për kandidatët e zgjedhur për për anëtarë të këshillit ose për Kryetar Komune ose të gjithë ata që fituan të paktën 1.5% të votave të hedhura në zonat elektorale. Para heqjes së saj, kjo tarifë ishte 15 denarë nga vota e fituar. Për më tepër, ndryshimet parashikojnë që detyrimet financiare të bëra nga transmetuesit, media e shtypur dhe elektronike në lidhje me publikimin e reklamimit të paguar politik të pjesëmarrësve të fushatës zgjedhore, të mbulohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Nga dita e shpalljes së zgjedhjeve dhe deri në përfundimin e tyre, radiodifuzerët, mediat e shkruara dhe mediat elektronike (portalet e internetit) nuk guxojnë të publikojnë reklama të financuara nga buxheti i shtetit, nga buxhetet e komunave dhe të Qytetit të Shkupit dhe të gjithë personat e tjerë të cilëve me ligj u është besuar ushtrimi i autorizimeve publike.

Nëse gjatë prezantimeve publike ose raportimeve publike cenohet të drejtat e disa kandidatëve, të njëjtit kanë të drejtë menjëherë të ngrenë procedurë gjyqësore për mbrojtjen e të drejtave të tyre. Për padi të këtillë gjykata kompetente themelore vendos në afate urgjente, ndërsa vendimi publikohet në mediat publike.⁵⁰

Roli i medias⁵¹

Gjatë fushatës mediat private, duke i përfshirë edhe mediat elektronike (portalet e internetit) dhe servisin radiodifuziv publik e kanë për detyrë të mundësojnë qasje të barabartë për prezantimin e programeve zgjedhore dhe të kandidatëve në mënyrë të drejtë, të paanshme dhe të balancuar. Agjencia për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizive (ASHMAA)⁵² e ka për detyrë ta monitoroj prezantimin zgjedhor të partive dhe kandidatëve dhe shërbimin programor të radiodifuzerëve, nga dita

50 Orari për kryerjen e aktiviteteve zgjedhore për zhvillimin e zgjedhjeve për anëtarët e këshillave komunalë dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe për kryetarët e komunave dhe kryetarin e qytetit të Shkupit, 2021.

Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/17yLLq1t-2jvAkZ-Rz4bvVM9UezgKM09P/view> (vizita e fundit: 11 shtator 2021)

51 Kodi Zgjedhor (tekst i konsoliduar), version jozyrtar i përgatitur nga Shërbimi i Ekspertëve të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve ("Gazeta Zyrtare", Nr. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19, 98/19, 42/20 dhe 74/21). Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1EWMbfkRINVP2r5Y6fY8uAWeCrAd0XhU/view> (vizita e fundit: 9 shtator 2021)

52 Më parë kompetet ishte Këshilli i Radiodifuzionit, i cili u riemërua në Agjencinë Audio dhe Audiovizuale me Ligjin për Shërbimet e Mediave Audio dhe Audiovizuale. Shërbime për Media, Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë, 184/2013

e shpalljes së zgjedhjeve deri në përfundimin e votimit në ditën e mbajtjes së zgjedhjeve. Në rast të cenimit të parimit të qasjes së barabartë, Agjencia e ka për detyrë të ngre procedurë për kundërvajtje kundër medias përgjegjëse.

Redaktorë, gazetarë, udhëheqës të programeve dhe prezantues, të angazhuar në përgatitjen e programeve të radiodifuzerëve nuk guxojnë të marrin pjesë në aktivitete parazgjedhore të partive politike, koalicioneve, grupeve të zgjedhësve dhe përfaqësuesve të tyre, përkatësisht të pjesëmarrësve në fushatën zgjedhore gjatë procesit zgjedhor. Nëse vendosin të marrin pjesë në aktivitete të kësaj natyre, angazhimi i tyre në programet e radiodifuzerëve iu pezullohet nga dita e shpalljes deri në përfundimin e zgjedhjeve.

Difuzeri publik, Radiotelevizioni Maqedonas (RTVM), e ka për detyrë pa kompensim t'i njoftojë qytetarët për mënyrën dhe teknikën e votimit, si dhe për çështje të tjera që kanë të bëjnë me procesin zgjedhor. RTVM duhet të sigurojë qasje të balancuar në programin informativ. Kjo nënkupton se 30 % e programit duhet t'i referohet ngjarjeve nga vendi dhe bota, 30 % aktiviteteve të partive të përfaqësuara në pushtet, 30 % të kohës për aktivitetet e partive në opozitë dhe 10 % të kohës për aktivitetet e partive politike jashtëparlamentare dhe për kandidatët e pavarur.

Gjatë kohës së fushatës zgjedhore RTVM e ka për detyrë të transmetojë prezantim politik falas pjesëmarrësve në procesin zgjedhor. Për zgjedhjen e kryetarëve të komunave në përputhje me parimin e barazisë për të gjithë kandidatët për kryetarë bashkie në raundin e parë dhe të dytë të zgjedhjeve. Për zgjedhjen e anëtarëve të këshillit, në përputhje me parimin e proporcionalitetit sipas numrit të listave të konfirmuara të kandidatëve për anëtarë të këshillit. Për dallim nga RTVM, radiodifuzerët nuk guxojnë të transmetojnë prezantime politike falas nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në përfundimin e tyre.

Nga dita e shpalljes së zgjedhjeve deri në fillimin e fushatës zgjedhore ndalohet reklamimi politik falas. Nga dita e njëjtë ndalohet edhe publikimi i reklamave të financuara nga buxheti shtetëror dhe komunal dhe nga buxheti i qytetit të Shkupit. Në periudhën e njëjtë, radiodifuzerët e kanë për detyrë ta incizojnë programin e tyre, ndërsa incizimet t'i ruajnë më së paku 30 ditë pas përfundimit të zgjedhjeve, me qëllim që t'ia dërgojnë ASHMAA nëse ajo i kërkon.

Mediet duhet të përcaktojnë çmime për reklamim politik brenda pesë ditëve nga shpallja e zgjedhjeve dhe ato ti bëjnë publike dhe të njëjtat nuk duhet të ndryshohen

gjatë fushatës.⁵³ Transmetuesit që mbulojnë zgjedhjet mund të transmetojnë një maksimum prej nëntë minutash dhe tridhjetë sekondash të transmetimit shtesë në një program të transmetuar ekskluzivisht për reklama të paguara politike, me dy partitë më të mëdha politike në pozitë dhe dy partitë më të mëdha politike opozitare, zgjedhjet e fundit parlamentare fituan më shumë vota, mund të ndahet me katër minuta. Për partitë politike parlamentare që nuk kanë grup parlamentar mund të marrë një minutë, dhe për partitë politike joparlamentare ose kandidatët tridhjetë sekonda. Minutat për kohën shtesë të reklamimit ndahen me marrëveshje paraprake me shkrim. Kur ka një interes për t'u bashkuar me blloqet për kohën shtesë për të reklamuar një parti politike në dy orë të njëpasnjëshme në kohë reale, media duhet të sigurojë përfaqësim alternative të partive politike nga qeveria dhe opozita për dy orë.. Nëse këto parti / koalicione mbështesin kandidaturën e një liste të pavarur, ajo listë merr reklamën e saj politike të paguar në procesverbalin e partisë / koalicionit që e mbështeti atë⁵⁴

Me ndryshimet në Kodin Zgjedhor, shpenzimet për reklamën e publikuar të paguar politike i paguan Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, bazuar në faturën e paraqitur nga transmetuesit, media e shtypur dhe media elektronike (portalet e internetit). Përveç faturës, duhet të dorëzohet edhe Kontrata, plani mediatik i pjesëmarrësit të fushatës zgjedhore dhe raporti për shërbimet e ofruara nga transmetuesit, media e shkruar dhe media elektronike (portalet në Internet). Fatura dhe dokumentet e bashkangjitura duhet të dorëzohen brenda 30 ditëve nga publikimi i rezultateve përfundimtare.⁵⁵

Fondet për reklamim të paguar politik janë siguruar nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe ato nuk mund të kalojnë shumën prej 2 eurosh në kundërvlerë të denarëve (pa TVSH) për votuesin e regjistruar nga votuesit e regjistruar në total, dhe për zgjedhjet lokale shtesë 1 euro në kundërvlerë me denarë (pa TVSH) për votues të regjistruar në territorin e komunës ku mbahet raundi i dytë i votimit. Këto fonde shpërndahen me marrëveshje paraprake me shkrim si më poshtë: shumica e 45% e këtyre fondeve mund të përdoren nga dy partitë më të mëdha politike në pozicionin që fituan më shumë vota në zgjedhjet e fundit

53 Listat e çmimeve të mediave për reklamat politike me pagesë të pjesëmarrësve në procesin zgjedhor për zgjedhjet lokale 2021 janë në dispozicion në faqen e internetit të Komisionit Shtetëror i Zgjedhjeve. Lista e çmimeve të televizionit: <https://drive.google.com/file/d/1Eoperya7nIQI0fSdcp4scQB466mKWNdJ/view>. Lista e çmimeve për stacionet radio: <https://drive.google.com/file/d/1IZR3OKONQo2kVo819Yk4AWmqYAvz0dH4/view>

54 Udhëzime për reklamat politike me pagesë për zgjedhjet lokale 2021. Agjencia për Shërbimet Media dhe Audiovizuale, 01.09.2021. Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit më 13 shtator 2021)

55 Ligji për Ndryshimet në Kodin Zgjedhor, Gazeta Zyrtare e RMV 215 /2021.

parlamentare, dhe 45% më i madh i fondeve mund të përdoren nga dy partitë më të mëdha opozitare në zgjedhjet e fundit. Deputetët fituan më shumë vota. Fondet e mbetura, por deri në një maksimum 7%, mund të përdoren nga partitë politike në Parlament që nuk kanë fituar deputetë të mjaftueshëm për të formuar grupin për partitë politike jo-parlamentare ose kandidatët në zgjedhjet e fundit parlamentare.

Shuma që mund të paguhet për një media elektronike (portal interneti) dhe media të shtypur nga një pjesëmarrës në procesin zgjedhor nuk mund të jetë më e madhe se 15,000 (pesëmbëdhjetë mijë) euro në vlerë kundërvlerë denar (pa TVSH). Shuma totale që një pjesëmarrës mund të shpenzojë për prezantimin mediatic të të gjitha mediave elektronike (portalet në internet) dhe mediave të shkruara nuk mund të mbulojë më shumë se 25% të fondeve të alokuara për reklama politike të paguara.

Rezultatet e sondazhit të opinionit publik në lidhje me kandidatët nuk guxon të publikohet përmes mediave publike gjatë 5 ditëve të fundit para ditës së caktuar për mbajtjen e zgjedhjeve. Gjatë publikimit të rezultateve nga sondazhi i opinionit publik, lidhur me pjesëmarrësit në procesin zgjedhor, mediat e kanë për detyrë t'i theksojnë të dhënat për emrin e porositesit i cili e ka kërkuar dhe paguar sondazhin, emërtimin e institucionit që e ka realizuar sondazhin, metodologjinë e aplikuar, madhësinë dhe strukturën e modelit të sondazhit dhe periudhën brenda së cilës është zbatuar sondazhi. Rezultatet e sondazhit të opinionit publik, të zbatuar në ditën e zgjedhjeve nuk guxon të publikohen para orës 19:00,⁵⁶ dmth para mbylljes së vendotimeve.⁵⁷

Vëzhgimi i zgjedhjeve⁵⁸

Vëzhguesit e akredituar kanë të drejtë të vëzhgojnë zgjedhjet, me autorizimin që lëshohet nga KSHZ-ja. Vëzhguesit mund të akreditohen nga OShC-të vendase dhe

56 Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, Programi për zhvillimin e aktiviteteve zgjedhore për zhvillimin e zgjedhjeve për anëtarët e këshillave komunalë dhe këshillin e qytetit të Shkupit dhe për kryetarët e komunave dhe kryetarin e qytetit të Shkupit, 2021. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/17yILq1t-2jvAkZ-Rz4bvVM9UezgKM09P/> shikim (vizita e fundit: 3 shtator 2021)

57 KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet parlamentare në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2020, edicioni i dytë i plotësuar. I aksesshem në:

https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/Prirachnik_za_parlamentarni_izbori_2020_ALB.pdf
58 KAS, IDSCS, Manual për zgjedhjet Presidenciale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2019, edicioni i dytë i plotësuar. Qasje në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/prirachnici/Belegexemplar_2019_The_Republic_of_Macedonia_s_2019_Presidential_Elections_Handbook_ALB.pdf

të huaja të regjistruara të paktën një vit para zgjedhjeve dhe të përfshijnë parimin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut në statutin e tyre. Përfaqësuesit e vendeve të huaja gjithashtu mund të vëzhgojnë zgjedhjet. Përfaqësuesit e autorizuar të paraqitësve të listës kanë të drejtë të emërojnë përfaqësuesin e tyre i cili do të monitorojë punën e organeve zgjedhore.

3

**Partitë politike dhe
koalicionet**

3. Partitë politike dhe koalicionet⁵⁹

VMRO-DPMNE⁶⁰

VMRO-DPMNE është parti e cila deklarohet si parti popullore e qendrës së djathtë, me proveniencë ideologjike demokristiane. Në vitin 2017 partia paralajmëroi se do t'i ruaj vlerat e veta, megjithatë do të fokusohet në legjitimimin më të gjerë si parti e djathtë qytetare. Nga pavarësimi e deri më sot, VMRO-DPMNE është njëra nga dy partitë më të mëdha në Maqedoni. Ka marrë pjesë thujta se në të gjitha zgjedhjet parlamentare dhe lokale, me përjashtim të zgjedhjeve parlamentare të vitit 1994, kur e bojkotuan rrethin e dytë. Në zgjedhjet e treta parlamentare të mbajtura në vitin 1998 me 49 mandate të fituara, në

koalicion me Alternativën Demokratike, e cila fitoi 13 deputetë, dhe PPDSH-PPD (më vonë PDSH) me 11 mandate, si dhe disa parti më të vogla, VMRO-DPMNE për herë të parë formoi Qeveri. VMRO-DPMNE mbeti në pushtet deri në vitin 2002, por gjatë kohës së konfliktit, nga muaji maj deri në nëntor të vitit 2001, u formua Qeveria e koalicionit të gjerë, e cila përfshiu edhe ministra nga LSDM dhe PLD. Në vitin 2002 VMRO-DPMNE bashkë me partnerët e Koalicionit fitoi 33 mandate të deputetëve, i humbi zgjedhjet dhe funksiononte si opozitë deri në vitin 2006. Në vitin 2006 bashkë me Koalicionin "Për një Maqedoni më të mirë" sërisht fitoi në zgjedhjet parlamentare duke fituar gjithsej 45 vende të deputetëve dhe formoi Qeveri. Në këto zgjedhje, partia për herë të parë doli me program konkret dhe me afate konkrete, e që ishte risi në garat zgjedhore. Që atëherë e deri më sot VMRO-DPMNE fitoi edhe në tre cikle zgjedhore, në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2008, 2011 dhe 2014. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2008 bashkë me Koalicionin "Për një Maqedoni më të mirë" fitoi 63 vende rekord të deputetëve. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2011 bashkë me Koalicionin kjo parti fitoi gjithsej 56 vende të deputetëve. VMRO-DPMNE në zgjedhjet parlamentare të vitit 2014 fitoi 52 deputetë, ndërsa bashkë me partnerët e Koalicionit kishte 61 deputetë nga gjithsej 123 vende në Kuvend.

⁵⁹ Logot e partive shkarkohen nga faqet e internetit të partive përkatëse. Interneti përdoret si burim për të gjitha logot dhe fotot.

⁶⁰ Rendi i partive politike është sipas rendit alfabetik duke filluar me tri partitë më të mëdha parlamentare.

Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2016, VMRO-DPMNE fitoi 51 vende. Përkundër faktit se VMRO-DPMNE fitoi numrin më të madh të deputetëve, dhe kështu kryetarit të partisë Nikolla Gruevski iu dha mandati për të formuar një qeveri nga Presidenti Ivanov, partia nuk arriti të mbledhë shumicën e kërkuar prej 61 deputetëve brenda afatit të caktuar, dhe duke dështuar kështu për të formuar një qeveri. Mandati për të formuar një qeveri iu dha atëherë Presidentit të LSDM-së, Zoran Zaev, si partia që fitoi 49 vende në zgjedhje. Qeveria e Zoran Zaev u zgjodh në maj 2017, me 62 vota pro.

Krahasuar me zgjedhjet e mëparshme lokale në 2013, kur VMRO-DPMNE fitoi 57 ulëse për kryetarë bashkie, kjo është një rënie prej 52 ulëseve për kryetar komune..

Ljubčo Georgievski ka qenë kryetari i VMRO-DPMNE që nga themelimi i tij deri në vitin 2003. Në kongresin e partisë në maj 2003, Georgij Zovski dha dorëheqjen dhe në vend të tij u zgjodh Nikolla Gruevski. Gruevski udhëhoqi partinë deri në dhjetor 2017, kur dha dorëheqjen nga posti, e cila u pranua nga Komiteti Qendror. Në Kongresin e 16-të të jashtëzakonshëm, të mbajtur në dhjetor 2017, kryetar i partisë u zgjodh Hristijan Mickovski. Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, VMRO-DPMNE udhëhoq koalicionin «Rinovimi i Maqedonisë» dhe fitoi 44 vende.

Në këto zgjedhje lokale, nën slloganin “Maqedonia për të gjithë njerëzit”, Koalicioni “Rinovimi i Maqedonisë” i udhëhoqur nga VMRO-DPMNE do të kandidojë me 63 kandidatë për kryetarë të komunave dhe lista të

këshilltarëve në 74 komuna. Koalicioni përbëhet nga 17 parti: VMRO -DPMNE, Opcioni Qytetar për Maqedoninë - GROM, VOTO për Maqedoninë, Lëvizja e Unitetit Kombëtar të Turqve, Partia Demokratike e Serbëve në Maqedoni, Partia Demokratike e Romëve, Forcat Demokratike të Romëve, Aksioni Maqedonas (MAAK), Partia e Re Liberale, Partia e Vllahëve nga Maqedonia, Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë, Romët e Bashkuar nga Maqedonia, Partia Bujqësore e Punëtorëve e Republikës së Maqedonisë, Partia Socialiste e Maqedonisë, Partia Progresive Serbe, Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Titos dhe Partia Popullore e Romëve⁶¹.

61 Përbërja e koalicionit të udhëhoqur nga LSDM ndryshon minimalisht për komuna të ndryshme

Gjithashtu, në këto zgjedhje lokale, VMRO-DPMNE shpalli një koalicion parazgjedhor me Aleancën për Shqiptarët dhe Alternativën.

VMRO-DPMNE

Plostad VMRO br. 1 1000 Skopje
contact@vmro-dpmne.org.mk
www.vmro-dpmne.org.mk

Bashkimi Demokratik për Integrim

Bashkimi Demokratik për Integrim u formua nga ish-pjesëtarët e ish-Ushtrisë Çlirimtare Kombëtare (UÇK), e cila e filloi konfliktin e armatosur në vitin 2001. Nga aspekti ideologjik, BDI deklarohet si parti e qendrës së majtë, e cila angazhohet për të drejta më të mëdha të shqiptarëve dhe për zbatimin e Marrëveshjes Kornizë të Ohrit. Partia u themelua në vitin 2002 dhe për herë të parë mori pjesë në zgjedhjet parlamentare të po atij viti, në të cilat fitoi numrin më të madh të votave në mesin e elektoratit etnik shqiptar, me ç'rast siguroi gjithsej 16 vende të deputetëve dhe i bë pjesë e Qeverisë së udhëhoqur nga LSDM. BDI ishte pjesë e Qeverisë nga viti 2002 deri në vitin 2006, me ç'rast u përfaqësua me numër më të madh të ministrave që deri atëherë i kishte fituar një parti shqiptare në Qeverinë e RM. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2006, BDI përsëri e fitoi numrin më të madh të votave në mesin e elektoratit shqiptar (12,2 %) dhe 17 vende të deputetëve, megjithatë pas negociatave të pasuksesshme me VMRO-DPMNE nuk u përfshi në Koalicionin e atëhershëm qeveritar. Si rezultat i kësaj, BDI e bojkotoi punën e Kuvendit një periudhë më të madhe, nga viti 2006 deri në vitin 2008, kur edhe u shpallën zgjedhjet e parakohshme parlamentare. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2008 BDI fitoi 12,8 % të votave dhe 18 vende të deputetëve, dhe si parti më e madhe politike, e cila i përfaqëson shqiptarët etnikë, hyri në Qeveri në krye të së cilës ishte Nikolla Gruevski. Në zgjedhjet e ardhshme parlamentare të vitit 2011, BDI është përsëri parti e tretë për nga madhësia në Maqedoni duke fituar 14 vende të deputetëve. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2014 BDI fitoi 19 vende të deputetëve dhe e formoi Qeverinë bashkë me VMRO-DPMNE.

Në zgjedhjet parlamentare të 2016, BDI shënoi rezultat dukshëm më të dobët, duke fituar vetëm 10 deputetë, pjesërisht për shkak të rritjes së Aleancës për Shqiptarët dhe BESA, si dhe për shkak të kalimit të votave në drejtim të LSDM. Megjithatë përmes koalicionit me LSDM, BDI përsëri është pjesë e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë. Nga themelimi i saj e deri më sot kryetar i partisë është Ali Ahmeti.

Në nivelin lokal në zgjedhjet lokale në 2017 BDI ka 10 kryetarë nga gjithsej 80 komuna dhe Qytetin e Shkupit. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2020, BDI fiton 15 vende, të cilat pas negociatave paszgjedhore përsëri me SDSM, formojnë një shumicë parlamentare dhe formojnë një qeveri. Në qershor 2021, në festimin e 19 vjetorit të BDI -së, partia njoftoi se do të krijojë një agjendë të gjelbër dhe do të përqëndrohet në ruajtjen e mjedisit.

Në zgjedhjet lokale në 2021, BDI do të kandidojë me kandidatë për kryetarë komunash në 19 komuna dhe lista këshilltarësh në 34 komuna, dhe në komunën e Çashkës do të garojë së bashku me Aleancën për Shqiptarët. Ata do të performojnë nën sloganin “Zgjidh jetën, voto blertë”.

Bashkimi Demokratike për Integrim

Rr. “Reçicë e Vogël
1200 Tetovë
press@bdi.mk
bdi.mk

Lidhja Socialdemokrate e Maqedonisë

Lidhja Socialdemokrate e Maqedonisë deklarohet si parti e qendrës së majtë, me proveniencë ideologjike socialdemokrate. Ajo aktualisht është partia e dytë për nga madhësia në Maqedoni. U themelua në Kongresin e mbajtur më 21 prill 1991 si trashëgimtare juridike e Lidhjes së Komunistëve të Maqedonisë – Partia për Transformim Demokratik (LKM - PTD). Po atë vit, partia e ndryshon emrin në LSDM dhe ideologjinë nga komuniste në socialdemokrate. Ka marrë pjesë në të gjitha zgjedhjet parlamentare dhe lokale nga pavarësia deri më sot. Në vitin 1992, pas shpërndarjes së Qeverisë

së parë të ekspertëve, LSDM edhe pse nuk kishte shumicë në Kuvend e fitoi mandatin dhe e formoi Qeverinë e parë politike të Republikës së Maqedonisë. Në periudhën kohore nga viti 1994 deri në vitin 1998 partia e kishte edhe shumicën në Kuvend kur bashkë me partnerët e saj të koalicionit në zgjedhjet e vitit 1994 fitoi 85 vende të deputetëve, por pastaj në zgjedhjet parlamentare të vitit 1998 e humbi pushtetin duke fituar 27 vende të deputetëve. LSDM është partia më e madhe opozitare deri në vitin 2002, kur përsëri fitoi në zgjedhje me 60 vende të fituara të deputetëve bashkë me partnerët e koalicionit, kështu që ishte në pushtet deri në zgjedhjet e ardhshme parlamentare të vitit 2006. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2006 Koalicioni i LSDM fitoi 32 vende të deputetëve. Që atëherë, LSDM është në opozitë, pasi që i humbi zgjedhjet edhe në tre cikle zgjedhore, në vitin 2008, 2011 dhe në vitin 2014. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2008, bashkë me koalicionin fitoi 27 vende të deputetëve, ndërsa në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2011, LSDM me koalicionin fitoi 42 vende të deputetëve. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2014, LSDM dhe koalicioni fituan gjithsej 34 vende. LSDM nuk i njohu rezultatet e zgjedhjeve dhe u akuzua për një sërë parregullsish në procesin zgjedhor. Menjëherë pas zgjedhjeve, partia vendosi të kthejë vendet parlamentare dhe bojkotoi parlamentin deri në shtator 2015, deri në nënshkrimin e Marrëveshjes së Përzhiros. Në zgjedhjet parlamentare në 2016, LSDM dhe koalicioni fituan gjithsej 49 vende, që janë dy më pak se VMRO-DPMNE, por arritën të formojnë një shumicë parlamentare së bashku me BDI.

Kryetar i partisë, nga pavarësia e shtetit dhe transformimi nga LKM-PTD në LSDM në vitin 1991 e deri në vitin 2004 ishte Branko Cërvenkovski. Nga kjo pozitë u tërhoq për shkak të fitores në zgjedhjet e jashtëzakonshme presidenciale të vitit 2004 kur edhe u bë President i RM. Në Kongresin e jashtëzakonshëm të LSDM në nëntor të vitit 2004 për kryetar u zgjodh Vlado Buçkovski, i cili ishte në krye të partisë deri në humbjen në zgjedhjet e vitit 2006. Pas zgjedhjeve, Buçkovskit iu votua mosbesim dhe në Kongresin e jashtëzakonshëm në nëntor të vitit 2006 për kryetare u zgjodh Radmilla Shekerinska.

Në pozitën e kryetares së LSDM, Radmilla Shekerinska qëndron deri në qershor të vitit 2008 kur edhe jep dorëheqje të parevokueshme për shkak të humbjes në zgjedhjet e parakohshme parlamentare. Në shtator të vitit 2008 në Kongresin e 8 të kësaj partie për u.d. kryetar u zgjodh Zoran Zaevi. Në vitin 2009, pas skadimit të mandatit të kryetarit në Kongresin partiak, sërish në krye të LSDM kthehet Branko Červenkovski. Ai do të jetë lider i partisë deri në vitin 2013, kur edhe tërhiqet nga pozita, ndërsa në vendin e tij përsëri zgjidhet kryetari aktual i partisë Zoran Zaevi.

Në zgjedhjet e fundit lokale në 2017, LSDM ka pushtet në 57 nga 80 komuna dhe qytetin e Shkupit. Ndërsa në zgjedhjet e fundit të parakohshme parlamentare në vitin 2020, LSDM dhe partnerët e saj të koalicionit fituan 46 vende dhe në negociatat paszgjedhore me PDSH dhe BDI arritën të formojnë një shumicë parlamentare dhe të formojnë një qeveri..

Në zgjedhjet lokale në 2021, LSDM me partitë e tjera politike do të konkurrojnë së bashku në një koalicion të titulluar "Më e mira për komunën time" me kandidatë për kryetarë bashkie në 68 komuna dhe një kandidat për kryetar të Shkupit dhe 80 lista këshilltarësh dhe këshilltarësh për qytetin të Shkupit. Përveç LSDM-së, koalicioni përbëhet nga Partia e Re Socialdemokrate-

NSDP, Bashkimi Demokratik i Vllahëve nga Maqedonia-DSVM, Partia e Pensionistëve-PP, Bashkimi Social Demokratik-SDU, Bashkimi Demokratik-DS, Partia Politike Dinjiteti-PPD 21 21, Partia për Social dhe Progresi Ekonomik-POINT, Partia për Ardhmërinë Evropiane-PEI, E Bashkuar për Maqedoninë-OM, Bashkimi i Romëve nga Maqedonia, Partia e Veprimit Demokratik të Maqedonisë, Partia për Prosperitetin Demokratik të Romëve-PDPR, Alternativa e Re-NA, Partia për Emancipim të Plotë të romëve nga Republika e Maqedonisë Veriore-PCER, Partia për Lëvizjen e Turqve në Maqedoni-PDT, Partia e Bashkuar për Barazinë e Romëve-OPER.⁶²

Lidhja Socialdemokrate e Maqedonisë

Rr. "Bihaqka" nr.8 1000 Shkup
web@sdsd.org.mk
www.sdsd.org.mk

62 Përbërja e koalicionit të udhëhequr nga LSDM ndryshon minimalisht për komuna të ndryshme

Aleanca për Shqiptarët

Aleanca për Shqiptarët është një parti politike e dalë nga Lëvizja për Reforma në Partinë Demokratike të Shqiptarëve. Partia udhëhiqet nga Zijadin Sela. Qëllimi kryesor i Aleancës për Shqiptarët është barazia e plotë midis shqiptarëve dhe maqedonasve në të gjitha fushat,

siç janë investimet, përfaqësimi institucional, qasja e drejtë në institucionet shtetërore, punësimi, infrastruktura dhe ndërgjegjësimi kombëtar. Në zgjedhjet lokale në vitin 2017, atëherë si Aleancë e Koalicionit të Shqiptarëve, ai kandidoi në komunat e Gostivarit dhe Dibrës. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2020, koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativat fitoi 12 vende. Në zgjedhjet e ardhshme lokale, partia do të garojë në një koalicion me partinë politike Alternativa me gjithsej 15 kandidatë për kryetarë të komunave.. Në këto zgjedhje, Aleanca për Shqiptarët dhe partia politike Alternativa shpallën një koalicion parazgjedhor me VMRO-DPMNE⁶³.

Aleanca për Shqiptarët

Rr. Vidoe Smilevski Bato nr. 1 Tetovë
info@aleanca.eu
www.paster.mk/

Alternativa

Partia politike Alternativa u formua në vitin 2019. Kuvendi Qendror ka emëruar Afrim Gashin si kryetar të parë të tij. Partia vjen nga anëtarët e lëvizjes Besa, të cilët vendosën të krijojnë një parti të re pas rezultateve të dobëta të zgjedhjeve lokale të 2017 -ës. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2020, koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativat fitoi 12 vende. Programi i politikave mbështetet në katër shtylla kryesore: Zhvillimi, Integrimi, Dialogu i Hapur dhe Drejtësia.⁶⁴ Në zgjedhjet e ardhshme lokale, partia do të garojë në një koalicion me partinë politike Aleanca për Shqiptarët me gjithsej 15 kandidatë për kryetarë të

63 Aplikimi i Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve për regjistrimin e partive politike dhe listave të kandidatëve (sec.mk)

64 ASK / IDSCS, Manual për Zgjedhjet Parlamentare në Republikën e Maqedonisë Veriore 2020, botimi i dytë i shtuar. Në dispozicion në: https://izbornaarhiva.mk/dokumentacija/priracnik/Priracnik_zaparlamentarni_izbori_2020_MKD.pdf

komunave⁶⁵. Në këto zgjedhje, Aleanca për Shqiptarët dhe partia politike Alternativa paralajmëruan një koalicion parazgjedhor me VMRO-DPMNE.

Alternativa

Bul. „Krste Misirkov“ nr.11/1 lok.68 A,
1000 Shkup
kontakt@alternativa.mk
<https://alternativa.mk>

Lidhja Demokratike Boshnjake (LDB)

Lidhja Demokratike Boshnjake u themelua më 1 mars 2018 mbi parimet ideologjike në të djathtë të qendrës, dhe presidenti i tij është Munir Kolasinac. Ai po kandidon në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020 në koalicionin e udhëhequr nga LSDM. Këto zgjedhje do të jenë zgjedhjet e para lokale për partinë. BDS po kandidon në mënyrë të pavarur në këto zgjedhje me kandidatin e saj për kryetar në Qytetin e Shkupit, Veles, Dolneni dhe Çair. Ai gjithashtu konkurren me kandidatët e tij për këshilltarë në 11 komuna dhe Qytetin e Shkupit.

Lidhja Demokratike Boshnjake (LDB)

bosnjackidemokratskisavez@gmail.com
<https://www.facebook.com/bds.org.mk/>

65 Aplikimi i Komisionit Shtetëror Zgjedhor për regjistrimin e partive politike dhe listave të kandidatëve (sec.mk)

Opcioni Qytetar për Maqedoninë – GROM

Opcioni Qytetar për Maqedoninë (GROM) është një parti politike nga qendra, e cila u formua në vitin 2014. Presidenti i partisë dhe themeluesi i saj është Stevce Jakimovski. Partia mori pjesë për herë të parë në zgjedhjet presidenciale në 2014 ku kandidati i saj ishte Zoran Popovski i cili fitoi 3.6% të numrit të përgjithshëm të votave. Në zgjedhjet parlamentare të të njëjtit vit, partia garoi në mënyrë të pavarur, duke fituar një vend. Në zgjedhjet parlamentare në 2016 dhe 2020, partia GROM është pjesë e

koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Zgjedhjet e fundit lokale fituan tre vende të këshillit. Këto ishin zgjedhjet e para në të cilat partia garoi në mënyrë të pavarur me kandidatin e saj për kryetar në komunën e Karposhit. Në këto zgjedhje lokale, partia përsëri garon në mënyrë të pavarur në komunën e Karposhit, dhe në komunat e tjera në koalicionin “Rinovimi i Maqedonisë” të udhëhequr nga VMRO-DPMNE.

Opcioni Qytetar për Maqedoninë – GROM

Rr. Prashka Nr. 21 hyrja 1, lokalet 2 dhe 3
1000 Shkup
info@grom.mk
www.grom.mk

Lëvizja për demokraci, të drejta, liri (LDL)

Lëvizja për Demokraci, të Drejta, Liri është një parti e re politike e themeluar më 21 maj 2021. Në kuvendin themelues të mbajtur në Manastir, Edin Jakupovi.U zgjodh kryetar i tij. Ata do të garojnë në zgjedhjet lokale në mënyrë të pavarur me listën e tyre të këshilltarëve në Studeniçan dhe me kandidatin e tyre për kryetar në komunën e Tetovës.

Lëvizja për demokraci, të drejta, liri (LDL)

infodpsorg@gmail.com
<https://www.facebook.com/DemokratijaPravaSlobodaDPS>

Lëvizja BESA

Partia politike **Lëvizja BESA** u themelua më 23 mars 2015 në Shkup. Lëvizja Besa synon të promovojë interesat e të gjithë qytetarëve, veçanërisht të shqiptarëve. Angazhimet themelore bazohen në barazi, drejtësi, liri dhe prosperitet. Lëvizja fillon nga pozicioni asimetrik i shtetit ndaj popujve në të. Në vend të asimetrisë, shteti duhet të bazohet në: parimet e lirisë, barazisë,

drejtësisë, prosperitetit, luftës kundër korrupsionit. Për të arritur këto qëllime, Besa përpaket të ndryshojë funksionimin e sistemit në vend, të zhvillojë vlerat universale të humanizmit, të përmirësojë demokracinë në vend, të eliminojë të gjitha format e diskriminimit, të ndërtojë një shtet të qeverisur nga rregulli të ligjit, e kështu me radhë. Kjo parti mori pjesë në zgjedhjet parlamentare për herë të parë në 2016, ku fitoi gjithsej 5 deputetë, secili në zonën e parë dhe të dytë dhe tre deputetë në zonën e gjashtë elektronike (4.86% të votave në nivel kombëtar). Në zgjedhjet e mëparshme parlamentare në vitin 2020, Besa mori pjesë në koalicionin "Mundemi" të udhëhequr nga LSDM, i cili ishte koalicioni i parë parazgjedhor midis partive politike nga blloku maqedonas dhe atij shqiptar.

Në zgjedhjet e fundit lokale, partia garoi në mënyrë të pavarur me kandidatin e saj për kryetar komune në 19 komuna dhe Qytetin e Shkupit. Për komunat e Manastirit, Ohrit dhe Gazi Babës, BESA doli me lista të përbashkëta këshilltarësh me BDI -në dhe Aleancën e Shqiptarëve. Ata fituan një vend për kryetar bashkie, 63 vende këshilltarësh dhe katër këshilltarë të tjerë nga koalicioni me BDI -në dhe Aleancën e Shqiptarëve. Në këto zgjedhje, BESA po kandidon në mënyrë të pavarur me 11 kandidatë për kryetarë komune dhe propozoi lista këshilltarësh në 21 komuna dhe Qytetin e Shkupit..

Lëvizja Besa

Adresa: Rr. Hristijan Todorovski - Karpos, nr.84A,
1000 Shkup
kontakt@levizjabesa.mk
www.levizjabesa.mk

Lëvizja për unitetin kombëtar të turqve

Lëvizja për Unitet Kombëtar të Turqve (DNET) është një nga partitë politike që përfaqëson të drejtat e pakicës turke në Republikën e Maqedonisë Veriore. Ideologjikisht, kjo parti politike është e pozicionuar në qendër. Partia drejtohet nga Erdogan Saraç. Partia mori pjesë në zgjedhjet parlamentare për herë të parë në 2006. Si në këto zgjedhje ashtu edhe në zgjedhjet e tjera në 2008, kjo parti nuk tregoi sukses domethënës. Në zgjedhjet parlamentare në 2011, DNET është pjesë e koalicionit të udhëhequr nga LSDM, ku fitoi një vend parlamentar. Në zgjedhjet e vitit 2014, kjo parti nuk merr pjesë në zgjedhje, ndërsa në 2016 dhe 2020 po kandidon në koalicion me VMRO-DPMNE. Në zgjedhjet lokale të vitit 2014, DNET fitoi 9 vende këshilli në komunat Dibër, Centar Zupa dhe Suto Orizari. Në zgjedhjet e mëparshme lokale, DNET kandidoi në një koalicion të udhëhequr nga VMRO-DPMNE, me përjashtim të komunës së Dolnenit ku ajo garoi me kandidatin e saj për kryetar komune. Si parti, ata fituan tre vende të këshillit në 2017. Në këto zgjedhje lokale, DNET është përsëri në një koalicion me VMRO-DPMNE. Jashtë koalicionit, partia ka kandidatin e vet për kryetar në Centar Zhupa, dhe kandidatë për këshilltarë në komunat: Butel, Gostivar, Dolneni, Centar Zhupa dhe Çair.

Lëvizja për unitetin kombëtar të turqve

rr Leningradska nr. 2 1230 Gostivar
tmbh-2006@t-home.mk
<http://tmbh.org.mk/>

Partia Demokratike e Shqiptare - PDSH

Partia Demokratike e Shqiptare u themelua në qershor 1997 me bashkimin e Partisë për Prosperitet Demokratik të Shqiptarëve (PPDSH) dhe Partisë Demokratike Popullore (NDP). PPDSH u themelua në vitin 1994 pasi krahu radikal i Partisë për Prosperitet Demokratik (PDP), Arben Xhaferi dhe Menduh Thaçi, u largua nga partia mëmë. PDSH deklaroi veten si palë në të djathtë të

qendrës dhe qëndron për të drejtat më të mëdha të shqiptarëve në vend dhe për ripërcaktimin e kornizës kushtetuese të përcaktuar me Marrëveshjen Kornizë të Ohrit. Presidenti i PDSH -së është Menduh Thaçi, i cili u zgjodh në këtë pozitë më 30 qershor 2007. Thaçi merr detyrën pas dorëheqjes së ish -presidentit Arben Xhaferi. Në zgjedhjet e vitit 1998, PDSH-ja fitoi 11 vende dhe u bë pjesë e qeverisë së udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Gjatë konfliktit të 2001, PDSH mbeti pjesë e Qeverisë së një koalicioni të gjerë, i cili më vonë nënshkroi Marrëveshjen Kuadër. Nënshkruesi i Marrëveshjes Kuadër nga PDSH është presidenti i saj i atëhershëm Arben Xhaferi. Pas shpërbërjes së asaj qeverie, PDSH mbetet në koalicionin qeverisës. Në zgjedhjet e ardhshme parlamentare në 2002, PDSH fitoi 5.2% të votave dhe 7 vende dhe u bë opozitë në Parlament. PDSH kthehet në pushtet kur pas zgjedhjeve në 2006 përfundon me sukses negociatat me VMRO-DPMNE, e cila kishte marrë mandatin për formimin e qeverisë. Në këto zgjedhje, PDSH kishte fituar 7.5% të votave dhe 11 vende, që ishte më pak se vendet e BDI -së rivale. Në zgjedhjet e parakohshme të vitit 2008, PDSH -ja fitoi 11 vende të tjera. Pas zgjedhjeve të parakohshme parlamentare në 2008, partia më e madhe parlamentare, VMRO-DPMNE, shkëputi partneritetin e saj tradicional me PDSH-në dhe krijoi një koalicion me partinë më të madhe shqiptare në parlament, BDI. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2011, PDSH -ja fitoi tetë vende. Në përbërjen parlamentare 2014 - 2016 PDSH ka 7 deputetë, në përbërjen e vitit 2016 ka vetëm dy deputetë në Kuvend, dhe në vitin 2020 për këtë parti votuan 13.930 votues ose 1.53%, të mjaftueshme për një mandat parlamentar. Në zgjedhjet lokale të vitit 2017, PDSH fitoi 23 vende këshilltare dhe një post kryetar bashkie, dhe në këto zgjedhje lokale PDSH po kandidon me 14 kandidatë të propozuar për kryetar komune dhe 16 lista për këshilltarë, përfshirë listën e këshilltarëve për Qytetin e Shkupit.

Partia Demokratike e Shqiptarëve

Sheshi Iliria 15/1
1200 Tetovë
info@gurra-pdsh.org
<https://gurra-pdsh.org/>

Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni

Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë (DPTM)

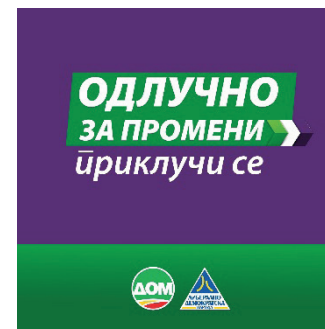
është gjithashtu një parti politike që përfaqëson turqit etnikë në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Partia drejtohet nga Bejxhan Ilijas. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2016, DPTM garoi në një koalicion të udhëhequr nga VMRO-DPMNE, duke fituar një vend. Në zgjedhjet e mëparshme lokale në 2013, partia fitoi 20 vende këshilli. Në zgjedhjet lokale në 2017, partia po kandidon në një koalicion të udhëhequr nga VMRO-DPMNE, me përjashtim të komunave të Vrapçishtit dhe Qendrës Zhupë ku DPTM propozoi kandidatë për

kryetar të komunës në mënyrë të pavarur. Ata fituan tre vende të këshillit dhe fituan zgjedhjet për kryetarin e Qendrës Zhupa. Për zgjedhjet lokale 2021, Partia Demokratike e Turqve propozoi 5 kandidatë për kryetar komune në Vrapçisht, Dolneni, Konçe, Plasnicë dhe Qendra Zhupa, përveç listës së saj të këshilltarëve në 15 komuna. Në komunat e tjera, partia vepron në koalicion me LSDM -në.

Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë

rr Stiv Naumov 1
1000 Shkup
info@tdp.org.mk
www.tdp.org.mk

Koalicioni „Të Vendosur për Ndyshime“

Koalicioni „Të Vendosur për Ndyshime“⁶⁶ e cila do të kandidojë në zgjedhjet lokale 2021 është e përbërë nga Partia Liberal Demokratike (LDP) dhe Rinovimi Demokratik i Maqedonisë (DOM). Këto janë zgjedhjet e para në këtë koalicion në të cilin merr pjesë. Koalicioni do të garojë me kandidatë për kryetarë komunash në 16 komuna dhe një kandidat për kryetar të qytetit të Shkupit dhe lista këshilltarësh në 48 komuna dhe një listë këshilltarësh për qytetin e Shkupit.

66 Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve - Aplikimi për regjistrimin e listave të kandidatëve. Qasur në <https://candidatelist.sec.mk/CandidateListCouncils>

Në zgjedhjet parlamentare të vitit 1998, **Partia Liberal Demokratike (LDP)** u shfaq në koalicion me Partinë Demokratike të Maqedonisë (DPM). Në këto zgjedhje, LDP fitoi 79,000 vota (4 vende). Në kongresin e parë të LDP në pranverën e vitit 1999, pas dështimit të zgjedhjeve parlamentare në 1998, Petar Goshev dha dorëheqjen nga presidenca. Risto Penov, ish nënkryetari i partisë, është zgjedhur kryetar i ri. Në 1999, LDP hyri në qeverinë e udhëhequr nga VMRO-DPMNE.

Në zgjedhjet presidenciale të vitit 1999, LDP garoi me kandidatin e saj, Stojan Andov. Ai fitoi 112,000 vota në këto zgjedhje dhe nuk arriti të vendosej në raundin e dytë. Në zgjedhjet lokale në 2000, LDP mori pjesë si pjesë e koalicionit Për Maqedoninë së bashku, i cili përfshinte gjithashtu LSDM, SPM dhe Lidhjen për Demokraci. Në koalicion me LSDM, LDP mori pjesë në zgjedhjet parlamentare të vitit 2002, duke fituar 13 vende dhe duke hyrë në qeverinë e re me 4 ministra. Në zgjedhjet parlamentare në 2006, LDP përsëri garoi në një koalicion me LSDM dhe fitoi 5 vende. Presidenti i partisë, Risto Penov, dha dorëheqjen nga presidenca, pas së cilës, më 11 shkurt 2007, Jovan Manasijevski u zgjodh kryetar i ri i partisë. Pas humbjes në zgjedhjet në 2011, ai dha dorëheqjen dhe u zëvendësua nga Andrej Zernovski, i cili është president i LDP deri në 2015. Nga viti 2015 e deri më sot, kryetar i LDP -së është Goran Milevski. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2008, LDP -ja është në koalicion me LSDM -në dhe fiton 4 vende. Në vitin 2009, partia garoi për herë të parë në mënyrë të pavarur në zgjedhjet vendore dhe presidenciale ku emëroi Nano Ruzhin. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2011, LDP vendosi të kandidojë vetë, por nuk fitoi një vend të vetëm parlamentar. Në zgjedhjet parlamentare në 2014, LDP ri-hyn në koalicion me LSDM dhe fiton 3 vende parlamentare. Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2016, LDP është përsëri në një koalicion me LSDM dhe fiton 3 vende parlamentare. Pas marrëveshjes së LSDM -së me BDI -në dhe Aleancën për Shqiptarët për të formuar një shumicë parlamentare dhe një qeveri, LDP, si partnere e koalicionit të LSDM -së, bëhet pjesë e shumicës parlamentare dhe kështu pjesë e qeverisë.

Në zgjedhjet lokale në 2017, LDP është përsëri në koalicion me LSDM dhe ka këshilltarë në shumicën e sovjetikëve në të gjithë vendin.

Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, partia përsëri merr pjesë në një koalicion të udhëhequr nga LSDM dhe fiton 2 vende. Pas marrëveshjes mes LSDM -së dhe BDI -së për formimin e shumicës parlamentare dhe qeverisë, LDP -ja, si partnere e koalicionit të LSDM -së, është gjithashtu pjesë e shumicës parlamentare dhe qeverisë.

Partia Liberal Demokratike

Rr. Vasil Glavinov nr.14-1 / 7

1000 Shkup

office@ldp.mk

<https://ldp.mk/>

Rinovimi Demokratik i Maqedonisë

Rinovimi Demokratik i Maqedonisë (DOM)

është themeluar në 2006. Në zgjedhjet parlamentare në 2006 ajo kandidoi në mënyrë të pavarur dhe fitoi 1 deputet. Në zgjedhjet e parakohshme në vitin 2008, DOM është pjesë e koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE dhe fiton 1 deputet dhe më

pas bëhet pjesë e Qeverisë e udhëhequr nga Presidenti i atëhershëm i VMRO-DPMNE, Nikola Gruevski. Në zgjedhjet lokale në 2009, ai ishte përsëri pjesë e koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE dhe fitoi 1 post kryetar bashkie dhe 22 vende këshilli në komunitat e vendit. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në 2011, përsëri si pjesë e koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE, ai fitoi një deputet. Sipas marrëveshjes mes VMRO-DPMNE dhe BDI, ajo bëhet pjesë e shumicës parlamentare dhe Qeverisë së udhëhequr nga VMRO-DPMNE.

Në zgjedhjet lokale në 2013, DOM vendosi të kandidojë vetë dhe fitoi 10 vende këshilli. Në zgjedhjet presidenciale dhe parlamentare në 2014, ai ishte përsëri pjesë e koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE dhe fitoi 1 deputet. Pas marrëveshjes midis VMRO-DPMNE dhe BDI për të formuar një shumicë parlamentare dhe një qeveri, DOM bëhet pjesë e asaj qeverie. Por në vitin 2015, bordi qendror i DOM vendosi të largohej nga koalicioni qeverisës.

Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2016, ai është pjesë e koalicionit të udhëhequr nga LSDM dhe fiton 2 vende, dhe me marrëveshjen mes LSDM, BDI dhe Aleancës për Shqiptarët për të formuar shumicën dhe qeverinë parlamentare, bëhet pjesë e tyre.

Në zgjedhjet lokale në 2017, DOM përsëri merr pjesë në një koalicion me LSDM dhe fiton 21 vende këshilli. Në zgjedhjet parlamentare në 2020, DOM është përsëri pjesë e koalicionit LSDM dhe fiton 2 vende. Pas marrëveshjes mes LSDM -së dhe BDI -së

për formimin e shumicës parlamentare dhe qeverisë, DOM si partner koalicioni i LSDM -së bëhet pjesë e tyre.

Presidentja e partisë nga themelimi i saj deri në vitin 2018 është Liljana Popovska. Në Kongresin e 4 -të të partisë, Maja Moraçanin u zgjodh presidentja e re, e cila është ende në të njëjtin pozicion.

Rinovimi demokratik i Maqedonisë

rr Dame Gruev nr.5, ndërtesa 1, hyrja 2, kati i ndërmjetëm
1000 Shkup
dommakedonija@yahoo.com
<https://dom.org.mk/>

Levica (E Majta)

Partia Politike **Levica (E Majta)** u themelua në fund të vitit 2015. Sipas statutit, partia ka shprehur një ideologji të majtë dhe mbron vlerat e majta, duke përfshirë anti-kapitalizmin, anti-nacionalizmin, anti-militarizmin dhe anti-klerikalizmin dhe anti-konservatorizmin. Fokusi i partisë është në të drejtat e punëtorëve dhe të njeriut, dhe si parti qëndron, mbi të gjitha, për të varfërit, të varfërit, të marginalizuarit, të shtypurit. Në zgjedhjet e vitit 2016, partia garoi vetë, duke fituar 12,120 vota (1.02%), ndërsa në zgjedhjet e

parakohshme parlamentare në vitin 2020, partia doli në vendin e pestë për sa i përket numrit të votave të fituara. 37.426 votues votuan për listat e kandidatëve të kësaj partie, që përfaqëson 4.1% të numrit të përgjithshëm të votave. E majta fiton kështu 2 mandate dhe për herë të parë ka deputetin e vet në Kuvend .

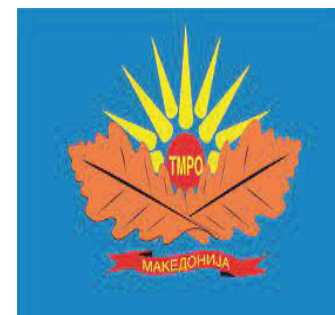
Nisma për formimin e së Majtës erdhi nga anëtarët e Lëvizjes për Drejtësi Sociale "Lenka", anëtarë të lëvizjes së majtë "Solidariteti", anëtarë të Partisë Komuniste të Maqedonisë, sindikatat, aktivistë dhe individë të majtë. Deri në vitin 2019, e majta ka një presidencë kolektive, Presidiumin, i përbërë nga shtatë anëtarë me një mandat imperativ. Në seancën e rregullt të Plenumit të partisë politike të Majtë, miratohet një statut i ri i partisë i cili ndryshon strukturën organizative, ku përveç organeve kryesore drejtuese Plenumit, Komitetit Qendror, Presidiumit dhe Tribunalit, pozita e presidentit prezantohet për një afat prej katër vjetësh. Presidenti aktual i së Majtës është Dimitar Apasiev.

Në zgjedhjet lokale në 2017, Levica arriti të fitojë gjithsej tre vende të këshillit, njëra prej të cilave në Këshillin e Qytetit të Shkupit, dhe një vend këshilli secila në komunat Karposh dhe Rosoman. Në këto zgjedhje, e majta paraqiti listat e saj të kandidatëve për zgjedhjen e kryetarit në 8 komuna, si dhe listat e kandidatëve për këshilltarë në 37 komuna dhe Qytetin e Shkupit..

Partia politike Levica (E Majta)

rr "Miroslav Krleza" nr. 20, hyrja 1, kati 3, restoranti nr.12
1000 Shkup
contact@levica.mk
www.levica.mk

Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas - TMRO

Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas (TMRO)

është një parti politike maqedonase e themeluar në 2002. Ideologjikisht, partia ka një orientim të drejtë që promovon vlerat e konservatorizmit dhe patriotizmit maqedonas, duke kuptuar shtetin e Maqedonisë si shtet kombëtar të popullit maqedonas. Presidenti dhe themeluesi i partisë është Vanço Shehtanski. Në zgjedhjet parlamentare të 2006 dhe 2008, partia arriti rezultate të parëndësishme. Në zgjedhjet parlamentare në 2011,

partia u bë pjesë e një koalicioni të udhëhequr nga VMRO-DPMNE në të cilën merr pjesë në zgjedhjet në 2014 dhe 2016. Në zgjedhjet e mëparshme lokale në 2017, TMRO garoi në mënyrë të pavarur, me kandidatët e vet për kryetarë në komunën e Kavadarci dhe Qytetin e Shkupit. Në këto zgjedhje lokale, TMRO vepron në mënyrë të pavarur me listën e këshilltarëve në 16 komuna dhe Qytetin e Shkupit, dhe në zgjedhjet për kryetar të komunës merr pjesë në 8 komuna dhe Qytetin e Shkupit.

Bashkimi i përhershëm radikal maqedonas - TMRO

Bul Jane Sandanski nr. 67 B-2
1000 Shkup
t_tmro@yahoo.com
<http://tmro-mk.weebly.com/>

Partia Politike Demokratët

Demokratët - parti politike maqedonase. Partia u themelua në vitin 2018, dhe Jorgo Ognenovski u zgjodh kryetar i partisë në Asambleenë Kushtetuese. Partia qëndron për vlerat demokratike dhe respektimin e të drejtave themelore të njeriut, përfshirë votimin dhe votimin në zgjedhje ose referendum, dhe respektimin e vullnetit të njerëzve. Në zgjedhjet e mëparshme parlamentare, partia paraqiti listat e saj të kandidatëve në gjashtë zona elektorale, por

nuk fitoi vota të mjaftueshme për të siguruar një përfaqësues në parlament. Në zgjedhjet lokale në vitin 2021, ata do të garojnë në mënyrë të pavarur me 6 kandidatë për kryetar komune në Manastir, Dolneni, Strugë, Gjorce Petrov, Centar dhe Qytetin e Shkupit. 10 këshilla dhe Qyteti i Shkupit po marrin pjesë me kandidatët e tyre për vendet e këshillit.

Demokratët

Porta Bunjakovec br.19
1000 Shkup
demokratimk@yahoo.com
<https://demokrati.mk/>

Integra - Partia Konservative Maqedonase

Integra është një parti politike konservative maqedonase me një ideologji Demokristiane me orientim të djathtë. Është regjistruar në vitin 2019, dhe kryetar i partisë është Ljupčo Ristovski. Angazhimet e saj themelore janë kthimi në vlerat themelore njerëzore, mirëqenia materiale dhe cilësia e jetës, dhe ruajtja e identitetit kombëtar maqedonas. Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, Integra garoi në mënyrë të pavarur me listat e veta të kandidatëve në gjashtë zona elektorale dhe

fitoi një total prej 12,291 votash (1.35%), të pamjaftueshme për një mandat parlamentar. Zgjedhjet e ardhshme do të jenë zgjedhjet e para lokale për Integra. Partia vepron në mënyrë të pavarur me kandidatët e saj për kryetar bashkie në 10

komuna dhe Qytetin e Shkupit dhe një listë këshilltarësh në 16 komuna dhe Qytetin e Shkupit.

Integra

rr "Dame Gruev" 16-3 / 1
1000 Shkup
contact@integra.org.mk
<https://integra.org.mk/>

Partia Yte

Partia u themelua në vitin 2020 dhe disa nga themeluesit janë avokati Aleksandar Torteovski dhe profesoresha Mirjana Najcevska. Në përputhje me statutin e partisë, "E ytja" është një parti demokratike, veprimtaria e së cilës bazohet në kombinimin e politikave për ndryshimet shoqërore me politikat për zgjidhjen e problemeve të mëdha mjedisore në shkallë kombëtare dhe ndërkombëtare, në mënyrë që të krijojë një shoqëri të drejtë, të drejtë dhe të qëndrueshme..

Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, Partia Yte" paraqiti listat e kandidatëve të saj në tre zona elektorale, pra në BE 1, BE 2 dhe BE 5, por nuk arriti të fitojë një numër të mjaftueshëm votash për përfaqësuesin e saj në Kuvend. Në këto zgjedhje lokale, Partia Yte ka kandidatët e saj për kryetar në komunën Qendër dhe Qytetin e Shkupit, si dhe kandidatët e saj për këshilltarë në 7 komuna.

Partia yte

info@tvoja.org
<http://www.tvoja.org>

Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Majta të Titos

Partia u themelua më 26 tetor 2005. Ajo bazohet në ideologjinë komuniste, dhe themeluesi i saj është Slobodan Ugrinovski. Ai kandidoi në zgjedhjet parlamentare të 2006 dhe 2008 më vete, por nuk fitoi vota të mjaftueshme për t'u bërë anëtar i Parlamentit. Në zgjedhjet lokale në 2009 ai ka këshilltarin e tij në këshillin e Qytetit të Shkupit. Në zgjedhjet parlamentare në 2011, partia hyri në një koalicion me LSDM, por e la atë në zgjedhjet lokale në 2013. Në zgjedhjet parlamentare në 2016 dhe 2020, si dhe në zgjedhjet e mëparshme lokale në 2017, partia po kandidon në koalicionin e udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Për këto zgjedhje lokale, forcat e majta të Titos gjithashtu do të konkurrojnë në koalicion me VMRO-DPMNE, përveç një kandidati për kryetar të Qytetit të Shkupit, ku partia po kandidon në mënyrë të pavarur.

Forcat e Majta të Titos

rr Gjorgji Sugare Nr. 2/1-2
1000 Shkup

Partia e Demokratëve të Bashkuar në Maqedoni (PODEM)

Partia e Demokratëve të Bashkuar u themelua më 12 korrik 2008. Themeluesi dhe presidenti i saj është Zhivko Jankuloski. Ideologjikisht, partia deklaroi veten si një parti nga qendra.

PODEM mori pjesë në zgjedhjet lokale për herë të parë në 2009, me një performancë të pavarur duke fituar 18 vende këshilli. Në zgjedhjet e mëparshme lokale në 2013 dhe 2017, partia është në koalicion me VMRO-DPMNE. Ai po kandidon në këto zgjedhje në koalicion me VMRO-DPMNE, përveç në komunat Dojran, Krivogastani dhe Lozovo ku do të kandidojë në mënyrë të pavarur në zgjedhjet për kryetar komune. Përveç kësaj, ata kanë listat e tyre të këshilltarëve në gjashtë komuna.

Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë

rr Kukush nr. 13
1000 Shkup
contact@podem.org.mk
contact@podem.org.mk
https://podem.org.mk/

Rodina

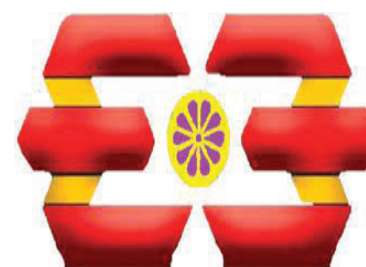

Rodina është një parti e themeluar në vitin 2019. Qëllimi kryesor i partisë është të ndërtojë si parti popullore e ndërtuar mbi vlerat kulturore dhe tradicionale të popullit maqedonas dhe parimet natyrore të barazisë. Presidenti i saj është Zoran Jovančev. Ai po shfaqet për herë të parë në zgjedhjet lokale në 2021 me kandidatët e tij për kryetar të komnave në Berovë, Qendër dhe Qytetin e Shkupit. Për më tepër, ai po kandidon në këto zgjedhje në 9 komuna dhe Qytetin e Shkupit me listat e tij të këshilltarëve.

Rodina

rr Nikola Parapunov Nr. 3A / 52
1000 Shkup
organizacija@rodina.org.mk
https://rodina.org.mk/

Epoka e tretë maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë

Epoka III Maqedonase është një strukturë e re politike e formuar në vitin 2021 me iniciativën e lëvizjes me të njëjtin emër. Ideologjia e partisë buron nga tradita dhe parimet bazë të sovranitetit si bazë. Themeluesi dhe presidenti i saj është Goran Taskovski, dhe partia është e vendosur në Manastir. Ai do të kandidojë për herë të parë në këto zgjedhje lokale me 7 kandidatë për kryetar komune dhe lista këshilltarësh në 5 komuna.

Epoka e tretë maqedonase

makedonskaeratretamnl@gmail.com
https://www.facebook.com/pg/makedonskinezavisnilistiE3

4

**Shqyrtimi i kandidatëve për
kryetarë të komunave
në zgjedhjet lokale 2021**

4. Shqyrtimi i kandidatëve për kryetarë të komunave në zgjedhjet lokale 2021⁶⁷

Ky seksion paraqet kandidatët për kryetarë të komunave në zgjedhjet lokale në 2021. Të nominuarit në 29 komuna dhe Qytetin e Shkupit ⁶⁸ prezantohen me biografite dhe fotografite e tyre ⁶⁹, ndërsa kandidatët në komunat e tjera janë të shënuar vetëm me emrat dhe mbiemrat e tyre, si dhe me parashtruesin e kandidaturës. Vështrimi gjithëpërfshirës mbulon vetëm komunat më të mëdha të vendosura në zonat urbane, duke përfshirë të gjitha komunat brenda qytetit të Shkupit. Kriteret për përfshirjen e komunave në këtë manual ishin: statusi urban, numri i banorëve (përfshirë ata më të mëdhenjtë), struktura etnike e popullsisë (duke marrë parasysh përfshirjen e sa më shumë komunave multietnike) dhe numri i kandidatëve të propozuar për kryetarë komunash.

Qyteti i Shkupit

Sipërfaqja	1854 km ²
Numri i banorëve	506 926
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (66,75 %) Shqiptarë (20,49 %) Romë (4,36 %) Serbë (2,82 %) Turq (1,7 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	45
Buxheti për vitin 2021	6 302 000 000
Adresa	Bulevardi Ilinden Nr 82 Shkup
Telefoni	02/3297 204
Faqja e internetit	www.skopje.gov.mk

⁶⁷ Interneti përdoret si burim për të gjitha fotot. Më shpesh janë përdorur fotografite nga profilet zyrtare në Facebook të kandidatëve për kryetarë të komunave.

⁶⁸ Prezantimi i kandidatëve për kryetarë komunash në 29 komuna dhe Qytetin e Shkupit është sipas rendit alfabetik të shkronjës së parë të mbiemrit të kandidatëve.

⁶⁹ Për shkak të mungesës së informatave, disa kandidatë nuk kanë CV dhe / ose fotografi. Shqyrtimi i kandidatëve për kryetarë bashkë i referohet kandidatëve të shpallur nga Komisioni Shtetëror Zgjedhor. Lista zyrtare është në dispozicion në <https://kandidati.sec.mk>.

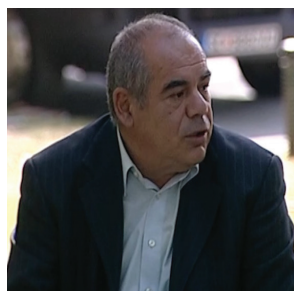
Kandidatët për Kryetar të Qytetit të Shkupit

Danela Arsovska

(kandidate e pavarur, e mbështetur nga VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është Presidente e Odës Ekonomike të Maqedonisë Veriore. Arsovska është diplomuar në drejtësi në Universitetin "Ss. Cyril and Methodius" me arsim shtesë në Universitetin e Oksfordit dhe Universitetin e Sheffield. Në vitin 2015, ajo u emërua Presidente e Unionit Maqedonas të Organizatave të Punëdhënësve. Që nga viti 2016 ai është përfaqësues në

Këshillin Kombëtar për Integrim Evropian në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe anëtar i Këshillit për Partneritet Publik Privat në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut .

Goran Arsovski

(Partia Komuniste e Maqedonisë - forcat e Titos)

Pero Georgievski

(një kandidat i pavarur i mbështetur nga Levica) i njohur gjithashtu si Pero Kamikaze, është një muzikant me profesion. Ai u diplomua në Fakultetin e Arteve Dramatike në Shkup, dhe më pas punoi si aktor në Teatrin Subotica. Ai punoi si redaktor i redaksisë argëtuese të prodhimit muzikor në MRTV, dhe në periudhën nga 1996 deri në 2006 ai ishte Ndihmës Menaxher i Përgjithshëm për programin

MRTV. Ai është themeluesi dhe menaxheri aktual i një kompanie të organizimit të ngjarjeve.

Ljubomir Josifovski

(Demokratë, punëtorë dhe të pavarur) ishte anëtar i Parlamentit nga radhët e NSDP në periudhën nga 2014 në 2016. Ai ka një diplomë master në shkencat historike-arkivore nga Universiteti "Ss. Cyril and Methodius" në Shkup .

Munir Kolasinac

(Bashkimi Demokratik Boshnjak) është president i Bashkimit Demokratik Boshnjak .

Slave Nestorovski (TMRO)

Todor Noshpal

(Integra) është një kirurg ortoped specialist. Nga 1994 deri në 2006 ai ishte asistent në Fakultetin e Mjekësisë në Shkup. Ai përfundoi një kurs në Menaxhimin e Shëndetit në Universitetin e Sheffield .

Ana Petrovska

(Qyteti i Bler të Human) është arkitekte-inxhinierë me përvojë në planifikimin mjedisor dhe hapësinor. Ajo ka punuar në Institutin e Ndërtimit "Maqedonia", Ndërmarrjen Publike për Planet Hapësinore dhe Urbane, "ABC Consulting" dhe Qendrën Rajonale Mjedisore për Evropën Qendrore dhe Lindore. Petrovska është pjesë

e listës së ekspertëve për vlerësimin e ndikimit në mjedis të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH).

Aleksandar Torteovski

(Partia Politike “Partia yte”) është avokat dhe themelues i partisë politike “Partia yte”.

Vladimir Trajkovski

(Partia Politike Rodina Makedonija)

Arben Shaqiri

(partia politike LDP dhe DOM, të shtohet emri i koalicionit) është muzikant me profesion dhe një nga themeluesit e grupit muzikor Non-Stop.

Petre Shilegov

(LSDM dhe koalicioni) është kryetar i Qytetit të Shkupit. Ai është nënkryetar i LSDM -së, dhe më parë ishte zëdhënës i partisë. Në zgjedhjet parlamentare në 2014, ai u zgjodh deputet. Ai fitoi një mandat të dytë parlamentar në zgjedhjet parlamentare në 2016 dhe e mbajti këtë pozitë deri në tetor 2017 kur u zgjodh kryetar i komunës si kandidat i LSDM -së. Përpara kryerjes së funksionit të deputetit dhe kryetarit të atëhershëm të Shkupit, Shilegov punoi si avokat. Ai u diplomua në Fakultetin Juridik “Iustinianus Primus” në Universitetin “St. Cyril and Methodius” në Shkup.

**Komuna e
Aerodromit**

Sipërfaqja	20 км ²
Numri i banorëve	72 009
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (89,4 %) Serbë (4,28 %) Shqiptarë (1,41 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	27
Buxheti për vitin 2021	1 357 605 000
Adresa	Bul. Jane Sandanski Nr. 1096 Shkup
Telefoni	02/2400 970
Faqja e internetit	www.aerodrom.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Aerodromit

Biljana Avramovska Gjoreska

(Lëvizja Të vendosur për Ndryshim) mban një diplomë Master në Sigurinë Ndërkombëtare dhe Evropiane nga Qendra për Studime të Sigurisë në Gjenevë, Zvicër. Në periudhën nga 2004 deri në 2007 ajo ishte një zëdhënëse e Ministrisë së Mbrojtjes, dhe nga 2007 deri në 2019 ajo u punësua për të organizuar trajnime për punonjësit në ministri. Nga viti 2002 deri në 2004 ajo ka punuar në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

Vesna Kiradziewa

(Levica) është përfaqësuese për atletikë e Maqedonisë së Veriut, presidente dhe trajnere e Klubit Atletik Atletik. Ajo u diplomua për kriminologji në Fakultetin e Sigurisë. Në periudhën 2013-2014 ajo punoi si vullnetare në Lubjanë, Slloveni në Qendrën për trajnimin e fëmijëve me nevoja të veçanta "Janez Levec".

Timcho Mucunski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është deputet në Kuvend. Në periudhën nga 2015 deri në 2017 ai ishte zëvendësministër i Shoqërisë së Informacionit dhe Administratës. Në vitin 2018, ai u zgjodh Sekretar Ndërkombëtar i VMRO-DPMNE. Mucunski është asistent profesor në Fakultetin Juridik "Justiniana Prima" në Universitetin "St. Kirili dhe Metodi" - Shkup.

Mile Petkovski (TMRO)

Aleksandar Filipovski

(LSDM dhe koalicioni) është deputet. Ai u diplomua për Menaxhim Bankar në Universitetin Evropian në Shkup. Ai ishte më parë anëtar i Bordit Drejtues të Drejtorisë për Zonat Teknologjike Industriale.

**Komuna
e Butelit**

Sipërfaqja	57 km ²
Numri i banorëve	36 154
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (62,25 %) Shqiptarë (25,19 %) Turq (3,61 %) Serbë (4,28 %) Boshnjakë (2,68 %) Romë (1,55 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	539 836 000
Adresa	Rr. Butelska Nr. 4 Shkup
Telefoni	02/2600 506
Faqja e internetit	www.opstinabutel.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Butelit

Darko Kostovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është deputet dhe kryetar i Komitetit Komunal në Butel të VMRO-DPMNE. Kostovski është trajner i kombëtares maqedonase në taekwondo. Ai ka një diplomë master në shkencat politike në Fakultetin Juridik "Iustinianus Primus" në Universitetin "Shën. Kirili dhe Metodi" në Shkup.

Velimir Smilevski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetar i komunës së Butelit. Para se të vinte në postin e kryetarit të komunës, ai ishte një biznesmen. Në periudhën nga 2013 deri në 2017 ishte këshilltar në komunën e Butelit. Ai u diplomua në Fakultetin Ekonomik në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi" në Shkup.

**Komuna
e Gazi Babës**

Sipërfaqja	92 km ²
Numri i banorëve	72 617
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (73,67 %) Serbë (17,22 %) Shqiptarë (2,89 %) Romë (2,87 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	27
Buxheti për vitin 2021	1 113 641 000
Adresa	Rr. Arhimedova Nr. 2 Shkup
Telefoni	02/3226 655
Faqja e internetit	www.gazibaba.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Gazi Babës

Boris Georgievski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Gazi Babës. Ai më parë ka shërbyer si këshilltar në komunë për dy mandate: 2000-2005 dhe 2009-2013. Në vitin 2015 ai u specializua në diagnostikimin laboratorik mjekësor në Universitetin "Goce Delçev" - Shtip, dhe në 2012 u specializua si analist laborator mjekësor në Universitetin "St. Kliment Ohridski" në Manastir.

Katerina Jovanovska Ivanovska (TMRO)

Georgi Todorov (Partia Politike Integra)

Boban Stefkovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është këshilltar shtetëror në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale. Ai më parë ka punuar si bashkëpunëtor në zyrën e Sekretarit të Shtetit të Ministrisë së Mbrojtjes. Nga viti 2009 deri në vitin 2013 ai ishte këshilltar në komunën e Gazi Babës nga radhët e VMRO-DPMNE-së. Ai ka një diplomë Master në Shkencat e Sigurisë nga Instituti për Studime të Mbrojtjes dhe Paqes në Universitetin "St. Cyril and

Methodius "në Shkup. Në vitin 2018, ai u zgjodh kryetar i komitetit komunal të VMRO-DPMNE në Gazi Baba .

Komuna e Gjorçe Petrovit

Sipërfaqja	67 км ²
Numri i banorëve	41 634
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (85,16 %) Serbë (4,16 %) Shqiptarë (3,84 %) Romë (3 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	815 921 622
Adresa	Rr. Gjorçe petrov Nr. 73 Shkup
Telefoni	Shkup
Faqja e internetit	www.opstinagpetrov.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Gjorçe Petrovit

Aleksandar Dimitrieviq

(Levica) është avokat në zyrën e tij juridike. Ai u diplomua në Fakultetin Juridik "Justiniana Prima" në Universitetin "St. Universiteti Kirili dhe Metodi në Shkup.

Ljupčo Janevski

(Lëvizja Të vendosur për ndryshim) është drejtor i Agjencisë për Promovimin dhe Mbështetjen e Turizmit. Ai ka një diplomë master në menaxhimin strategjik nga "Akademia e Biznesit Smilevski". Nga viti 2010 deri në 2012 ai ishte drejtor marketingu i "Business Academy Smilevski". Nga 2012 deri në 2014 ai ishte Drejtor i Marketingut dhe Shitjeve në MRI Informatics - Shkup. Ai është doktorant në Fakultetin e Turizmit dhe Hotelierisë në Ohër.

Aleksandar Naumoski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetar i komunës së Gjorce Petrov. Ai më parë ishte drejtor i Burgut të Shkupit në Suto Orizari. Në periudhën 2006-2011 ishte bashkëpunëtor në Ministrinë e Drejtësisë dhe këshilltar në Regjistrin Qendror. Ai ka përvojë pune si menaxher në sektorin privat dhe si sipërmarrës privat. Ai mban një diplomë Master në Fakultetin Juridik "Justiniana Prima" në Shkup.

Sasho Pankovski (TMRO)

Dimçe Petkovski (Partia Politike Demokratë, Punëtorë dhe të Pavarur)

Aleksandar Stojkoski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është ish-deputet në Parlament dhe anëtar i këshillit komunal të Gjorce Petrov. Stojkoski është radiolog në Institutin e Radiologjisë në kuadër të Qendrës Klinike në Shkup. Ai është anëtar i vjetër i komitetit komunal të VMRO-DPMNE në Gjorce Petrov.

Komuna e Karposhit

Sipërfaqja	35 км ²
Numri i banorëve	59 666
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (88,51 %) Shqiptarë (3,27 %) Serbë (3,66 %) Romë (1,03 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	1 152 000 000
Adresa	Rr. Radika Nr. 9 Shkup
Telefoni	02/3061 353
Faqja e internetit	www.karpos.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Karposhit

Dushko Veskovski

(LSDM dhe koalicioni) është drejtor i Ndërmarrjes Publike Ujësjetësi dhe Kanalizimet. Në vitin 2019, ai u emërua sekretar organizativ i LSDM -së. MSc në Menaxhimin e Burimeve Njerëzore. Ai më parë ka punuar për Fondin e Holokaustit të Hebrenjve të Republikës së Maqedonisë Veriore.

Oliver Zafirovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është pediatër specialist dhe pulmonolog në Institutin për Sëmundjet e Mushkërive në Kozle. Në periudhën nga 2006 deri në 2017 ai ishte drejtor i Institutit.

Stevçe Jakimovski

(GROM) ishte kryetar i komunës së Karposhit për tre mandate. Ai shërbeu mandatin e parë në periudhën nga 2000 në 2003, i dyti nga 2009 në 2013, dhe i treti nga 2013 në 2017. Në 2003 ai u emërua Ministër i Ekonomisë, dhe nga Dhjetori 2004 deri në 2006 ai shërbeu si Ministër i Punës dhe politika sociale. Pas përfundimit të mandatit të tij ministror, ai punoi në kompaninë e tij private. Para fillimit të karrierës së tij politike, ai ishte i angazhuar në biznes privat, dhe ishte gjithashtu drejtor i "Katlanovo Tours". Jakimovski ka mbaruar Fakultetin Ekonomik në Shkup.

Vasko Kostov

(lista e tretë e epokës maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë)

Hrista Najdanov

(Lëvizja Të vendosur për Ndryshime) është juriste me profesion. Ka diplomën master në Universitetin e Lumsa në Romë.

Darko Ristovski

(Levica) u diplomua në Institutin e Informatikës në Fakultetin e Shkencave Matematiko-Natyrore, Universiteti "St. Kirili dhe Metodi"- Shkup. Ai ka 19 vjet përvojë pune në fushën e informatikës.

Komuna e Kisella Vodës

Sipërfaqja	47 km ²
Numri i banorëve	57 236
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (91,69 %) Serbë (2,49 %) Romë (1,25 %) Vllehë (1,13 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	1 043 004 471
Adresa	Rr. Petar Deljan Nr. 17 Shkup
Telefoni	02/2785 400
Faqja e internetit	www.kiselavoda.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Kisella Vodës

Orce Georgievski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është këshilltar në komunën e Kisela Vodës. Ai është sekretar organizativ i VMRO -DPMNE -së dhe ekspert për hidrocentralet në EVN - Termocentralet.

Gulistana Markovska

(Lëvizja Të vendosur për ndryshim) është ish-anëtare e Parlamentit në dy mandate: nga 1990 në 1994 dhe nga 1998 në 2002 si pjesë e grupit parlamentar të VMRO-DPMNE. Ai është specialist në sëmundjet e syve në Fakultetin e Mjekësisë. Ajo punoi si mjeke e përgjithshme në Qendrën Mjekësore në Kumanovë dhe si mjeke specialiste në Spitalin Ushtarak në Shkup.

Rosanda Markovska (TMRO)**Filip Temelkovski**

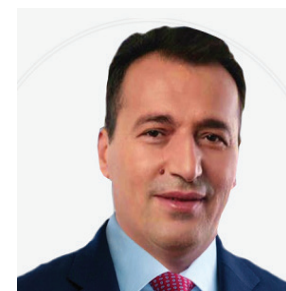
(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Kisela Vodës. Në periudhën 2008-2009, Filip Temelkovski ishte Sekretar i Përgjithshëm i Rinisë Socialdemokrate të Maqedonisë, dhe ishte gjithashtu Kryetar i organizatës komunale të LSDM-së në Kisela Voda. Jashtë politikës, Filip Temelkovski punon në sektorin e hotelierisë.

Julijana Shtrkovska - Kolariq

(Levica) është Master i Shkencave në Ekonomi në Universitetin "St. Kirili dhe Metodi"- Shkup. Punon si auditor i brendshëm në Transmetimin Kombëtar të PE. Ajo kishte përvojë të mëparshme pune në PE Radio Televizioni Maqedonas si kontabiliste, bashkëpunëtore eksperte dhe zëvendës ndihmëse menaxhere e përgjithshme për funksione të përbashkëta. Ajo gjithashtu ka punuar si audituese e brendshme në Qendrën për Menaxhimin e Krizave.

Komuna e Sarajit

Sipërfaqja	241 км ²
Numri i banorëve	35 408
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (91,53 %) Maqedonas (3,89 %) Boshnjakë (3,16 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	/
Adresa	Qendra rekreative Saraj p.n Komuna e Sarajit
Telefoni	02/ 2057 990 02/ 2057 996
Faqja e internetit	www.saraj.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Sarajit**Blerim Bexheti**

(BDI) ishte kryetar i komunës së Sarajit nga viti 2009 deri në vitin 2011. Më parë, nga 2006 deri në 2009 ai ishte deputet. Në periudhën nga 2011 deri në 2014 ai ishte Ministër i Drejtësisë. Ai u diplomua në Fakultetin Juridik në Universitetin e Prishtinës.

Ilir Krosi (PDSH)

Kerim Mamuti

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) është ish -drejtor i IEVP Idrizovë.

Hasim Murtezani

(Lëvizja Besa) mban një diplomë master në shkencat e sigurisë dhe është kryetar i organit komunal të partisë në Saraj.

Komuna Qendër

Sipërfaqja	10 км ²
Numri i banorëve	45 412
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (85,4 %) Serbë (4,49 %) Shqiptarë (3,23 %) Romë (2,14 %) Turq (1,08 %) Vllehë (1,01 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	1 075 055 000
Adresa	Rr. Mihail Cokov p.n Shkup
Telefoni	02/ 3203 600
Faqja e internetit	www.opstinacentar.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Qendrës

Goran Gerasimovski

(LSDM dhe koalicioni) është Drejtor i Zyrës Shtetërore të Pronësisë Industriale. Ai ka një diplomë Master në Menaxhimin e Burimeve Njerëzore nga Universiteti i Turizmit dhe Menaxhimit në Shkup. Në periudhën nga 2006 deri në 2008 ai ishte një nëpunës civil praktikant në Entin Shtetërore të Statistikës.

Andrea Jankov

(Levica) është Master i Inxhinierisë në Arkitekturë në Fakultetin e Arkitekturës në Universitetin “St. Cyril and Methodius ”në Shkup. Punon si projektues dhe inxhinier ndërtimi në sektorin privat.

Silva Jovanovska (Atdheu Maqedonia)**Natasha Kotlar Trajkova**

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është një bashkëpunëtoare e lartë shkencore dhe profesore e asociuar në Institutin e Historisë Kombëtare në Universitetin "St. Kirili dhe Metodi" - Shkup. Në vitin 2011 ajo u bë kryetare e Shoqatës së Historianëve të Republikës së Maqedonisë (ZIRM).

Anthony Novotini

(Lëvizja Të vendosur për Ndryshim) është psikiatër në Klinikën Universitare të Psikiatrisë. Ai është profesor i rregullt i psikiatrisë në Fakultetin e Mjekësisë në Universitetin "St. Cirili dhe Metodi". Ai është kryetar i Shoqatës Psikiatrike të Maqedonisë.

Goga Pop Georgievski

(Partia yte) është muzikant dhe aktivist qytetar.

Aco Stojanovski (Partitë Politike Demokratë, Punëtorë dhe të Pavarur).

Komuna e Çairit

Sipërfaqja	4 km ²
Numri i banorëve	64 773
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (57 %) Maqedonas (24,13 %) Turq (6,95 %) Romë (4,76 %) Boshnjakë (4,55 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	27
Buxheti për vitin 2021	901 841 014
Adresa	Bul. Hristijan Todorovski Nr. 5 Shkup
Telefoni	02/ 5101 855
Faqja e internetit	www.cair.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Çairit**Visar Ganiu**

(BDI) është mjek i specializuar në kineziologji. Ai ka ligjësuar në Fakultetin e Edukimit Fizik në Universitetin Shtetëror të Tetovës. Në vitin 2002 ai u zgjodh kryetari i parë i forumit rinor në degën e Çairit të BDI -së, dhe më pas u zgjodh anëtar i kryesisë qendrore të partisë. Para kandidimit për kryetar të komunës së Çairit, ai ishte ushtrues detyre i zëvendësministrit të Arsimit dhe Shkencës.

Misin Gradinaj (PDSH)

Kastriot Rexhepi

(Lëvizja BESA) është deputet. Ka diplomuar në Fakultetin Ekonomik në Universitetin e Evropës Juglindore - Tetovë.

Bekim Sali

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) është Sekretari i Përgjithshëm i partisë politike Alternativa, dhe më parë ishte kryetar i degës së partisë në Çair. Ai është stomatolog me profesion dhe zotëron dy kompani private.

Eldan Xhigal (Bashkimi Demokratik Boshnjak)

Komuna e Shuto Orizarit

Sipërfaqja	7 км ²
Numri i banorëve	22 017
Struktura etnike e popullsisë	Romë (60,6 %) Shqiptarë (30,32 %) Maqedonas (6,53 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	229 355 108
Adresa	Rr. Haxhi Jovan Shishko pn 1000 Shkup
Telefoni	02/2614 666
Faqja e internetit	www.sutoorizari.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Shuto Orizarit

Ferat Asan

(LSDM dhe koalicioni) është biznesmen dhe kryetar i organizatës komunale të LSDM në Shuto Orizari. Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, ai ishte kandidat për deputet nga koalicioni i udhëhequr nga LSDM.

Gege Demirovski

(Partia Popullore e Romëve) është kryetar i Partisë Popullore të Romëve.

Kurto Dudush

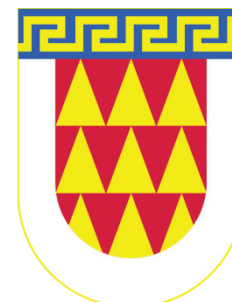
(Lëvizja Të vendosur për Ndryshim) është kryetari aktual i komunës së Shuto Orizarit, i zgjedhur në vitin 2017 si kandidat i LSDM -së. Ai ka qenë më parë deputet në Parlament nga 2016 deri në 2017. Ai u diplomua për menaxhim biznesi në Universitetin MIT në Shkup.

Halit Iseini (PDSH)

Tefik Mahmut

(Levica) është një aktivist i vjetër për mbrojtjen e të drejtave të romëve. Ai mban një diplomë Master në Migrim nga Universiteti i Oksfordit. Ka përvojë pune në organizatat e të drejtave të njeriut përfshirë OSBE -në, ODIHR -in, UNICEF -in.

Komuna e Manastirit

Sipërfaqja	792 km ²
Numri i banorëve	95 385
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (88,71 %) Shqiptarë (4,36 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	31
Buxheti për vitin 2021	2 165 719 368
Adresa	Bulevari 1 Maji Nr. 61 Manastir
Telefoni	047/208 442
Faqja e internetit	www.bitola.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Manastirit

Hristo Kondovski

(LSDM dhe koalicioni) është një biznesmen, dhe që nga viti 2014 ai është bashkëpronar dhe një nga themeluesit e një kompanie brokerimi të sigurimeve. Ai u diplomua në Fakultetin Ekonomik në Prilep në Universitetin "St. Kliment Ohridski " - Manastir.

Toni Konjanovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është këshilltar në komunën e Manastirit. Ai u specializua në epidemiologji në Fakultetin e Mjekësisë në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi " - Shkup. Në vitet e kaluara ai ka qenë anëtar aktiv i Komisionit Qendror të Shëndetësisë të VMRO-DPMNE-së.

Zoran Lazarovski

(Grupi i votuesve Zoran Lazarovski) është pronar i një klubi fitnesi në Manastir.

Goran Milevski

(Lëvizja Të vendosur për Ndryshim) është Ministri aktual i Vetëqeverisjes Lokale dhe President i Partisë Liberal Demokratike. Në periudhën nga 2014 deri në 2019, ai ishte anëtar i Parlamentit. Master në Administrim Biznesi MBA - Menaxhment në Fakultetin Ekonomik - Prilep.

Jorgo Ogenovski

(Partia Politike e Demokratëve) është kryetar i partisë Demokratë. Ai kandidoi si kandidat i pavarur në zgjedhjet lokale të 2017 -ës. Ai është një aktor profesionist që themeloi një kompani për prodhimin e filmave dhe serialeve televizive. Ai ka prodhuar 4 filma artistikë në Hollywood, SHBA, njëri prej të cilëve në bashkëprodhim me Ministrinë e Kulturës të Republikës së Maqedonisë së Veriut. Ai është gjithashtu themeluesi i organizatës humanitare "Për shëndet më të mirë" - Manastir, e cila është menduar për nevojat e spitalit në Manastir. Ai u diplomua në Fakultetin Ekonomik në Shkup.

Goran Taskovski

(epoka e tretë maqedonase / listat e pavarura maqedonase) është një nga themeluesit e partisë politike "epoka maqedonase e treta". Ai është një ish -ambasador i Maqedonisë në Turqi.

Komuna e Velesit

Sipërfaqja	464 km ²
Numri i banorëve	55 108
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (84,86 %) Shqiptarë (4,17 %) Turq (3,13 %) Romë (1,45 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	932 153 846
Adresa	Rr. Panko Brashnar Nr. 1 Veles
Telefoni	043/232 406
Faqja e internetit	www.veles.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Velesit

Semir Alimov (Lidhja Demokratike Boshnjake)

Zlatko Arsov

(Levica) është doktor i shkencave dhe profesor i rregullt në Fakultetin e Shkencave Bujqësore dhe Ushqimit në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi në Shkup.

Marko Kolev

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) u diplomua në Fakultetin e Shkencave të Natyrës dhe Matematikës në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi në Shkup. Në vitin 2009 ai filloi të punojë si konsulent në Qendrën për Zhvillimin e Rajonit Planor të Vardarit, dhe në mesin e vitit 2013 ai u emërua Shef i Qendrës.

Nenad Kocic

(LSDM dhe koalicioni) është deputet dhe specialist në mjekësinë internistike.

Komuna e Gjevgjelisë

Sipërfaqja	485 км ²
Numri i banorëve	22 988
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (96,82 %) Serbë (1,6 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	733 066 292
Adresa	Rr. Dimitar Vllahov Nr. 4 Gjevgjeli
Telefoni	034/ 213 843
Faqja e internetit	www.gevgelija.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Gjevgjelisë

Ljupčo Kadiev (Integra)

Gligor Petkov

(Grupi i zgjedhësve Gligor Petkov)

Viktor Petkov

(Lëvizja Të vendosur Ndryshim) zotëron një kompani përpunimi të frutave dhe perimeve.

Sasho Pockov

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i Komunës së Gjevgjeliës. Nga viti 2009 deri në vitin 2013 ai ishte këshilltar në komunën e Gjevgjeliës. Ai më parë ishte deputet në Parlament nga viti 2014 në 2016 dhe nga 2016 në 2020, por në 2017 mandati i tij përfundoi sepse u zgjodh kryetar komune. Ai mban një diplomë Master në Fakultetin Ekonomik. Ai është kryetar i organizatës komunale LSDM Gjevgjeli.

Andon Saramandov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është këshilltar në komunën e Gjevgjeliës. Ai është kryetar i komitetit komunal të VMRO-DPMNE-së në Gjevgjeli.

Komuna e Gostivarit

Sipërfaqja	519 km ²
Numri i banorëve	81 042
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (66,68 %) Maqedonas (19,59 %) Turq (9,86 %) Romë (2,76 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	31
Buxheti për vitin 2021	1 120 000 000
Adresa	Rr. Braça Ginoski Nr. 61 Gostivar
Telefoni	042/213 511
Faqja e internetit	www.gostivavri.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Gostivarit

Nevzat Bejta

(BDI) është ish-kryetar i komunës së Gostivarit në dy mandate: 2005-2009 dhe 2013-2017. Në vitin 2000 ai u zgjodh këshilltar në komunën e Gostivarit, dhe në 2005 u zgjodh kryetar i komunës dhe nënkryetar i BNJVL -së. Nga viti 2002 deri në 2005 ai ishte deputet, dhe nga viti 2011 deri në 2013 ai ishte ministër i Vetëqeverisjes Lokale. Ai më parë ka punuar si mësues i historisë në fshatin Çegran dhe Gostivar. Ka diplomë të magjistraturës në Universitetin e Tiranës.

Renata Elezi

(PDSH) është Nënkryetare dhe anëtare e Kryesisë Qendrore të PDSH -së. Ajo është gjithashtu nënkryetare e forumit të grave të partisë. Ajo u diplomua në Fakultetin e Shkencave Mjekësore dhe punon në Spitalin e Përgjithshëm në Gostivar.

Fadil Zendeli

(BESA) është deputet dhe nënkryetar i Kuvendit. Në periudhën nga viti 2009 deri në vitin 2013 ai ishte Kryetar i Këshillit të Komunës së Gostivarit. Ai dha mësim si profesor i asociuar në Fakultetin e Shkencave Bashkëkohore Sociale në Universitetin e Evropës Juglindore në Tetovë. Ai është Nënkryetar i lëvizjes BESA.

Arben Taravari

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) është kryetari aktual i komunës së Gostivarit. Në periudhën nga qershori deri në nëntor 2017 ai ishte ministër i Shëndetësisë. Taravari është një bashkëpunëtor i lartë në Klinikën Universitare të Neurologjisë, dhe që nga viti 2011 është zgjedhur Shef i Departamentit dhe Kryetar i Bordit të Klinikës.

Komuna e Dibrës

Sipërfaqja	145 km ²
Numri i banorëve	19 542
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (58,07 %) Maqedonas (20,01 %) Turq (13,73 %) Romë (5,53 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	15
Buxheti për vitin 2021	341 897 000
Adresa	Rr. 8 Shtatori Nr. 72 Dibër
Telefoni	046/831 196
Faqja e internetit	www.dibra.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Dibrës

Hekuran Duka

(BDI) është kryetar i komunës së Dibrës i zgjedhur në zgjedhjet e parakohshme lokale në prill 2019, dhe nga 31.01.2019 deri në zgjedhje ai ishte ushtrues detyre i kryetarit. kryetari i bashkisë. Ai më parë ishte këshilltar në komunë. Ai është specialist urolog-kirurg me profesion.

Petrit Klenja (PDSH)

Bekim Pocesta

(Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa) është i punësuar në Klinikën e Kardiologjisë në Shkup. Ai u diplomua në Fakultetin e Mjekësisë në Universitetin "St. Universiteti Cyril dhe Methodius në Shkup, pas së cilës u specializua në kardiologji.

**Komuna
e Delçevës**

Sipërfaqja	423 км ²
Numri i banorëve	17 505
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (95,04 %) Romë (3,72 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	15
Buxheti për vitin 2021	291 775 400
Adresa	Rr. Svetozar Markoviq Nr. 1 Delçevë
Telefoni	033/411 550
Faqja e internetit	www.delcevo.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Delçevës

Nikolço Stojmenovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është doktor i mjekësisë veterinare.

Goran Trajkovski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetar i komunës së Delçevës i zgjedhur në zgjedhjet lokale në 2017, dhe nga 2013 deri në 2017 ai ishte këshilltar në komunë. Në periudhën nga 2010 deri në 2013 ai ishte kryetar i organizatës komunale të LSDM -së në Delçevë.

**Komuna
e Kavadarci**

Sipërfaqja	1132 км ²
Numri i banorëve	38 741
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (96,79 %) Romë (1,75 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	1 049 967 00
Adresa	Rr. Sheshi Mareshali Tito p.n Kavadarci
Telefoni	043/416 130
Faqja e internetit	www.kavadarci.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Kavadarci

Mitko Jançev

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Kavadarci. Ai zotëron një kompani private për prodhimin e ujit mineral. Ka mmagjistruar në Fakultetin e Shkencave të Natyrës dhe Teknike në Universitetin "Goce Delçev" - Shtip.

Goran Todorov

(LSDM dhe koalicioni) është kryetar i organizatës komunale të LSDM -së në Kavadarci. Më parë ai ishte anëtar i Bordit Ekzekutiv të LSDM Kavadarci në dy mandate: nga 2006 në 2010, dhe nga 2013 në 2017. Ai u diplomua në Fakultetin e Shkencave të Natyrës në Universitetin "Goce Delçev" në Shtip.

**Komuna
e Kërçovës**

Sipërfaqja	839 км ²
Numri i banorëve	56 734
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (54,51 %) Maqedonas (35,74 %) Turq (5,28 %) Romë (2,87 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	836 536 000
Adresa	Rr. Boris Kidriq Nr. 1 Kërçovë
Telefoni	045/223 001
Faqja e internetit	www.kercova.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Kërçovës

Gjorgji Bileski

(lista e tretë e epokës maqedonase / lista të pavarura maqedonase)

Fatmir Dehari

(BDI) ka qenë kryetar i komunës së Kërçovës që nga viti 2013. Më parë, nga viti 2009 deri në 2013 ai ishte kryetar i komunës së Oslomesë. Para zgjedhjes së tij si Kryetar i Komunës, ai ishte Drejtor i NP Posta e Maqedonisë PE Kërçovë, Zëvendës Ministër i Brendshëm dhe Zëvendës Drejtor i DBK. Ai u diplomua në Fakultetin e Edukimit Fizik në Universitetin e Prishtinës.

Aleksandar Jovanovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është mjek i familjes në një institucion shëndetësor privat. Nga viti 2006 deri në 2013 ai punoi si profesor i lëndëve mjekësore në OSU "Mirko Mileski". Ai u diplomua për mjekësi të përgjithshme në Fakultetin e Mjekësisë në Universitetin e Shën. "Kirili dhe Metodi" - Shkup.

Fatmir Limani

(Grupi i Votuesve Fatmir Limani) është profesor i historisë dhe ish zëvendës drejtor i Termocentraleve të Maqedonisë Veriore. Ai u diplomua në Universitetin Shtetëror në Tetovë.

**Komuna
e Koçanit**

Sipërfaqja	382 км ²
Numri i banorëve	38 092
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (93,12 %) Romë (5,12 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	604 631 000
Adresa	Rr. Rade Kratovçe Nr. 1 Koçani
Telefoni	033/274 001
Faqja e internetit	www.kocani.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Koçanit

Nikolço Iliev

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Kërçovës i zgjedhur në zgjedhjet lokale në 2017. Ai më parë ishte një biznesmen dhe drejtor i kompanisë INT. Ai nuk është anëtar i LSDM-së, por propozohet si kandidat jopartiak nga organet partiake.

Ljupço Papazov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është pronar i një kompanie private dhe ish drejtor i KNKP Vodovod-Koçani.

**Komuna
e Kriva Pallankës**

Sipërfaqja	481 км ²
Numri i banorëve	20 820
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (96,06 %) Romë (3,21 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	19
Buxheti për vitin 2021	421 051 329
Adresa	Rr. Shën Joakim Osogovski Nr. 175 Kriva Pallankë
Telefoni	031/375 035
Faqja e internetit	www.krivapalanka.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Kriva Pallankës

Sasko Mitovski

(LSDM dhe koalicioni) është pronar i një objekti hotelieri dhe menaxher në sektorin privat. Ai ishte anëtar i organizatës rinore të LSDM -së në vitin 2008 dhe kandidat për këshilltar në komunën e Kriva Pallankës në vitin 2009. Në periudhën nga 2013 deri në 2017 ai ishte anëtar i Bordit Ekzekutiv të organizatës komunale të LSDM -së në Kriva Pallankë. Ai u diplomua për ekonomi në Universitetin e Turizmit dhe Menaxhimit në Shkup.

Zoran Pavlovski

(Lëvizja e koalicionit Të vendosur për ndryshim)

Aleksandar Rangelov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është anëtar i Këshillit Komunal të Kriva Pallankës dhe nënkryetar i organizatës komunale të VMRO-DPMNE. Ai më parë ishte drejtor i Qendrës për Kulturë në Kriva Pallankë. Ai u diplomua për shkencë politike në Fakultetin Juridik "Justiniana Prima" në Universitetin "St. Kirili dhe Metodi"- Shkup .

Slavčo Stankovski

(Integra) punon si edukator (instruktor dhe teoricient) për trajnimin e kandidatëve për shoferët e ardhshëm.

Komuna e Kumanovës

Sipërfaqja	509 км ²
Numri i banorëve	105 484
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (60,43 %) Shqiptarë (25,87 %) Serbë (8,59 %) Romë (4,03 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	33
Buxheti për vitin 2021	1 872 112 941
Adresa	Rr. 11 Tetori Kumanovë
Telefoni	031/475 800 031/438 633
Faqja e internetit	www.kumanovo.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Kumanovës

Maksim Dimitrievski

(kandidat i pavarur) është kryetari aktual i komunës së Kumanovës. Deri vonë, ai ishte anëtar i gjatë i LSDM -së, dhe për shkak të vendimit për pjesëmarrje të pavarur në këto zgjedhje, ai u përjashtua nga partia. Ai është një ish -anëtar i parlamentit, i zgjedhur në zgjedhjet parlamentare të vitit 2016. Mandati i tij parlamentar përfundon vitin e ardhshëm për shkak të kandidimit të tij për kryetar komune. Më parë, ai ishte Kryetar i Këshillit të Komunës së Kumanovës për disa vjet. Përveç përfshirjes së tij politike. Është sipërmarrës privat që nga viti 1998.

Teodora Dimitrovska

(Lëvizja e Koalicionit Të vendosur për Ndryshim) është kryetare e bordit komunal të Rinisë Liberale Demokratike në Kumanovë dhe sekretare e përgjithshme e të rinjve të partisë. Ajo u diplomua në Fakultetin Juridik “JustiniansmPrima” në Shkup. Dimitrovska është kandidatja më e re për kryetare në këto zgjedhje.

Oliver Ilievski

(LSDM dhe koalicioni) është drejtor i fushës AD Vodostopanstvo Kumanovo-Likovë. Ai më parë ka punuar si menaxher i degës së Invest Bank dhe Sparkasse Bank në Kumanovë. Ka punuar si profesor i kontabilitetit dhe marketingut në shkollën e mesme “Pero Nakov” në Kumanovë. Ai u diplomua në Fakultetin Ekonomik në Universitetin “Shën Kirili dhe Metodi në Shkup.

Toni Mihajlovski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është një aktor teatri, filmi dhe televizioni, prezantues i radios dhe televizionit dhe komedian stand-up. Ai u diplomua për aktrim në Akademinë e Arteve Dramatike në Shkup, dhe aktualisht punon në Teatrin Kombëtar Maqedonas. Mihajlovski është një ish anëtar i Komitetit Komunal të VMRO-DPMNE-së në Kumanovë dhe Komitetit Ekzekutiv të partisë.

Bekim Salju

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) është Kryetar i Shoqatës së Bamirësisë Humanitare “Shën Nënë Tereza” - Kumanovë.

Komuna e Negotinës

Sipërfaqja	414 km ²
Numri i banorëve	19 045
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (92,48 %) Serbë (3,26 %) Romë (2,36 %) Turq (1,26 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	15
Buxheti për vitin 2021	391 299 986
Adresa	Rr. Aco Axhi Iljov Nr. 2 Negotinë
Telefoni	043/361 045
Faqja e internetit	www.negotino.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Negotinës

Toni Delkov

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Negotinës. Ai më parë ishte anëtar i Këshillit Komunal në përbërjen 2013-2017. Delkov është një biznesmen privat dhe ish lojtar i hendbollit në RK Povardarie.

Goran Stojanov

(VMRO-DPMME dhe koalicioni) është internist dhe shef i kujdesit urgjent mjekësor, dhe më parë ishte shef i Qendrës Covid në Negotinë. Stojanov ishte anëtar i Këshillit Komunal në periudhën nga 2009 deri në 2013.

**Komuna
e Ohrit**

Sipërfaqja	390 km ²
Numri i banorëve	55 749
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (84,93 %) Shqiptarë (5,31 %) Turq (1,26 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	1 298 764 503
Adresa	Rr. Dimitar Vllahov Nr. 57 Ohër
Telefoni	046/262 492
Faqja e internetit	www.ohrid.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Ohrit

Konstantin Georgievski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Ohrit, i zgjedhur në zgjedhjet e parakohshme lokale në 2019. Më parë, nga dhjetori 2018, ai ishte ushtrues detyre i kryetarit të komunës së Ohrit. Ai u specializua në mjekësinë e brendshme në Fakultetin e Mjekësisë në Shkup.

Kiril Pecakov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është deputet aktual i Parlamentit dhe anëtar i Komitetit Ekzekutiv të VMRO-DPMNE. Pecakov është dentist i diplomuar dhe punon në Qendrën Shëndetësore në Ohër. Ai u zgjodh kryetar i Unionit të Forcave të Rieja (UMS) të VMRO-DPMNE në Ohër në 2008, dhe e mbajti postin deri në 2011. Në të njëjtën periudhë ai ishte anëtar i Komitetit Ekzekutiv të UMS të VMRO-DPMNE. Në vitin 2017 ai u zgjodh kryetar

i organizatës komunale të VMRO-DPMNE në Ohër. Në periudhën nga viti 2009 deri në vitin 2013 ka qenë anëtar i Këshillit të Komunës së Ohrit.

Goce Cvetkovski

(TMRO) është një aktivist nga Lëvizja e Bojkotit, i mbështetur nga partia politike TMRO. Goce Cvetkovski është një ish -anëtar i partisë politike Levica.

**Komuna
e Prilepit**

Sipërfaqja	1194 km ²
Numri i banorëve	76 768
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (92,35 %) Romë (5,77 %) Turq (1,19 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	27
Buxheti për vitin 2021	1 410 981 000
Adresa	Rr. Prilepski Braniteli p.n Prilep
Telefoni	046/262 492
Faqja e internetit	www.prilep.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Prilepit

Borçe Jovčeski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është këshilltar në komunën e Prilepit. Ai është specialist ortoped me profesion. Punon në Institucionin Shëndetësor privat "Dr. Jovceski".

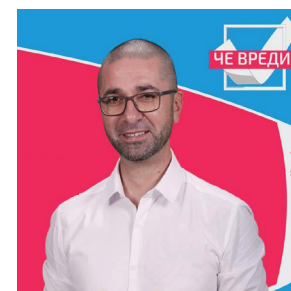
Zoran Mitreski

(Integra) është pronar i një kompanie në sektorin e energjisë.

Slave Petreski

(Lëvizja e Koalicionit Të vendosur për Ndryshim) është ish -drejtor i Ndërmarrjes Publike për Planet Hapësinore dhe Urbane në Prilep.

Zarko Stevanoski

(nisma e pavarur, qytetare "la vlen") është një ish anëtar i organizatës komunale të LSDM Prilep. Ai është jurist me profesion.

Goran Sugareski

(LSDM dhe koalicioni) është ish -deputet në Parlamentin në periudhën nga viti 2008 deri në vitin 2016. Në qeverinë e mëparshme ai ishte ministër i Transportit dhe Lidhjeve, dhe deri pak kohë më parë ishte ushtrues detyre. Drejtor i Administratës Doganore. Nga viti 2000 deri në vitin 2003 ka qenë këshilltar në komunën e Prilepit, pas së cilës deri në vitin 2008 ka punuar si inspektor komunal në komunë. Ai mban një diplomë Master në Fakultetin Juridik "Justiniana Prima" në Universitetin "St. Kirili dhe Metodi"- Shkup.

**Komuna
e Resnjës**

Sipërfaqja	739 km ²
Numri i banorëve	16 825
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (76,07 %) Turq (10,68 %) Shqiptarë (9,13 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	15
Buxheti për vitin 2021	340 226 923
Adresa	Sheshi Car Samoil Nr. 20 Resnjë
Telefoni	047/551 884
Faqja e internetit	www.resen.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Resnjës

Zhivko Gosharevski

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i komunës së Resnjës. Ai është anëtar i vjetër i LSDM -së. Ai më parë ka qenë anëtar i Këshillit Komunal të Resnjës në periudhën 2013-2017. Ai u diplomua në Fakultetin e Stomatologjisë në UKIM në Shkup. Ai zotëron një praktikë stomatologjike private.

Vesna Mirkova

(Lëvizja Të vendosur për Ndryshim) është ish -këshilltare në komunën e Resnjës. Ajo është sociologe me profesion.

Gordana Popovska

(Epoka e Tretë Maqedonase)

Jovan Tozievski

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është kryetar i organizatës komunale të VMRO-DPMNE në Resnjë. Ai më parë ishte këshilltar në komunën e Resnjës. Ai është një ekonomist i diplomuar me profesion, i punësuar në NPK «Proleter».

Osman Shukriu

(BDI) është drejtor i Institucionit Publik Parku Kombëtar "Pelister" - Manastir. Ai më parë ishte Zëvendës Drejtor i Agjencisë së Emigrimit.

Komuna e Strugës

Sipërfaqja	507 км ²
Numri i banorëve	65 375
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (56,85 %) Maqedonas (32,09 %) Turq (5,72 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	27
Buxheti për vitin 2021	978 872 313
Adresa	Sheshi Nëë Teza Strugë
Telefoni	046/781 223
Faqja e internetit	www.struga.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Strugës

Idri Istefi

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) është anëtar i Bordit Qendror të Aleancës së Shqiptarëve. Ai është inxhinier elektrik me profesion, dhe është i punësuar në ELEM. Nga viti 1996 deri në 2004 ai ishte President i Këshillit të Komunës së Veleshtës.

Ramiz Merko

(BDI) është kryetari aktual i komunës së Strugës. Më parë, ai ishte një ministër pa portofol i ngarkuar me investimet e huaja. Para se të emërohej në këtë pozicion në periudhën nga 2014 deri në zgjedhjet në 2016, ai ishte anëtar i Parlamentit. Më parë, në periudhën nga viti 2005 deri në 2013, Merko ishte kryetar i komunës së Strugës për dy mandate radhazi. Nga viti 2003 deri në 2005 ai ishte drejtues i Fondit Shëndetësor në Strugë, dhe nga 1983 deri në 1999 ai ishte një oficer i lartë në Agjencinë për Zhvillimin Bujqësor. Ai është një ekonomist i diplomuar.

Samir Murtezovski (PDSH)

Nasto Palioski

(TMRO) është pensionist, dhe ishte një ish nënkryetar i Komitetit të Jashtëm të VMRO-DPMNE për Evropën. Këto janë zgjedhjet e dyta lokale në të cilat ai kandidon për kryetar komune, pas zgjedhjeve të mëparshme në 2017. Në 1999, Palioski u zgjodh President i Kongresit Maqedonas për Evropën.

Ljube Petrevski (Demokratët)

Abdulla Kazimoski

(BESA) është ish -këshilltar dhe kryetar i Këshillit të Komunës së Strugës. Në vitin 2017, ai u largua nga koalicioni i atëhershëm "Aleanca për Shqiptarët". Për ca kohë ai shërbeu në Këshill si i pavarur.

Dimce Shipinkarovski

(LSDM dhe koalicioni) është shef i zyrës rajonale të Fondit të Sigurimeve Shëndetësore në Strugë. Ai u diplomua për ekonomi në Fakultetin Ekonomik në Prilep.

Nikolla Shuleski (Integra)

Komuna e Strumicës

Sipërfaqja	32 km ²
Numri i banorëve	54 676
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (32,09 %) Turq (6,87 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	1 112 708 869
Adresa	Rr. Sando Masev Nr. 1 Strumicë
Telefoni	034/348 030
Faqja e internetit	www.strumica.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Strumicës

Vase Ivanov

(Integra)

Zan Drvoshanov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është një ekonomist i diplomuar dhe pronar i një kompanie të shërbimeve të kontabilitetit dhe konsulencës financiare. Në vitin 2020 ai u zgjodh kryetar i organizatës komunale të VMRO-DPMNE në Strumicë.

Kostadin Kostadinov

(LSDM dhe koalicioni) është deputet dhe zëdhënës i LSDM -së. Në periudhën nga 2013 deri në 2016 ai ishte këshilltar në komunën e Strumicës, dhe në vitin 2017 ishte ushtrues detyre i Kryetarit të Komunës së Strumicës për dhjetë muaj. Ai më parë ishte anëtar i Këshillit ekzekutiv të LSDM -së dhe kryetar i Rinisë Socialdemokrate në Strumicë. Ka përfunduar arsimin e lartë në Fakultetin Ekonomik në Universitetin FON.

Komuna e Tetovës

Sipërfaqja	1080 km ²
Numri i banorëve	86 580
Struktura etnike e popullsisë	Shqiptarë (70,32 %) Maqedonas (23,16 %) Romë (2,72 %) Turq (2,17 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	31
Buxheti për vitin 2021	1 783 887 702
Adresa	Rr. Dervish Cara p.n Tetovës
Telefoni	044/511 930
Faqja e internetit	www.tetova.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Tetovës

Teuta Arifi

(BDI) është kryetarja aktuale e Komunës së Tetovës e zgjedhur në dy mandate (2013 dhe 2017). Në periudhën nga 2011 deri në shkurt 2013, ajo ishte Zëvendëskryeministre përgjegjëse për Çështjet Evropiane. Më parë, nga viti 2002 deri në vitin 2011 ajo ishte Anëtare e Parlamentit. Ai ka një doktoraturë në shkencat filologjike. Për një vit ajo dha mësim në Fakultetin Filologjik në Universitetin "Shën Kirili dhe

Metodi - Shkup, dhe ishte profesor në Universitetin e Evropës Juglindore, ku nga viti 2001 deri në 2006 ishte Dekane e Fakultetit Pedagogjik.

Sadi Bexheti

(PDSH) është profesor universitar, ish -rektor i Universitetit të Tetovës dhe kryetar i komunës së Tetovës nga viti 2009 deri në vitin 2013. Ai u diplomua në Fakultetin e Mjekësisë në Prishtinë, dhe mori doktoraturën e tij nga Instituti i Anatomisë në Fakultetin e Mjekësisë në Zagreb.

Hamdija Elezoviq

(LSDM dhe koalicioni) është stomatolog dhe kryetar i Komisionit të Shëndetësisë në LSDM Tetovë. Ai studioi në Fakultetin e Stomatologjisë në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi - Shkup.

Afrim Ibraimi

(Lëvizja për Demokraci, të Drejta dhe Liri) është psikiatër. Filloi studimet mjekësore në Prishtinë dhe i përfundoi në Tiranë.

Bilal Kasami

(BESA) është deputet dhe President i partisë politike BESA. Ai mori doktoraturën e tij nga Fakulteti Ekonomik në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi - në Shkup. Nga viti 2000 deri në 2004 ai punoi në Administratën Doganore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, dhe nga 2004 deri në 2006 ishte Sekretar i Shtetit në Ministrinë e Ekonomisë. Në vitin 2009 ai punoi në sektorin privat, ndërsa nga viti 2009 deri në vitin 2011 ishte profesor në Universitetin Ndërkombëtar të Ballkanit.

Vulnet Murseli

(Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa) u diplomua në Fakultetin Juridik, dhe përfundoi një diplomë master në shëndetësinë publike në Fakultetin e Mjekësisë, dhe ka dhënë edhe provimin e jurisprudencës. Ai ishte drejtor i sektorit për zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare nga aspekti social në Fondin e Sigurimeve Shëndetësore të Maqedonisë së Veriut. Në të njëjtën kohë ai është pronar i laboratorëve diagnostikues LAOR - Tetovë.

Snezana Stojanovska

(Integra) është presidente e Shoqatës Gruaja e shkathët.

Komuna e Shtipit

Sipërfaqja	556 км ²
Numri i banorëve	47 796
Struktura etnike e popullsisë	Maqedonas (87,19 %) Romë (4,59 %) Vllehë (4,34 %) Turq (2,66 %)
Numri i anëtarëve të këshillit	23
Buxheti për vitin 2021	920 736 000
Adresa	Rr. Vasil Glavinov p.n Shtip
Telefoni	032/266 600
Faqja e internetit	www.stip.gov.mk

Kandidatët për Kryetar të Komunës së Shtipit

Ivan Jordanov

(VMRO-DPMNE dhe koalicioni) është deputet dhe kryetar i organizatës komunale të VMRO-DPMNE në Shtip. Ai ka një diplomë master në ekonomi, ka përfunduar studimet në Fakultetin Ekonomik në UGD - Shtip.

Sashko Nikolov

(LSDM dhe koalicioni) është kryetari aktual i Shtipit, i zgjedhur në zgjedhjet e parakohshme lokale në dhjetor 2020. Në vitin 2017 ishte anëtar në Këshillin e komunës së Shtipit. Në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2020, ai u zgjodh deputet, por dha dorëheqjen për shkak të kandidimit të tij në zgjedhjet e parakohshme vendore. Ai është kardiolog ndërhyrës me profesion dhe është themelues i Departamentit të Kardiologjisë Ndërhyrëse në spitalin në Shtip.

Simon Policarp

(Integra) kandidon për kryetar të komunës për herë të dytë, pas kandidimit në zgjedhjet e parakohshme lokale në dhjetor 2020 në Shtip. Në vitin 2008 ai ishte mbajtës i listës zgjedhore të partisë TMRO në zonën e tretë zgjedhore. Ai ka lindur në Nigeri dhe jeton në Shtip që nga koha e studimeve.

Vančo Sanev

(Lëvizja Të Vendosur për Ndryshime) është një ish anëtar i Këshillit të komunës së Shtipit. Në zgjedhjet parlamentare në vitin 2020, ai u propozua nga partia DOM si kandidat për deputet në zonën e tretë. Ai është kryetar i organizatës komunale të DOM në Shtip. Ai është ekonomist me profesion.

Komuna	Kandidati për Kryetar	Parashtruesit e kandidaturës
Haraçina	Ridvan Ibraimi	BDI
	Milikije Halimi	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Naim Sinani	Aleanca Shqiptarëve dhe Alternativa
Berova	Goran Alaçki	INTEGRA - PARTIA KONSERVATIVE MAQEDONIANE
	Goranço Kostevski	Atdheu Maqedonia
	Zvonko Pekevski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Eleonora Rashkovska	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Bogdanci	Marjan Peev	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Blazhe Shapov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Risto Xhakov	Grupi i votuesve Risto Xhakov
Bogovina	Besnik Emshi	BDI
	Dashmir Arifi	PDSH
	Dashmir Arifi	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
	Fatmir Sabriu	BESA
Bosilova	Zoran Zimbakov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Risto Mançev	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Bërvenica	Enver Pajaziti	Grupi i votuesve Enver Pajaziti
	Miqail Rasimi	PDSH
	Jovica Ilievski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Mirko Stojanovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Argjent Gura	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
	Arkin Jahiji	BDI
Valandova	Pero Kostadinov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Toni Uzunov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE

Vasileva	Marjann Janev	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Slave Andonov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Vevçani	Sasho Jankovski	LSDM
	Spase Kočovski	VMRO-DPMNE
Vinica	Ivica Dimitrov	LSDM
	Mile Petkov	VMRO-DPMNE
Vrapçishti	Shaqir Islami	Grupi i votuesve Shaqir Islami
	Refik Mustafi	Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni
	Xhezmi Mamuti	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Senat Ameti	BESA
	Irfan Sherifi	PDSH
	Isen Shabani	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
Gradsko	Nebi Rexhepi	BDI
	Kiro Nackov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Robert Beshovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Debarca	Sasho Siljanovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Igor Krcoski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Zoran Nogaçeski	Grupi i votuesve Zoran Nogaçeski kandidat për kryetar të komunës së Dibrës
Demir Kapija	Andon Donev	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Lazar Petrov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Demir Hisar	Nikola Najdovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Stevçe Mitrevski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM

Dojran	Filip Dončovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Zoran Veselinoviq	Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë - PODEM
	Ango Angov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Dollnen	Lado Gligoroski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Agim Kera	BESA
	Admir Ujkanoviq	Lidhja Demokratike Boshnjake
	Sead Sadikovski	Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni
	Urim Ibeski	BDI
	Adnan Xhaferoski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Samedin Imeri	Alternativa
Zhelina	Изет Зејнеловиќ	Partitë politike demokratë, punëtorë dhe të pavarur
	Mahir Ziberi	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
	Fatmir Izairi	BDI
	Bljerim Sejdi	BESA
Zelenikova	Mehdin Nazifi	PDSH
	Borçe Gievski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Katerina Gjorgjievska	Lëvizja të vendosur për Ndryshime
Zërnovc	Kosta Manevski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Viktor Angjelov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Ilinden	Borço Kocev	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Zhika Stojanovski	Grupi i votuesve Zhika Stojanovski
	Stole Atanasovski	Grupi i votuesve Stole Atanasovski
	Aleksandar Todorovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Aleksandar Georgievski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Jegunovca	Darko Bllazheski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Dimitar Kostadinovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE

Karbnici	Viktor Paunov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Jordan Nasev	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Konçe	Zlatko Ristov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Blagoj Iliev	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Orhan Barov	Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni
Kratovë	Marjanço Kolevski	Grupi i votuesve Marjanço Kolevski
	Vlatko Bojkovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Todorçe Nikolovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Krivogashani	Aleksandar Bogdanoski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Goce Çirunoski	Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë
	Nikolçe Miskoski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Igor Graoroski	Lista e tretë e epokës maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë
Krushevë	Tome Hristoski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Biljana Proeska	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Likovë	Erkan Arifi	BDI
	Evzi Jashari	PDSH
	Arsim Idrizi	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
Llozovë	Luan Ramadani	BESA
	Jovica Anakieski	Bashkimi i përhershëm radikal maqedonas
	Velin Nikolov	Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë
	Jordan Pavlov	Grupi i votuesve Jordan Pavlov
	Aco Velkovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Boshko Cvetkovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE	

Mavrova dhe Rostusha	Mevmed Xhaferi	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Medat Kurtovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Pero Mitrevski	Grupi i votuesve Pero Mitrevski
Makedonska Kamenica	Sonja Stamenkova	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Miran Mitrevski	Grupi i votuesve Miran Mitrevski
	Dimço Atanasovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Makedonski Brod	Angelço Georgievski	Grupi i votuesve Angelço Georgievski
	Aco Noveski	Grupi i votuesve Aco Noveski
	Zhivko Siljanovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Mogilla	Zharko Risteski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Jasmina Gulevska	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Angela Çagorska	Epoka e tretë maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë
Novaci	Draganço Sabotkovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Ljube Kuzmanovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Stevçe Stevanovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Novo Sello	Vasko Naumovski	Epoka e tretë maqedonase / listat e pavarura të Maqedonisë
	Zvonko Angelov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Gjorgje Bozhinov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Petrovec	Elizabeta Zelenikovska	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Petre Janevski	Lëvizja Të vendosur për Ndryshime
	Borçe Mitrevski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Pehçevë	Aleksandar Gjorgjievski	Grupi i votuesve
	Aleksandar Kitanski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Sllavço Pandurski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM

Pllasnicë	Alija Jaoski	BDI
	Abdulvait Karamaleski	Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni (DPTM)
Probishtip	Dragan Anastasov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Marijan Milenkovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Radovish	Gerasim Konzulov	Lëvizja Të vendosur për Ndryshime
	Goran Pocev	Grupi i votuesve
	Aco Ristov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Rankovce	Kole Çakarçiev	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Daniel Krstevski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Mihajlo Ristoviq	Integra
	Borçe Spasovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Rosoman	Ivica Toshevski	Grupi i votuesve
	Stojan Nikolov	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Tihomir Nikolov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Sveti Nikole	Sasho Velkovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Dejan Vladev	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Slobodan Danevski	Grupi i votuesve
Sopishte	Sasho Stojanovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Stefçe Trpkovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
Staro Nagoriçane	Velibor Denkovski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Vlaste Dimkoviç	TMRO
	Zhaklina Jovanovska	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
Studenica	Ejup Abazi	BDI
	Fatmir Ejupi	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
	Azem Sadiki	PDSH

Tearcë	Daut Emini	PDSH
	Daut Memishi	Lëvizja BESA
	Huhi Neziri	BDI
	Nazim Taipi	Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa
Qendra Zhupa	Arijan Ibrahim	Partia Demokratike e Turqve në Maqedoni (DPTM)
	Shain Shaqir	Lëvizja e Unitetit Kombëtar të Turqve (DNET)
Çashka	Zoran Zdravevski	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Goran Stojanovski	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Suat Shaqirov	BDI
Çeshinovo-Obleshevo	Dalibor Angelov	Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE
	Goranço Krstev	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Darko Stefanov	Lëvizja Të Vendosur për Ndryshime
Çuçer Sandevo	Sashko Komnenoviq	Koalicioni i udhëhequr nga LSDM
	Jovan Pejkovski	Grupi i votueve
	Goran Rajçevski	Grupi i votueve
	Goran Çekaloviq	Grupi i votueve

Zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2021 - Rezultate, fushata, vlerësime

5. Zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut 2021 - Rezultate, fushata, vlerësime

Hyrje

Zgjedhjet e shtatë vendore që nga pavarësia u mbajtën më 17 tetor (raundi i parë) dhe 31 tetor (raundi i dytë) 2021. Zgjedhjet u zhvilluan në 80 komuna dhe në qytetin e Shkupit, ku kryetarët e komunave dhe qytetit të Shkupit votuan sipas sistemit shumicë, ndërsa anëtarët e këshillave u zgjedhën sipas modelit proporcional. Të sëmuret, të pafuqishmit, personat në arrest shtëpiak dhe të burgosurit në IEVP kanë votuar një ditë para dy raundeve, pra më 16 dhe 30 tetor. Në votime kanë shkuar 938 631 nga gjithsej 1 824 815 votues të regjistruar në listën e zgjedhësve, duke e çuar pjesëmarrjen në raundin e parë në 51,44%. Në raundin e dytë të zgjedhjeve pjesëmarrja u ul në 49.65%. Pjesëmarrja ishte më e ulët krahasuar me zgjedhjet e fundit lokale të tetorit 2017 ku pjesëmarrja ishte 59.51% në raundin e parë dhe 51.92% në raundin e dytë. Pjesëmarrja në këto zgjedhje lokale ishte gjithashtu më e ulët se ajo në zgjedhjet lokale të marsit 2013 që ishte 66,81% në raundin e parë dhe 64,9% në raundin e dytë, si dhe pjesëmarrja në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2016. ishte 66.79% dhe pjesëmarrja në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2020 ishte 52.06%.

Procesi i votimit u krye nga një administratë zgjedhore me tre nivele e udhëhequr nga Komisioni Shtetëror Zgjedhor (KSHZ) si organ i zgjedhur me angazhim profesional, pastaj komisionet zgjedhore komunale u formuan në mënyrë të rastësishme nga radhët e të punësuarve në shtetin, komunën dhe administratën e Shkupit. , si organe joprofesionale, dhe 3,384 qendra votimi që drejtojnë qendrat e votimit, si dhe 88 borde zgjedhore të posaçme të ngritura për të kryer votim të parakohshëm për votuesit pozitivë ndaj COVID-19 dhe votuesit në vetëizolim⁷⁰Gjithsej 299 kandidatë për kryetarë komunash garuan për 80 komuna dhe qytetin e Shkupit. Në raundin e dytë të zgjedhjeve janë votuar kryetarë komunash në 43 komuna dhe në qytetin e Shkupit. Të vetme ose në koalicion me kandidatët e tyre për kryetar komunash morën pjesë 24 subjekte politike, nga të cilat 5 koalicione: koalicioni "Më e mira

70 MISIONI VËZHGUES I ZGJEDHJEVE ODIHR Republika e Maqedonisë së Veriut - Zgjedhjet lokale, 17 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/documents/7/c/501322.pdf> (vizituar së fundi : 25.11.2021)

për komunën time” i udhëhequr nga LSDM, koalicioni “Rindërtimi i Maqedonisë” i udhëhequr nga VMRO-DPMNE, koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa, koalicioni “Lëvizja e vendosur për të ndryshuar” dhe koalicioni Roma-Romeske. Nga partitë politike kandidatët e tyre për kryetarë komunash ishin: Levica, BDI, Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas - TMRO, Integra, Rodina Makedonija, Epoka e tretë e Maqedonisë/Listat e pavarura maqedonase, Partia politike Demokratët, punëtorët dhe të pavarurit, PDSH, Besa, Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë, Lidhja Demokratike Boshnjake, Partia yte, Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Titos, Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë - PODEM, Alternativa, Opsioni Qytetar për Maqedoninë - GROM, Lëvizja për Demokraci, të Drejtat, Liritë dhe Lëvizja për Bashkim Kombëtar të Turqve - LBKT. Për anëtarë të këshillit komunal dhe qytetit të Shkupit janë dorëzuar gjithsej 572 lista me kandidatë për këshilltarë nga gjithsej 31 subjekte politike. Në zgjedhje garuan gjithashtu 25 kandidatë të pavarur për kryetar komune dhe 57 lista të pavarura për këshilltarë.

Zgjedhjet lokale u shpallën më 6 gusht, me të cilat nisën afatet për realizimin e tyre. Fushata zgjedhore për raundin e parë filloi zyrtarisht më 27 shtator dhe zgjati deri më 15 tetor në mesnatë. Fushata për raundin e dytë vazhdoi menjëherë pas ditës së zgjedhjeve më 17 tetor dhe zgjati deri më 29 tetor deri në mesnatë. Raundi i dytë i zgjedhjeve lokale u zhvillua më 31 tetor. Për të monitoruar zgjedhjet lokale të vitit 2021 u akredituan gjithsej 1257 vëzhgues,⁷¹ përkthyes, vëzhgues ndërkombëtarë dhe gazetarë të huaj. Numri i vëzhguesve vendorë në këto zgjedhje ishte 871, dhe janë akredituar gjithsej 370 vëzhgues dhe përkthyes ndërkombëtarë.

Sipas Deklaratës së OSBE/ODIHR për gjetjet dhe konkluzionet paraprake për raundin e parë të zgjedhjeve vendore 2021, zgjedhjet ishin në frymë konkurruese dhe liritë themelore u respektuan gjerësisht. Megjithatë, në deklaratë thuhet se mangësitë e shumta në kuadrin ligjor nënvizojnë nevojën për një reformë gjithëpërfshirëse. Gjithashtu vihet re se partitë kryesore parlamentare gëzojnë avantazhe sistematike, veçanërisht në aspektin e ndarjes së burimeve publike për fushatë, përfshirë mediat.

Misioni i Vëzhgimit të Zgjedhjeve ODIHR vlerësoi se raundi i dytë i zgjedhjeve lokale,⁷² karakterizuar nga një fushatë konkurruese në të cilën u respektuan liritë themelore, por me retorikë negative dhe raporte për frikësimin e kandidatëve dhe presionin ndaj votuesve. Administrata zgjedhore bëri përpjekje për të adresuar mangësitë procedurale të konstatuara gjatë raundit të parë, në mënyrë që raundi i dytë të

71 Vëzhguesit e Akredituar - Zgjedhjet 2021 Qasje në: <https://drive.google.com/file/d/1FPi82rJt0T6e5pd2i9meh4qwl0z7468/view> (vizita e fundit: 08.11.2021)

72 Deklaratë mbi gjetjet dhe konkluzionet paraprake të Misionit të Vëzhgimit të Zgjedhjeve ODIHR Raundi i dytë i Zgjedhjeve Vendore Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/d/502807.pdf> (vizituar së fundi: 25.11.2021)

shkojë pa probleme, megjithëse mbetën disa probleme. Misioni vëren gjithashtu mangësi në trajtimin e ankesave.

Zgjedhjet ndryshuan në mënyrë drastike raportin e vendeve për kryetar komune mes dy partive më të mëdha politike, VMRO-DPMNE-së dhe LSDM-së. Koalicioni i udhëhequr nga LSDM fitoi 16 ulëse për kryetar komune, që është 41 vende më pak se në zgjedhjet e mëparshme. Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE fitoi 42 ulëse për kryetar komune, përkatësisht 37 më shumë se në zgjedhjet e kaluara. BDI fitoi 11 mandate për kryetar komune, dy kryetarë komunash fituan BESA, si dhe koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa dhe nga një PDSH,⁷³ GROM dhe Koalicioni të vendosur për ndryshime të LDP/DOM, ndërsa 3 vende për kryetar komune u takuan kandidatëve të pavarur në komunat e Kumanovës, Debarcës dhe Qytetit të Shkupit.

Për zgjedhjen e këshilltarëve në komunat VMRO-DPMNE fitoi gjithsej 469 ulëse në këshill, LSDM 402, BDI 167, Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa 81, E majta 49, BESA 36, Koalicioni “Të vendosur për ndryshim”. - 29, DPTM - 17, PDSH - 9, Lista e këshilltarëve të BDI-së dhe Aleancës për Shqiptarët dhe Alternativës, me të cilat këto parti performuan së bashku në komunën e Çashkës, fituan 4 vende në këshill, TMRO - 3, GROM - 2, SRM - 2, PDT - 2, DNET - 2. Nga një këshilltar fituan: DSR, Maqedonia e Bashkuar, Podem, BDS, DDPS dhe “Rom-Romeske”.

Kandidatët e pavarur fituan gjithsej 67 ulëse në këshill, nga të cilat: “Për Kumanovën tonë” fitoi 8 ulëse, “Shans për Qendër” - 3, “Ndryshe” në komunën e Manastirit fitoi 3 ulëse, “Qyteti i Gjellbër хуман” në Këshilli i Qytetit të Shkupit - 2, “Për mbrojtjen e Karposhit” - 2, “Më mirë për Tetovën” - 2, “STIGA E - Fronti kundër minierës dhe ndotësve të mjedisit” ka një hyrje me nga një përfaqësues në këshillat e të treve komunat - Novo Sellë, Bosilovë dhe Strumicë. Përveç komunave të përmendura, në listat e pavarura janë përfshirë edhe këshilltarët në komunat: Bogdanci, Gjevgjeli, Debarcë, Demir Kapi, Dollneni, Ilinden, Kavadar, Kërçovë, Koçan, Kratovë, Likovë, Lozovë, Makedonska Kamenica, Makedonski Brod, Mogilla, Ohër, Petrovec Pehçevë, Probishtip, Radovish, Rankovce, Sveti Nikollë, Staro Nagoriçan, Çeshinovë-Obleshevë dhe Çucer Sandevë.

Rezultatet e zgjedhjeve lokale dhe ndryshimi i ndjeshëm i raportit kryetarë bashkie-këshilltarë patën ndikim politik edhe në nivel kombëtar. Pas marrjes së rezultateve fillestare nga raundi i dytë i zgjedhjeve lokale, kryetari i LSDM-së dhe

73 Pas zgjedhjeve, kryetari i Komunës së Studenicanit nga radhët e PDSH-së iu bashkua Aleancës për Shqiptarët. Shihni foton: <https://www.facebook.com/aleancashqiptaret/posts/4684959034894621> (vizita e fundit: 25 nëntor 2021)

kryeministër Zoran Zaev tha se merr përgjegjësinë e plotë për rezultatet e këqija të zgjedhjeve lokale dhe se jep dorëheqje si kryeministër dhe kryetar i LSDM-së. Ai përgëzoi opozitën për fitoren e tyre, por shtoi se opozita kishte shumë para që vinte nga jashtë për arsye politike dhe ekonomike.⁷⁴ Pas disa ditëve pas shpalljes së dorëheqjes, kryeministri Zaev zyrtarisht nuk e dorëzoi dorëheqjen në Kuvend, më 5 nëntor, kryetari i VMRO-DPMNE-së Hristijan Mickovski njoftoi se së bashku me partnerët e koalicionit dhe Aleancën e Shqiptarëve, Alternativën, Besën dhe Levicën ka mbledhur 61 nënshkrime për votëbesimin e Qeverisë.⁷⁵ Me kërkesë të opozitës, kryeparlamentari Talat Xhaferi caktoi votim mosbesimi për qeverinë më 11 nëntor. Në seancë opozita nuk votoi mosbesimin për shkak të mungesës së kuorumit pasi në seancë nuk u paraqit deputeti i Besës, Kastriot Rexhepi.⁷⁶ Deputeti Rexhepi tha se vendimi i tij udhëhiqet nga interesat e shqiptarëve dhe të gjithë qytetarëve të vendit që duan paqe, liri dhe prosperitet në vend dhe vazhdimin e kursit të NATO-s dhe BE-së.⁷⁷ Opozita akuzoi deputetin Kastriot Rexhepi për kidnapim nga pushteti, ndërsa partia e tij politike BESA akuzoi se deklarata e Rexhepit se vendi nuk ka nevojë për krizë të re politike është dhënë në fakt kundër dëshirës së tij.⁷⁸ Pas votimit të mosbesimit, partia politike BESA zyrtarisht u largua nga qeveria, ndërsa kryeministri Zoran Zaev njoftoi se janë në negociata me partinë politike Alternativa për rritjen e shumicës me katër deputetë të rinj.⁷⁹ Poashtu, LSDM-ja njoftoi se më 12 dhjetor do ta zgjedhë pasardhësin e Zoran Zaev.⁸⁰

Fushata zgjedhore

Fushata për zgjedhjet e parakohshme parlamentare filloi më 27 shtator dhe përfundoi në mesnatën e 15 tetorit. Fushata për raundin e dytë vazhdoi menjëherë pas ditës së zgjedhjeve më 17 tetor dhe zgjati deri më 29 tetor deri në mesnatë. Raundi

74 „Zaev dha dorëheqje nga posti i kryeministrit dhe partisë”, DW në maqedonisht, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://p.dw.com/p/42Pkt> (vizituar për herë të fundit: 25 nëntor 2021)

75 „U mblodhën 61 nënshkrime të mosbesimit ndaj qeverisë së Zaevit”, Netpress, 25 nëntor 2021. Qasur në: <https://netpress.com.mk/sobrani-potpisi-od-61-pratenik-za-glasa-e-nedoverba-na-vladata-na-zaev/> (vizita e fundit: 25 nëntor 2021)

76 „Vota e mosbesimit: Opozitës i mungon një votë për kuorum”, DW në maqedonisht, 11 nëntor 2021. Qasur në: <https://p.dw.com/p/42rGc> (vizituar për herë të fundit: 25 nëntor 2021)

77 „Qeveria e Zaevit i ka mbijetuar provës më të vështirë ndonjëherë”, Zëri i Amerikës, 12 nëntor 2021. Qasur në: <https://mk.voanews.com/a/6310272.html> (vizituar për herë të fundit: 1 dhjetor 2021)

78 „Opozita është në kërkim të Kastriot Rexhepit, dyshojnë se është kidnapuar” DW në maqedonisht, 11 nëntor 2021. Qasur në: <https://p.dw.com/p/42seL> (vizituar për herë të fundit: 1 dhjetor 2021)

79 „Alternativa shpreson në një pjesë më të madhe të “tortës qeveritare” sesa reale, Evropa e Lirë, 29 nëntor 2021. Qasur në: <https://www.slobodnaevropa.mk/a/alternativa-se-nadeva-na-pogolem-del-od-government-cake-than-what-is-worth/> 31585050.html (vizituar së fundi: 1 dhjetor 2021)

80 „LSDM do ta zgjedhë pasardhësin e Zoran Zaevit më 12 dhjetor”, 24.mk, 27 nëntor 2021. Qasur në: <https://www.24.mk/details/sdsm-na-12-dekemvri-kje-go-izbira-naslednikot-na-zoran-zaev> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

i dytë i zgjedhjeve lokale u zhvillua më 31 tetor. Në një vendvotim në komunën e Dibrës është rivotuar, ndërsa në komunat Mavrovë dhe Rostushë dhe Qendër Zhupë është shtyrë votimi për shkak të pjesëmarrjes së ulët. Palët përdorën gjerësisht metodat e zakonshme të promovimit, si mitingje, takime me qytetarë, fushata shtëpi më derë, reklama televizive, si dhe nuk munguan reklamata dhe promovimin e kandidaturave në rrjetet sociale, pjesëmarrjen në debate televizive dhe billboardet nga kandidatët. Përveç fokusit në rritje në çështjet mjedisore, temat kryesore të fushatës zgjedhore ishin politika kombëtare dhe ndërkombëtare, të tilla si aspiratat e kahershme të vendit për anëtarësim në BE dhe vonesat e vazhdueshme në fillimin e negociatave të anëtarësimit, mosmarrëveshjet mbi mënyrën se si qeveria e menaxhon Pandemia e COVID-19, si dhe situata ekonomike, veçanërisht shkalla e lartë e papunësisë dhe emigracioni.⁸¹ Gjatë fushatës elektorale u debatua për efikasitetin e gazifikimit, deponive ilegale, burimet e rinovueshme të energjisë për familjet, shtigjet e biçikletave dhe gjelbërimin urban, si dhe projektet mjedisore, përfshirë modelet e transportit publik, të premtuara nga kandidatët për kryetar bashkie, veçanërisht për qytetet e mëdha dhe kryeqytetin Shkupin.⁸²

Sipas Misionit vëzhgues së OSBE/ODIHR-it, fushata u vlerësua si aktive dhe përgjithësisht e qetë pavarësisht incidenteve të izoluar. Sipas misionit, pandemia COVID-19 ndikoi në fushatë, për të cilën pjesëmarrësit duhej të respektonin protokollin e sigurisë së qeverisë për tubimet publike. Sipas OSBE/ODIHR, të drejtat dhe liritë themelore, si e drejta e tubimit dhe lëvizjes, përgjithësisht u respektuan gjatë gjithë fushatës dhe pjesëmarrësit ishin të lirë të bënin fushatë.⁸³ Megjithatë, ka pasur më shumë raste të retorikës negative, shpesh të drejtuar ndaj kandidatëve për zgjedhje. Përdorimi i një retorike të tillë u intensifikua gjatë vetë fushatës, pavarësisht se kandidatët u zotuan t'i përmbahen Kodit të Zgjedhjeve të Drejta dhe Demokratike, të nënshkruar më 23 shtator.⁸⁴

Konkluzioni i misionit vëzhgues është se zgjedhjet ishin paqësore me një avantazh sistemik për partinë kryesore, ndërsa ditët e zgjedhjeve, përfshirë numërimin e votave, u vlerësuan në përgjithësi pozitive, pavarësisht problemeve të shpeshta me pajisjet biometrike, votimit në grup dhe disa gabimeve procedurale. numërimi dhe

81 ODIHR Misioni i Vëzhgimit të Zgjedhjeve Republika e Maqedonisë së Veriut - Zgjedhjet Lokale, 17 tetor 2021 Deklarata e gjetjeve dhe përfundimeve paraprake. Në dispozicion në: <https://www.osce.org/files/documents/7/c/501322.pdf> (vizita e fundit: nëntor 2021)

82 Fushata për zgjedhjet lokale tashmë ka nisur zyrtarisht”, Radio Evropa e Lirë, 27 shtator 2021. Në dispozicion në: <https://www.slobodnaevropa.mk/a/official-campaign-for-local-elections-porn/31476349.html> (vizita e fundit: 19 nëntor, 2021)

83 “ODIHR do të prezantojë gjetjet për raundin e dytë të zgjedhjeve lokale”, Radio Evropa e Lirë, 01 nëntor 2021. Në dispozicion në: <https://www.slobodnaevropa.mk/a/31539037.html> (vizituar për herë të fundit: 19 nëntor 2021)

84 „Nënshkruhet kodi për zgjedhje të ndershme dhe demokratike”, Ohridnews, 23 shtator 2021. Qasur në: <https://www.ohridnews.com/potpishan-kodeks-za-fer-i-demokrati-izbori/> (vizita e fundit: 24 nëntor 2021)

tabelimi. U vunë re probleme me fshehtësinë e votimit dhe votimi i gjerë në grup, të cilat ndikuan në pjesëmarrjen e grave në procesin zgjedhor. Për numërimin e votave, në raportin paraprak thuhet se është vlerësuar pozitivisht në shumicën e qendrave të votimit, ku thuhet se makinat me gjurmë gishtash kanë ngadalësuar votimin. Gjithashtu, ajo që vërejtën vëzhguesit ishte ndërhyrje e panevojshme në numërim nga përfaqësuesit e pjesëmarrësve në zgjedhje.⁸⁵

Nën sloganin “Maqedonia për të gjithë njerëzit”, koalicioni “Rindërtimi i Maqedonisë” i udhëhequr nga VMRO-DPMNE, realizoi programin zgjedhor të titulluar “Krijoni një të ardhme të re - Ndrysho projektet fitojnë”. Fushata në përgjithësi u fokusua në mjedise transparente, të përgjegjshme dhe të shëndosha për mjedisin, si dhe rrugët dhe infrastrukturën komunale nëpër komuna. Po ashtu, fushata për Koalicionin “Rindërtimi i Maqedonisë” promovoi projekte për investime në arsim, digjitalizimin e vetëqeverisjes lokale, urbanizimin e planifikuar, si dhe përfundimin e deponive ilegale për mbrojtjen e mjedisit. Fushata online e VMRO-DPMNE-së është realizuar përmes ueb-faqes së partisë www.vmro-dpmne.org.mk, si dhe përmes profileve zyrtare të kandidatëve për kryetarë komunash në rrjetet sociale Facebook dhe Twitter ku secili kandidat ka promovuar programin e tij. Videot nga mitingjet dhe takimet me qytetarët, si dhe nga videot dhe videot e zgjedhjeve, përveç në rrjetet sociale, janë publikuar edhe në kanalën e partisë në YouTube.. Kandidatja e pavarur për kryetare të qytetit të Shkupit, Danela Arsovska, e përkrahur nga VMRO-DPMNE, performoi me sloganin “Për Shkupin modern” (www.zaskopje.mk). Programi i saj u fokusua në priorizimin e problemeve aktuale të infrastrukturës, lëvizshmërinë mjedisore dhe transportin publik falas, si dhe investimin në shkollat dhe të rinj. Fusha shtesë të fokusit ishin edhe ekonomia, qyteti digjital, arsimit dhe rinia, Shkupi i gjelbër, sporti dhe kultura, kujdesi social dhe shëndetësor, si dhe parandalimi i zjarrit dhe fatkeqësitë e tjera natyrore.

Koalicioni “Më e mira për komunën time” i udhëhequr nga LSDM në programin e tij promovoi pesë parime (1) Kryetari im duke përfshirë projektet për futjen e sistemit digjital për kontakt të drejtpërdrejtë të kryetarit dhe këshilltarëve me qytetarët dhe shkëmbim të vazhdueshëm, të shpejtë dhe efikas të informacionit për shërbimet nën autoritetin e vetëqeverisjes lokale: (2) urbanizimi human dhe ndërtimi i planifikuar me mbrojtjen e interesit publik në përputhje me parimet kushtetuese për jetë humane dhe respektim të pronës private; (3) agjenda e gjelbër, (4) zhvillimi ekonomik si dhe (5) investimet në infrastrukturë. Fushata online e LSDM-së është

85 ODIHR Misioni i Vëzhgimit të Zgjedhjeve Republika e Maqedonisë së Veriut - Zgjedhjet Lokale, 17 tetor 2021 Deklarata e gjetjeve dhe përfundimeve paraprake. Në dispozicion në: <https://www.osce.org/files/f/ff/documents/7/c/501322.pdf> (vizita e fundit: nëntor 2021)

realizuar përmes ueb-faqes së partisë www.sdsm.org.mk, ueb-faqes ⁸⁶ www.najdobroto.mk,⁸⁷ si dhe profilet zyrtare të kandidatëve për kryetar komune në rrjetet sociale Facebook dhe Twitter. Videot nga mitingjet dhe takimet me qytetarët janë publikuar jo vetëm në rrjetet sociale por edhe në kanalën e partisë në YouTube.

Në këto zgjedhje BDI performoi me sloganin “Zgjidh jetë, voto blertë” si pjesë e agjendës së re të gjelbër të partisë. BDI-ja promovoi projekte për cilësinë e jetës pasuar me arsyet pse duhet votuar për Bashkimin Demokratik për Integritet, duke theksuar se bëhet fjalë për 19 vite punë të kuadrove profesionale të dëshmuara me dijen e tij. Fushata zgjedhore e BDI-së kishte për qëllim zhvillimin dhe modernizimin e komunave me përfshirje më të madhe të qytetarëve. Kandidatët për kryetar komunash më së shumti paralajmëruan infrastrukturë moderne, energji të pastër dhe të lirë për të gjithë qytetarët, hapje të qëndrueshme të vendeve të punës për të stimuluar ekonominë dhe akoma më shumë komuna të “blerta”.⁸⁸ Përveç aktiviteteve në terren, BDI-ja ka zhvilluar fushatën zgjedhore përmes profileve zyrtare të kandidatëve për kryetarë komunash në Facebook, ueb-faqes www.bdi.mk, si dhe profilet zyrtar partiak në rrjetin social Facebook.

Fokusi i koalicionit Aleanca për Shqiptarët/Alternativa ishte përmirësimi i problemeve të përditshme me të cilat përballen qytetarët. Pjesë e premtimeve parazgjedhore të këtij koalicioni ishin edhe problemet infrastrukturore dhe komunale me fokus shtesë në arsim, urbanizim, sport dhe kulturë, gjegjësisht problemet sociale të qytetarëve, me qëllim parandalimin e emigrimit të të rinjve. ⁸⁹ Krahas takimeve me qytetarë, fushata është zhvilluar edhe përmes ueb-faqes së partisë www.aleanca.eu dhe www.alternativa.mk, rrjetet sociale Facebook dhe Twitter dhe përmes profileve zyrtare partiake të kandidatëve për kryetarë të komunave.

Partia politike Lëvizja Besa mbajti moton “Me zemër për” duke vënë në fokus komunën e Tetovës dhe Gostivarit. Prioritetet programore të BESA-s për këto zgjedhje përfshinin aktivitete që synojnë krijimin e një komune funksionale dhe të qeverisur në mënyrë transparente me të drejtën e qytetarëve për të qeverisur. Besa premtoi një model të ri të zhvillimit të komunave urbane dhe rurale me fokus qytetarin, si

86 „Mickoski: Programi i VMRO-DPMNE-së për zgjedhjet lokale do të jetë i ri dhe revolucionar”, Nova TV, 1 shtator 2021. Në dispozicion në: <https://novatv.mk/mitskoski-programata-na-vmro-dpmne-zalokalnite-izbori-ke-bide-nova-i-revolucionerna/> vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

87 „Zgjidhni më të mirën për komunën tënde”, e disponueshme në: <https://najdobroto.mk/> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

88 „Zgjidh jetë, voto blertë! është slogani me të cilin do të dalë BDI në zgjedhjet lokale”, TV Sitel, 18 shtator 2021. Në dispozicion në: <https://sitel.com.mk/izberi-zhivot-glasaj-zelena-e-sloganot-so-koj-dui-kje-nastapi-na-lokalnite-izbori> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

89 „Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa prezantoi programin, kandidati për kryetar komune dhe lista për këshilltarë në Kumanovë”, MPB, 3 nëntor 2021. Në dispozicion në: <https://mia.mk/алианса-за-албанци-и-алтернатива-ј/> (e vizituar për herë të fundit: 19 nëntor 2021)

dhe aktivitete që synojnë përmirësimin e infrastrukturës, mjedisin ekologjik dhe të pastër, shërbimet publike cilësore, dixhitalizimin dhe klimë të favorshme për investime.⁹⁰ Përveç aktiviteteve në terren, BESA ka promovuar qëllimet e saj programore në kanalin e partisë në rrjetin social Facebook, profilin e kryetarit të partisë Bilal Kasami, si dhe në faqen e internetit www.levizjabesa.mk.

Partia Levica doli me sloganin “Bashkitë për Popullin” me fokus rritjen e pjesëmarrjes së partisë në këshillat bashkiakë. Në programin e saj zgjedhor, e majta promovoi demokracinë e drejtpërdrejtë, vetëqeverisjen lokale, zhvillimin ekonomik lokal dhe infrastrukturën, ekologjinë dhe zhvillimin e qëndrueshëm, kujdesin komunal dhe shërbimet publike, si dhe kontrollin dhe mbikëqyrjen e interesit publik.⁹¹ Krahas takimeve me qytetarë, fushata është zhvilluar më së shumti përmes kanalit të majtë në rrjetin social Facebook, faqen zyrtare të partisë www.levica.mk, si dhe përmes profileve zyrtare partiake të kandidatëve në Facebook dhe Twitter. Regjistrimet e ngjarjeve, takimet me qytetarët dhe promovimi i kandidatëve bëhen përmes rrjeteve sociale dhe kanalit YouTube të partisë.

Koalicioni me sloganin “Lëvizja e vendosur për ndryshim” i LDP-së dhe DOM-it, programin e tij e bazoi në komunat e hapura dixhitale dhe agjendën e gjelbër si dy postulate në programin zgjedhor të kësaj lëvizjeje. Në fokus ishin nevojat për një jetë të shëndetshme dhe cilësore, si dhe dixhitalizimi i bashkive dhe jeta në mjedis moderne.⁹² Krahas aktiviteteve në terren, fushata e LDP/DOM është realizuar edhe përmes faqes së internetit të partive www.ldp.mk dhe www.dom.org.mk si dhe përmes profileve zyrtare të kandidatëve për kryetarë bashkie në rrjetet sociale Facebook. Videot nga videoklipet dhe videot e zgjedhjeve, përveç rrjeteve sociale, janë publikuar edhe në kanalin e partive në YouTube.

Partia Bashkimi Demokratik Boshnjak, e cila për herë të parë kandidoi e pavarur në këto zgjedhje lokale, në programin e saj kërkoi zgjidhje të shpejtë të ndotjes së kryeqytetit, bulevardeve, rrugëve dhe rrugëve të reja, si dhe zgjidhje që do të kontribuojnë në zhvillimin human.⁹³ Krahas takimeve me qytetarë, kandidatët e kësaj partie fushatën e zhvilluan edhe përmes profilit zyrtar të partisë në rrjetin social Facebook.

90 „Programi 2021-2025 “nga Bilal Kasami me moton “Me zemër për Tetovën”, Tetovë Info, 21 tetor 2021. Në dispozicion në: <https://tetovoinfo.mk/program-2021-2025-on-billal-kasami-so-motot/> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

91 „Zgjedhjet lokale 2021”, Faqja zyrtare e Partisë Levica. Në dispozicion në: <https://levica.mk/lokalnizbori-2021/> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

92 „Oferta dhe programet nën hijen e replikave dhe zënave”, Nova Makedonija, 02.10.2021. Në dispozicion në: <https://www.novamakedonija.com.mk/makedonija/politika/ponuda-i-programi-vo-senka-na-repl/> (vizituar për herë të fundit: 19 nëntor 2021)

93 Faqja zyrtare në Facebook e partisë “Lidhja Demokratike Boshnjake”. Në dispozicion në: <https://www.facebook.com/bds.org.mk/> (vizituar për herë të fundit: 19 nëntor 2021)

Partia yte, në programin e saj për zgjedhjet lokale premtoi një model të ri qeverisjeje racionale dhe transparente, një qytet dixhital, një plan rimëkëmbjeje të gjelbër, urbanizëm dhe jetesë cilësore, si dhe zhvillimin e kulturës dhe sportit. Gjithashtu, programi ofroi zgjidhje për kaosin e trafikut, ajrin e ndotur, gjelbërimin urban, higjienën komunale, kujdesin social dhe përfshirjen.⁹⁴ Fushata online e partisë u zhvillua përmes faqes zyrtare të partisë në Facebook.

Partia Integra në programin e saj paralajmëroi projekte mjedisore që do të rrisin gjelbërimin, ndërtimin e qendrave të vogla diellore dhe edukimin për sjelljen në mjedis, si dhe funksionimin e sistemit të partneritetit publik privat. Programi i zgjedhjeve vendore u nda në dhjetë pika, duke përfshirë përmirësimin e arsimit, ndërtimin e shkollave të mesme profesionale lokale, promovimin e turizmit shëndetësor për pensionistët, etj.⁹⁵ Fushata zgjedhore Integra e ka zhvilluar online kryesisht përmes profileve zyrtare të kandidatëve për kryetar bashkie në rrjetin social Facebook dhe përmes faqes zyrtare të partisë. www.integra.org.mk.

Partia RODINA Maqedoni, në programin për zgjedhjet lokale premtoi komuna të gjelbra, transparente dhe të përgjegjshme, rend dhe gjelbërim urban, zona zhvillimore ekonomike, si dhe komuna në të cilat do të respektohen liritë dhe të drejtat individuale.⁹⁶ Partia e promovoi programin e saj më së shumti përmes rrjetit social Facebook, si dhe në faqen zyrtare të partisë www.rodina.org.mk.

Partia Demokratike, në programin e saj u fokusua në arritjen e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik që do të sigurojë konkurrencë dhe rezultate më të mira ekonomike në ekonomi, tërheqjen e kapitalit dhe investimeve direkte, ngritjen e standardit të jetesës së qytetarëve, si dhe krijimin e infrastrukturës së përshtatshme dhe kushteve të tjera që inkurajojnë zhvillimin ekonomik, i ndjekur nga planifikimi strategjik dhe qeverisja e mirë.⁹⁷ Në pjesën më të madhe, fushata u zhvillua përmes profilit zyrtar të partisë në rrjetin social Facebook, si dhe uebsajtit www.demokrati.mk.

Karakteristikë e kësaj fushate zgjedhore ishte rritja e ndjeshme e pjesëmarrjes së listave të pavarura dhe kandidatëve për kryetarë komunash në disa komuna dhe në qytetin e Shkupit. Lëvizjet si Qyteti Human i Gjelbër, iniciativat “Ndryshe” nga

94 „Programi për qytetin e Shkupit të partisë tënde i krijuar së bashku me qytetarët për nevojat e qytetarëve”, Faqja zyrtare në Facebook e partisë “Partia yte”. Në dispozicion në: <https://www.facebook.com/tvojapartija/posts/699008061501914> (vizituar për herë të fundit: 19 nëntor 2021)

95 „INTEGRA promovoi kandidatët dhe programin për zgjedhjet lokale”, MPB, 29 shtator 2021. Në dispozicion në: <https://mia.mk/integra-gi-promoted-candidates-i/> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

96 Faqja zyrtare e partisë “Rodina”, e disponueshme në: <https://rodina.org.mk/> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

97 „Programi për Zhvillimin e Komunës së Manastirit 2021-2025”, Faqja zyrtare në Facebook e partisë “Demokratët”, e disponueshme në: <https://www.facebook.com/demokratimk/posts/992179998236361> (vizita e fundit: 19 nëntor 2021)

Manastiri, Shansi për Qendër, Të pavarur për Karposhin dhe lista të tjera të pavarura ofruan programe të promovuara si alternativë ndaj partive politike tradicionale. Programet e tyre ishin kryesisht të fokusuar në politikat e gjelbërta, urbanizimin e kontrolluar, transparencën dhe llogaridhënien në menaxhimin e komunave. Fushatat e tyre përfshinin aktivitete në terren, promovim përmes rrjeteve sociale Facebook dhe Twitter dhe disa prej tyre⁹⁸ kishin edhe faqe të tyre të internetit.

Financimi i fushatës zgjedhore

Në përputhje me afatin për kryerjen e veprimeve zgjedhore, pjesëmarrësit në këto zgjedhje lokale ishin të detyruar të dorëzojnë katër pasqyra financiare të shpenzimeve të fushatës. Raporti i parë financiar me formularin për donacionet e pranuar përfshin 10 ditët e para të fushatës zgjedhore dhe partitë dhe koalicionet janë obliguar ta dorëzojnë në ditën e njëmbëdhjetë të fushatës zgjedhore, gjegjësisht më 7 tetor deri në orën 24:00. Raporti i dytë me formularin për donacionet e pranuar përfshin gjysmën e dytë të fushatës zgjedhore dhe partitë dhe koalicionet kanë qenë të obliguar ta dorëzojnë një ditë pas përfundimit të fushatës zgjedhore, pra më 16 tetor për rrethin e parë dhe 30 tetor për rrethin e dytë.⁹⁹ Raporti i tretë financiar mbulon të hyrat dhe shpenzimet nga dita e hapjes së llogarisë së transaksionit të partive deri në përfundimin e raundit të parë zgjedhor. Partitë politike ishin të obliguar që këtë raport ta dorëzojnë jo më vonë se data 4 nëntor për raundin e parë, gjegjësisht deri më 18 nëntor për raundin e dytë të zgjedhjeve. Raportin e katërt financiar, i cili i referohet totalit të të hyrave dhe shpenzimeve gjatë gjithë fushatës, partitë dhe koalicionet duhet ta dorëzojnë menjëherë dhe jo më vonë se 30 ditë nga dita e mbylljes së llogarisë së transaksionit.¹⁰⁰ Llogaritë e transaksioneve të partive për fushatën zgjedhore duhet të mbyllen brenda 45 ditëve nga shpallja e rezultateve përfundimtare të zgjedhjeve. Pasqyrat financiare i dorëzohen KSHZ-së, ESHR-së dhe KSHPK-së, ndërsa raporti i katërt financiar i dorëzohet Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut. Gjithashtu, ESHR-ja është e obliguar të kryejë revizion brenda 60 ditëve nga data e dorëzimit të raportit të përgjithshëm financiar. Gjatë financimit të fushatës zgjedhore, pjesëmarrësit mund të shpenzojnë deri në 110 denarë për votues të regjistruar në listën zgjedhore, përkatësisht komunën për të cilën kanë dorëzuar listën e kandidatëve.

98 Qyteti i Gjelbër HUman (www.zhg.mk), Mbrojtja për Karposhin (www.zastitazakarpos.mk), Shansi për Qendër (www.shansazacentar.mk).

99 Njoftim për pjesëmarrësit në Zgjedhjet lokale, Enti Shtetëror për Revizion. E qasshme në: <https://dzt.mk/mk/211027-izvestuvane-do-uchescnicite-vo-izborna-kampana-na-lokalnite-izbori-2021-godina> (vizituar për herë të fundit: 18 nëntor 2021)

100 Njoftim për pjesëmarrësit në Zgjedhjet lokale, Enti Shtetëror për Revizion. E qasshme në: <https://dzt.mk/mk/211006-izvestuvane-do-uchescnicite-na-lokalnite-izbori-2021-godina> (vizita e fundit: 18 nëntor 2021)

Sipas raporteve financiare të dorëzuara,¹⁰¹ në fushatën zgjedhore, koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE ka shpenzuar më së shumti mjete, gjegjësisht 104.412.201 denarë (1.695.003 euro).¹⁰² Koalicioni grumbulloi gjithsej 81.311.280 denarë (1.319.988 euro), që do të thotë se shpenzimet totale i tejkalojnë të hyrat e fushatës për 23.100.921 denarë (375.014 euro).

Partia e dytë sipas shumës së mjeteve të shpenzuara është koalicioni i udhëhequr nga LSDM, i cili ka shpenzuar gjithsej 100.574.343 denarë (1.632.700 euro). Koalicioni në këto zgjedhje ka grumbulluar më shumë para se sa ka shpenzuar, përkatësisht ka mbledhur 106.075.223 denarë (1.722.000 euro), që është për 5.500.880 denarë (89.300 euro) më shumë se mjetet e shpenzuara.

E treta për nga të hyrat dhe shpenzimet në fushatë është BDI, e cila gjatë fushatës zgjedhore ka shpenzuar gjithsej 74.132.065 denarë (1.184.218 euro). Partia ka mbledhur 69.105.083 denarë (1.121.835 euro), që është për 5.026.982 denarë (81.606 euro) më pak se mjetet e shpenzuara në fushatën zgjedhore.

Më pas për nga shuma e shpenzimeve është Danela Arsovska e cila si kandidat e pavarur për kryetare të qytetit të Skopjës ka raportuar shpenzime prej 13.051.666 denarë (211.877 euro). Të hyrat e raportuara 10.345.179 denarë (167.941 euro) bëjnë që dalimi në mes të shpenzimeve dhe të hyrave të jetë 2.706.487 denarë (43.936 euro).

Partia politike Besa për zgjedhjet ka shpenzuar 10.124.615 denarë (164.360 euro), që është për 393.000 denarë (6.379 euro) më shumë se 9.731.615 denarë (157.980 euro).

PDSH për këto zgjedhje ka grumbulluar gjithsej 3.377.988 denarë (54.837 euro). Partia ka shpenzuar 3.374.487 denarë (54.780 euro), gjegjësisht ka shpenzuar 3.501 denarë më pak se sa ka mbledhur.

Levica për zgjedhjet ka shpenzuar 3.187.437 denarë (51.744 euro), gjegjësisht 7.962 denarë më pak se 3.195.399 denarë të mbledhur (51.873 euro).

Koalicioni "Lëzija të vendosur për ndryshim" raportoi 2,995,800 denarë të ardhura për zgjedhjet (48.633 euro), ndërsa shpenzimet ishin 2.993.863 denarë (48.601 euro), pra diferenca ndërmjet të hyrave dhe shpenzimeve është pozitive dhe arrin në 1937 denarë (32 euro).

101 Janë veçuar dhjetë subjekte politike me shpenzimet më të larta.

102 Llogaritjet në euro janë bërë me një kurs mesatar këmbimi prej 61.6

Koalicioni "Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa" ka raportuar shpenzime 2.428.031 denarë (39.416 euro), ndërsa të hyra 3.452.250 denarë (56.043 euro), me çka është arritur dallim pozitiv në mes të hyrave dhe shpenzimeve për fushatën zgjedhore (11,62 denarë) (11,602 euro).

Maksim Dimitrievski si kandidat i pavarur për kryetar të komunës së Kumanovës ka raportuar 1.474.194 denarë (23.931 euro) shpenzime, që është për 100.594 denarë (1.633 euro) më shumë se të hyrat e realizuara prej 1.373.600 denarë (22.28 euro).

Shqyrtim përmbledhës i pjesëmarrësve në zgjedhje me të hyra dhe shpenzime më të larta në denarë:¹⁰³

Pjesëmarrësit në zgjedhje	të ardhurat totale	shpenzimet totale	saldo
VMRO DPMNE dhe koalicioni	81,311,280	104,412,201	-23,100,921
LSDM dhe koalicioni	106,075,223	100,574,343	5,500,880
BDI	69,105,083	74,132,065	-5,026,982
Grupi i votuesve Danela Arsovska	10,345,179	13,051,666	-2,706,487
BESA	9,731,615	10,124,615	-393,000
PDSH	3,377,988	3,374,487	3,501
Levica (E Majta)	3,195,399	3,187,437	7,962
Koalicioni „Të Vendosur për Ndryshime“	2 995 800	2 993 863	1 937
Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa	3,452,250	2,428,031	1,024,219
Grupi i votuesve Maksim Dimitrievski	1,373,600	1,474,194	-100,594

Sipas raportit të mjeteve të pranuar dhe të shpenzuara të subjekteve që kanë shpenzuar më së shumti mjete për fushatën, vërehet se subjektet politike kanë shpenzuar më shumë mjete sesa kanë mbledhur. Nga dhjetë raportet e shqyrtuara, në pesë ka pasur tejkallim të shpenzimeve në krahasim me të hyrat. Në pesë subjektet e mbetura politike, mjetet e shpenzuara për fushatën zgjedhore nuk kanë tejkalluar të hyrat.

Gjatë analizës së pasqyrave financiare të dorëzuara nga subjektet politike, disa nga raportet janë vërejtur të jenë jo të plota. Gjithashtu vihet re se jo të gjitha subjektet politike kanë dorëzuar të katër pasqyrat financiare të parashikuara në Kodin Zgjedhor. Nuk është respektuar as afati i paraparë, përkatësisht disa nga subjektet politike raportet i kanë dorëzuar disa ditë pas përfundimit të afatit ligjor. Transparenca e financimit të fushatës zgjedhore është një sfidë shtesë pasi raportet publikohen në formate të skanuara që nuk janë të lexueshme, kanë dukshmëri të dobët dhe nuk mund të kërkohen në përmbajtjen e tyre.

¹⁰³ Renditur sipas shpenzimeve. Në koalicionet e udhëhequra nga VMRO-DPMNE dhe LSDM, fondet e përmendura janë grup i disa subjekteve politike brenda koalicioneve që vepronin me përbërje të ndryshme në komuna të ndryshme dhe paraqesin raporte të veçanta financiare.

Media

Monitorimi i pasqyrimet mediatik lidhur me zgjedhjet është bërë që nga momenti i shpalljes së zgjedhjeve dhe gjatë fushatës para dy raundeve të votimit nga Agjencia për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizive – ASHMAA, organ ligjërishit përgjegjës për monitorimin e mediave elektronike. në zgjedhje.¹⁰⁴ Monitorimi i raportimit mediatik në periudhën nga shpallja e zgjedhjeve deri në fillimin e fushatës, sipas SHAVMS, tregon se shumica e mediave kanë respektuar standardet gazetareske dhe kanë mundësuar paraqitjen e qëndrimeve të ndryshme për temat dhe çështjet aktuale politike dhe sociale. reklamata politike. Krahas kësaj, SHASHB-ja thekson se edhe ky proces zgjedhor, si dhe ai i mëparshmi, kërkon ndryshime në rregulloren zgjedhore në fushën e reklamave politike me pagesë, sepse rregulloret aktuale nuk ofrojnë kushte të barabarta për qasje për të gjithë pjesëmarrësit në procesin zgjedhor. ASHMAA thekson gjithashtu se ndryshimet e bëra në përcaktimin e çmimeve për reklamata politike me pagesë (PPR) janë pozitive, por gjithsesi kufizuese, të llogaritura në bazë të çmimeve nga pesë proceset e fundit zgjedhore, dhe jo në parametrat aktualë ekonomikë.¹⁰⁵ Sipas ASHMAA-së, në periudhën para rrethit të parë të votimit, disa media, në kundërshtim me Kodin Zgjedhor, transmetonin reklama politike me pagesë ku marrin pjesë tëmëtur.¹⁰⁶

Për periudhën e fushatës për raundin e parë në periudhën nga 27 shtatori deri më 15 tetor, Agjencia thekson se në sferën e reklamave politike me pagesë nuk janë siguruar kushte të barabarta për qasje të të gjithë pjesëmarrësve në procesin zgjedhor. Gjithashtu theksohet se shumë nga mediat private organizuan ballafaqime të shumta debatore por përzgjedhja e kandidatëve për emisionet debatore në këto media mbeti në diskrecionin e redaktorëve. Megjithatë, media kombëtare siguroi një numër partish më të vogla dhe disa kandidatë të pavarur për të prezantuar platformat e tyre politike.

Për periudhën para raundit të dytë të votimit nga data 18 deri më 29 tetor, Agjencia konstatoi se, siç pritej, kishte një volum më të ulët të reklamave politike me pagesë krahasuar me raundin e parë. Në raundin e dytë të fushatës zgjedhore nuk u konstatuan shkelje të limiteve për reklamata politike me pagesë.¹⁰⁷

Gjatë raundit të parë, në ASHMAA u parashtruan dy ankesa në lidhje me Udhëzimet, në lidhje me të cilat paraqitësit e listave mund të përdorin kohën prej 1 minutë për

¹⁰⁴ KAS, IDSCS, Doracak për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë 2017, botimi i dytë i plotësuar. Qasur në: https://izbornaarhiva.mk/wp-content/uploads/2021/10/MAK_PRIRACNIK.pdf (vizituar për herë të fundit: 15 nëntor 2021)

¹⁰⁵ Raport mbi reklamata politike me pagesë për raundin e parë të fushatës zgjedhore nga data 27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

¹⁰⁶ Raport mbi reklamata politike me pagesë për raundin e parë të fushatës zgjedhore nga data 27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

¹⁰⁷ Raport mbi reklamata politike me pagesë të programeve të transmetuesve për raundin e dytë të fushatës zgjedhore (18-29 tetor). Mundësuar në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/>, (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

transmetim në kohë reale në radio dhe televizion për reklama politike me pagesë. Ankesa e parë ishte nga partia politike Levica, e cila në reagimin e saj vlerësoi se të drejtën për këtë 1 minutë kanë vetëm ata dhe PDSH, duke shtuar se me një interpretim më të gjerë në këtë kategori mund të hyjnë Lëvizja Besa dhe koalicioni “Lëvizja e vendosur. për ndryshim”, sepse me shkresë e ka njoftuar kryetarin e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut se do të veprojnë si “deputetë të pavarur” në zgjedhje. Ankesa e dytë ishte nga LDP-ja, sipas së cilës ky 1 minutë u takon vetëm partive politike LDP, të Majtë, Besa dhe PDSH, sepse deputetët e partive parlamentare GROM, VMRO-NP dhe partitë e turqve në Maqedoni ishin pjesë e grupeve parlamentare të LSDM-së dhe VMRO-DPMNE-së.¹⁰⁸

Sa i përket shërbimeve programore të Radiodifuzionit Publik MRT, sipas raportit të ASHMAA-së, ato kanë respektuar kërkesat ligjore për strukturën e emisioneve ditore informative, për transmetimin e debateve dhe prezantimin e lirë politik. Shërbimi i parë programor - MRT1 dha informacione për procesin zgjedhor dhe personat me aftësi të kufizuara shqisore. Kanali parlamentar transmetoi përfaqësim politik falas të disa pjesëmarrësve në zgjedhje, duke e caktuar orarin sipas dispozitës ligjore. Në programet e shërbimit publik MRTV dhe Kanalit Parlamentar, Agjencia konstaton se i kanë përmbushur obligimet nga fushata zgjedhore për të ofruar përfaqësim politik falas të pjesëmarrësve në zgjedhje. Sipas të dhënave të vëzhgimit, në RTM 1, një mundësi të tillë për përfaqësim falas e kanë shfrytëzuar 12 kandidatë për kryetarë komunash dhe katër bartës të listave për këshilltarë nëpër komuna. Në MRT2 atë mundësi e shfrytëzuan katër pjesëmarrës në procesin zgjedhor: Hamdi Sulejmani i propozuar nga një grup votuesish, pastaj kandidatët e Koalicionit Aleancë për Shqiptarët dhe Alternativën, si dhe kandidatët e Besës dhe PDSH-së.¹⁰⁹ Në të kundërt, transmetuesit komercialë nuk e mbuluan fushatën në përputhje me parimet e barazisë për kandidatët. Raporti tregon se redaksitë e kanë përcjellë fushatën zgjedhore më së shumti sipas pritshmërive nga përvoja e përgjithshme politike për proceset zgjedhore të deritanishme, duke i dhënë prioritet duelit LSDM - VMRO DPMNE dhe partnerët e tyre në koalicion. Informata për personat me aftësi të kufizuara shqisore është siguruar nga MRT 1 dhe TV 24 Vesti.¹¹⁰ Subjekt i monitorimit të shërbimit publik ishin Shërbimi i Parë Programor MRT1, Shërbimi i Dytë Programor MRT2 dhe Radio Maqedonase - Shërbimi i parë programor MR1.

108 Raport mbi reklamën politike me pagesë për raundin e parë të fushatës zgjedhore nga data 27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasja në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/>. (Vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

109 Raport për mënyrën e raportimit të transmetuesit në raundin e parë të fushatës zgjedhore për Zgjedhjet Lokale (nga 27 shtator deri më 15 tetor 2021), Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (Vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

110 Raport për mënyrën e raportimit tek transmetuesit në raundin e parë të fushatës për zgjedhjet lokale (27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

Tabela 1.1: Përfaqësimi i subjekteve në zhanret e informacionit (27 shtator - 15 tetor 2021) (raundi i parë)¹¹¹

	MRT1		MRT2 në gjuhën shqipe		Radioja e Maqedonisë 1	
Aktivitete për fushatat e partive politike në pushtet						
	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje
Koalicioni LSDM dhe tjerët.	01:27:03	46.75%	00:53:50	28.54%	01:30:26	60.78%
BDI	00:34:10	18.35%	00:51:26	27.26%	00:26:07	17.55%
Lëvizja të vendosur për ndryshim	00:37:04	19.91%	00:25:59	/	00:22:20	15.01%
Besa	00:14:11	7.62%	00:29:59	15.82%	00:06:19	4.25%
PDSH-Partia Demokratike Shqiptare	00:13:06	7.03%	00:27:33	14.60%	00:03:36	2.42
VMRO NP - VMRO Partia Popullore	00:00:39	0.35%	/	/	/	/
Gjithsejt	03:06:13	100 %	03:08:47	100 %	02:28:48	100 %
Aktivitete për fushatat e partive politike në opozitë						
Koalicioni VMRO-DPMNE dhe të tjerët.	01:27:30	48.28%	00:17:24	36.60%	01:34:28	65.28%
Levica	00:41:13	22.74%	00:47:25	26.15%	00:25:04	17.32%
Opsioni qytetar për Maqedoninë (GROM)	00:14:41	8.10%	00:09:41	5.34%	00:02:50	15.43%
Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa	00:37:49	20.87%	00:59:41	32.91%	00:22:20	15.43%
Gjithsejt	03:01:52	100 %	02:14:11	100 %	02:24:42	100 %

Burimi: ASHMAA¹¹²

111 KAS, IDSCS, Doracak për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë 2017, botimi i dytë i plotësuar. Qasur në: https://izbornaarhiva.mk/wp-content/uploads/2021/10/MAK_PRIRACNIK.pdf (vizituar për herë të fundit: 15 nëntor 2021)

112 Raport mbi reklamën politike me pagesë për raundin e parë të fushatës zgjedhore nga data 27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

Tabela 1.2: Përfaqësimi i subjekteve në zhanret e informacionit (27 shtator - 15 tetor 2021) (raundi i parë)

	MPT1		MRT 2 në gjuhën shqipe		Radio e Maqedonisë1	
	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje
Partitë jashtëparlamentare dhe kandidatë të pavarur						
Danela Arsovska	00:17:21	25.08%	00:12:54	25.15%	/	/
Ana Petrovska	00:11:22	16.43%	00:06:07	11.92%	/	/
Partia yte	00:07:45	11.20%	00:03:55	7.63%	/	/
Integra - Partia Konservatore Maqedonase	00:06:17	9.08%	00:02:45	5.36%	/	/
Maksim Dimitrievski	00:05:37	8.12%	00:08:35	16.37%	/	/
TMRO	00:05:18	7.66%	00:01:21	2.63%	/	/
Epoka e tretë e Maqedonisë / Listat e Pavarura Maqedonase	00:01:28	2.12%	00:01:20	2.60%	/	/
Partia Politike Demokratë, Punëtorë dhe të Pavarur	00:01:18	1.88%	00:01:24	2.73%	/	/
Zharko Stefanovski - kandidat i pavarur i Prilepit	00:00:46	1.11%	/	/	/	/
Grupi i votuesve për Kumanovën tonë – Ivanka Gjeorgjievska	00:03:29	5.03%	/	/	/	/
Nevena Georgievska - Grup votuesish	/	/	00:00:39	1.27%	/	/
Grupi i votuesve Shansi për Qendrën Jana Belçeva Andreevska	00:03:20	04.82%	00:01:20	2.60%	/	/
Grupi i votuesve Dragana Velkovska	00:00:46	1.11%	/	/	/	/

Burimi: ASHMAA¹¹³

Për periudhën nga 27 shtatori deri më 15 tetor, mund të konstatohet se Shërbimi i Parë Programor MRT1 ka dhënë 3 orë 6 minuta e 13 sekonda për partitë në pushtet dhe 3 orë 1 minutë e 13 sekonda për partitë opozitare. Shërbimi i dytë programor MRT2, Programi në gjuhën shqipe, ka dhënë 3 orë 8 minuta e 39 sekonda për aktivitetet e partive në pushtet, ndërsa 3 orë 32 minuta e 13 sekonda për partitë opozitare. Në Radion e Maqedonisë - Servisi i Parë Programor, diferenca është 4 minuta në favor të pasqyrimin të aktivitetëve të qeverisë në raport me ato të partive

113 Raport mbi reklamën politike me pagesë për raundin e parë të fushatës zgjedhore nga data 27 shtator deri më 15 tetor 2021). Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

opozitare. Aktivitetet për fushatën e partive politike në pushtet morën 02 orë 28 minuta e 48 sekonda, ndërsa partitë opozitare 02 orë 24 minuta e 42 sekonda.¹¹⁴

Sa i përket dy partive më të mëdha politike, Shërbimi i Parë Programor MRT1 në aktivitetet për fushatën e koalicionit të udhëhequr nga LSDM-ja ka marrë gati 5 minuta më shumë mbulim në krahasim me koalicionin e udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Dallimi është më i madh me Shërbimin e Dytë Programor MRT2, ku koalicioni i udhëhequr nga LSDM ka pasur 7 minuta më shumë mbulim në krahasim me koalicionin e udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Në Radion e Maqedonisë - Servisi i parë programor, aktivitetet për fushatën e koalicionit të udhëhequr nga LSDM-ja (2 orë, 28 minuta dhe 48 sekonda) kanë marrë mbulim më të madh në krahasim me koalicionin e udhëhequr nga VMRO-DPMNE (2 orë 24 minuta dhe 42 sekonda).¹¹⁵

Tabela 2: Përfaqësimi i lëndëve në zhanret e informacionit (18 - 29 tetor 2021) (raundi i dytë)

	MRT1		MRT2 në gjuhën shqipe		Radio e Maqedonisë1	
	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje	Kohëzgjatja	Përqindje
Aktivitetet për fushatën e partive politike në pushtet						
Koalicioni LSDM dhe të tjerët	00:52:13	59.19%	00:29:35	37.75%	00:53:46	66.65%
Lëvizja të vendosur për ndryshim	00:01:01	1.15%	/	/	/	/
PDSH	00:03:24	3.85%	00:07:59	10.19%	00:01:22	1.69%
BDI	00:22:51	25.90%	00:27:22	34.92%	00:17:59	22.29%
BESA	00:08:44	9.90%	00:13:26	17.14%	00:07:33	9.36%
Gjithsejt	01:28:13	100%	01:18:22	100%	01:20:40	100%
Aktivitetet për fushatën e partive politike në opozitë						
Koalicioni VMRO-DPMNE dhe të tjerët	00:49:48	59.93%	00:35:25	46.70%	00:55:16	71.93%
Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa	00:22:15	26.77%	00:31:12	41.14%	00:16:14	21.13%
GROM	00:09:23	11.29%	00:07:44	10.20%	00:05:20	6.94%
Levica	00:01:40	2.01%	00:01:29	1.96%	/	/
Gjithsejt						

Burimi: ASHMAA¹¹⁶

114 Raport për mënyrën e raportimit të transmetuesit në raundin e parë të fushatës zgjedhore për Zgjedhjet Lokale (nga 27 shtator deri më 15 tetor 2021), Qasur në <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (e fundit vizitë: 1 dhjetor 2021)

115 Raport për mënyrën e raportimit të transmetuesit në raundin e parë të fushatës zgjedhore për Zgjedhjet Lokale (nga 27 shtator deri më 15 tetor 2021), Qasur në <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (e fundit vizitë: 1 dhjetor 2021)

116 Raport për mënyrën e raportimit të transmetuesit në raundin e dytë të fushatës zgjedhore për Zgjedhjet Lokale (nga 27 shtator deri më 15 tetor 2021), Qasur në <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (e fundit vizitë: 1 dhjetor 2021)

Nga monitorimi i shërbimit publik për periudhën para raundit të dytë, nga 18 deri më 29 tetor 2021, shërbimi i parë programor MRT1 siguroi 1 orë 28 minuta e 13 sekonda për partitë në pushtet, dhe 1 orë 23 minuta e 6 sekonda për partitë opozitare. Shërbimi i dytë programor MRT2, program në gjuhën shqipe, ka dhënë 1 orë 18 minuta e 22 sekonda për aktivitetet e partive në pushtet, ndërsa 1 orë 15 minuta e 50 sekonda për partitë opozitare. Sa i përket Radios Maqedonase - Shërbimi i Parë Programor, dallimi në mes të pasqyrimin të aktiviteteve të qeverisë në raport me ato të partive opozitare është 4 minuta në favor të qeverisë. Sipas monitorimit, fushata e partive politike në pushtet mori 1 orë 20 minuta e 40 sekonda, ndërsa partitë opozitare 1 orë 16 minuta e 50 sekonda.¹¹⁷

Sa i përket dy partive më të mëdha politike, në fushatën para raundit të dytë, në Shërbimin e Parë Programor MRT1, koalicioni i udhëhequr nga LSDM ka marrë 3 minuta më shumë mbulim në krahasim me koalicionin e udhëhequr nga VMRO-DPMNE. Në shërbimin e dytë programor MRT2 - Programi në gjuhën shqipe, VMRO-DPMNE ka marrë 6 minuta më shumë mbulim në krahasim me ato të koalicionit të udhëhequr nga LSDM. Në Radion e Maqedonisë - Shërbimi i Parë Programor dallimi është 2 minuta në favor të koalicionit të udhëhequr nga VMRO-DPMNE.¹¹⁸

Sa i përket reklamave politike me pagesë të subjekteve politike, e cila monitorohet edhe nga ASHMAA, konstatohet se në të dy raundet e fushatës zgjedhore vëllimi më i lartë i reklamave politike me pagesë është regjistruar për koalicionin e udhëhequr nga LSDM dhe Koalicioni "Më e mira për komuën time" - 162 orë 24 minuta e 40 sekonda, për BDI - 107 orë 05 minuta e 37 sekonda, për VMRO DPMNE dhe Koalicionin "Rindërtimi për Maqedoninë" - 104 orë 16 minuta e 46 sekonda, për Aleancën për Shqiptarët dhe Alternativën - 105 orë 6 minuta e 31 sekonda, për Levicën - 7 orë 10 minuta e 18 sekonda, për Besën - 6 orë 57 minuta e 54 sekonda, për Lëvizjen "Të vendosur për ndryshim" - 6 orë 48 minuta e 45 sekonda, për Integrën. - 2 orë 47 minuta e 50 sekonda, për PDSH - 1 orë e 49 minuta e sekonda dhe për Maqedoninë e Bashkuar - 1 orë 21 minuta e 6 sekonda. 24 pjesëmarrësit e mbetur nuk e kaluan kohën totale të qirasë prej 1 orë për reklamat politike të transmetuara me pagesë për raundin e parë të fushatës. Nga televizionet shtetërore më së shumti reklama janë transmetuar në televizionet kombëtare TV Kanal 5 (40 orë 3 minuta e 16 sekonda), Alsat-M TV (35 orë 7 minuta e 48 sekonda), Sitel TV (31 orë 56 minuta e 13). sekonda) dhe TV 21-M (28 orë 50 minuta dhe 48 sekonda). Nga televizionet në nivel rajonal, reklamat politike më të paguara (PPR) e ka transmetuar TV Koha (24 orë 57 minuta e 42 sekonda), dhe në nivel lokal TV DUE (24 orë 28 minuta e 21 sekonda)).

117 Raport për mënyrën e raportimit tek transmetuesit në raundin e dytë të fushatës zgjedhore për Zgjedhjet Lokale (nga 27 shtatori deri më 15 tetor 2021), Qasur në <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (e fundit vizitë: 1 dhjetor 2021)

118 Ibid

Tabela 3: Përfaqësimi i subjekteve në zhanret e informacionit (27 shtator - 29 tetor 2021)

	24 Vesti		Alsat - M		Alfa		Kanal 5		Sitel		Telma	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
VMRO-DPMNE dhe të tjerët	04:39:83	01:10:18	00:30:00	/	16:44:66	06:32:59	17:46:00	07:28:54	14:42:36	07:20:42	08:44:44	03:45:91
LSDM dhe koalicioni Më e mira për komuën time	10:29:61	02:47:14	04:58:01	01:32:97	/	/	13:40:00	04:03:29	11:36:02	03:07:26	06:44:29	01:42:59
Lëvizja "Të vendosur për ndryshim"	00:40:02	/	/	/	/	/	02:59:04	/	02:14:61	/	02:35:52	/
Integra	/	/	/	/	/	/	00:45:55	/	/	/	/	/
GROM	/	00:06:00	/	/	/	00:11:30	/	/	/	00:14:30	/	/
Levica	/	/	/	/	/	/	03:11:00	/	02:53:06	/	/	/
BESA	/	/	02:35:81	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa	/	/	10:54:16	02:29:37	/	/	/	/	/	/	/	/
BDI	/	/	16:05:06	09:16:54	/	/	/	00:41:31	/	00:24:12	/	/
TMRO	/	/	/	/	/	/	/	00:13:46	/	00:03:51	/	/
Danela Arsovska - grup votuesish	/	00:12:33	/	/	/	00:09:33	/	00:14:56	/	00:12:33	00:18:92	00:11:27
Të pavarur për Karposhin	/	/	/	/	/	/	/	00:08:00	/	/	/	/
Dejan Dimitrovski - Të Gjelbrit nga Gazi Baba	/	/	/	/	/	/	/	00:23:52	/	/	/	/
Maksim Dimitrievski - Për Kumanovën tonë	/	/	/	/	/	/	/	00:02:30	00:06:30	/	/	/
Ana Petrovska - Grup votuesish	/	/	/	/	/	/	00:19:05	/	/	00:05:44	/	/
Hamdi Sulejmani - grup votuesish	/	/	00:04:00	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Zhika Stojanovski - grup votuesish	/	/	/	/	/	/	/	/	/	00:05:30	/	/
Gjorgji Tanushevski - kandidat i pavarur STIGAE	/	/	/	00:02:00	/	/	/	/	/	/	/	/
Maqedonia Unike	/	/	/	/	/	/	01:21:01	/	/	/	/	/

Burimi: ASHMAA¹¹⁹

119 Konvertuar në sekonda nga autorët sipas të dhënave nga Raportet e Reklamimit Politik me pagesë për raundin e parë dhe të dytë. Qasur në: <https://avmu.mk/lokalni-izbori-2021/> (vizita e fundit: 2 dhjetor 2021)

Misioni i vëzhguesve i OSBE/ODIHR-it gjithashtu monitoroi mbulimin mediatik të zgjedhjeve lokale. Një deklaratë paraprake nga raundi i parë tha se mbulimi i përgjithshëm i zgjedhjeve kishte një ton neutral, me dy partitë më të mëdha që dominonin lajmet e transmetuesve kombëtarë të monitoruar.¹²⁰ Për sa i përket raundit të dytë, misioni konstatoi se transmetuesit e monitoruar u dhanë votuesve informacion të mjaftueshëm për kandidatët duke përdorur një ton përgjithësisht neutral. Misioni vëren se pavarësisht se media kombëtare raporton për partitë më të vogla dhe kandidatët e pavarur, Kodi Zgjedhor ende i vendos ata në një pozicion vartës, në kundërshtim me rekomandimet e OSBE-së dhe praktikën e mirë ndërkombëtare.¹²¹

Rezultatet e zgjedhjeve lokale 2021

Në raundin e parë të zgjedhjeve vendore të mbajtur më 17 tetor 2021, dolën në votime gjithsej 938 631 nga gjithsej 1.824.815 votues të regjistruar, duke e çuar pjesëmarrjen në raundin e parë në 51,44 %.¹²² Në raundin e dytë të zgjedhjeve, pjesëmarrja u ul në 49,65 %.¹²³ Pjesëmarrja ishte më e ulët në krahasim me zgjedhjet e fundit lokale të tetorit 2017 ku pjesëmarrja ishte 59,51% në raundin e parë dhe 51,92% në raundin e dytë. Pjesëmarrja në këto zgjedhje lokale ishte gjithashtu më e ulët se ajo në zgjedhjet lokale të marsit 2013 që ishte 66,81% në raundin e parë dhe 64,9% në raundin e dytë, si dhe pjesëmarrja në zgjedhjet e parakohshme parlamentare të vitit 2016. ishte 66,79% dhe pjesëmarrja në zgjedhjet e parakohshme parlamentare në vitin 2020 – 52,06%.

Në raundin e parë të pavlefshme janë shpallur gjithsej 60.950 fletëvotime për zgjedhjen e kryetarëve të komunave dhe qytetit të Shkupit, ndërsa në rrethin e dytë 25.513 fletëvotime të pavlefshme. Nga fletëvotimet për zgjedhjen e anëtarëve të këshillit në komunat dhe qytetin e Shkupit, të pavlefshme janë shpallur gjithsej 54.934 fletëvotime.¹²⁴

120 Deklarata e Gjetjeve Preliminare dhe Konkluzioneve të Misionit të Vëzhgimit të Zgjedhjeve të ODIHR - Zgjedhjet Lokale, 17 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/ff/documents/7/c/501322.pdf> (vizita e fundit: 2 dhjetor 2021)

121 Deklarata e Gjetjeve Paraprake dhe Konkluzioneve të Misionit të Vëzhgimit të Zgjedhjeve ODIHR - Raundi i dytë i Zgjedhjeve Vendore, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/ff/documents/4/d/502807.pdf> (vizita e fundit: 2 dhjetor 2021)

122 Shih Dalja në Zgjedhjet lokale 2021 për raundin e parë, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Qasur në <https://rezultati2021lokalni1krug.sec.mk/mk/mayr/t7> (vizituar për herë të fundit: 9 nëntor 2021)

123 Shih Dalja në Zgjedhjet lokale 2021 për raundin e dytë, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Qasur në: <https://rezultati.sec.mk/mk/mayr/t7> (vizituar për herë të fundit: 9 nëntor)

124 Shihni rezultatet e zgjedhjeve lokale, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Rezultatet e raundit të parë: <https://rezultati2021lokalni1krug.sec.mk/mk/asmb/r/3643> (vizita e fundit: 17 nëntor 2021)

Gjithsej 299 kandidatë për kryetarë komunash garuan për 80 komuna dhe qytetin e Shkupit. Të vetme ose në koalicion me kandidatët e tyre për kryetarë komunash morën pjesë 24 subjekte politike, prej të cilave 5 koalicione: koalicioni “Më e mira për komunën time” i udhëhequr nga LSDM, koalicioni “Rindërtimi i Maqedonisë” i udhëhequr nga VMRO-DPMNE, koalicioni Aleanca për Shqiptarët. dhe Alternativa, koalicioni “Lëvizja e vendosur për të ndryshuar” dhe koalicioni Roma-Romeske. Nga partitë politike kandidatët e tyre për kryetarë komunash ishin: E majta, BDI, Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas - TMRO, Integra, Rodina Makedonija, Era e Maqedonisë III / Listat e Pavarura Maqedonase, Partia Politike Demokratët, Punëtorët dhe të Pavarurit, PDSH, Besa, Partia Demokratike e Turqve. e Maqedonisë, Bashkimi Demokratik Boshnjak, Partia juaj, Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Titos, Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë - PODEM, Alternativa, Opsioni Qytetar për Maqedoninë - GROM, Lëvizja për Demokraci, të Drejtat, Liri dhe Lëvizja për Bashkim Kombëtar të Turqit - DJET.

Më së shumti kandidatë për kryetarë komunash kanë paraqitur LSDM-ja dhe koalicioni - gjithsej 69. VMRO-DPMNE me koalicionin e saj ka nominuar 63 kandidatë, BDI ka propozuar 19 kandidatë për kryetarë komunash. Lëvizja Besa ka propozuar 11 kandidatë, ndërsa PDSH-ja 14 kandidatë. Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa garoi me 15 kandidatë, ndërsa koalicioni Lëvizja për Ndryshim të vendosur me 18 kandidatë. E majta me tetë kandidatë, Integra - Partia Konservatore Maqedonase me 10 kandidatë, Bashkimi i Përhershëm Radikal Maqedonas (TMRO) me nëntë, Partia Politike Demokratët, Punëtorët dhe të Pavarurit me gjashtë kandidatë, dhe Epoka e Maqedonisë e treta / Lista e Pavarur maqedonase me shtatë kandidatë. Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë kandidoi me 5 kandidatë, ndërsa Lidhja Demokratike Boshnjake me katër kandidatë. Partia e Demokratëve të Bashkuar të Maqedonisë - PODEM kishte tre kandidatë, ndërsa partia Rodina Makedonija ka dy kandidatë për kryetar komune. “Partia juaj” performoi me dy kandidatë dhe me nga një kandidat: Alternativa, Roma - Romeske, Partia Komuniste e Maqedonisë - Forcat e Titos, Lëvizja për Bashkim Kombëtar të Turqve - DNET, Lëvizja për Demokraci, të Drejta dhe Liri dhe Opsioni Qytetar. për Maqedoninë - GROM. Përveç partive politike të listuara, morën pjesë edhe 27 kandidatë për kryetarë komunash të mbështetur nga një grup votuesish.

Për anëtarë të këshillit komunal dhe qytetit të Shkupit janë dorëzuar gjithsej 572 lista me kandidatë për këshilltarë nga 31 subjekte politike dhe 65 nga grupi i votuesve.

Në raundin e parë të zgjedhjeve janë zgjedhur kryetarë komunash në 34 komuna. Në komunat Qendër Zhupë dhe Mavrovë dhe Rostushë nuk është përmbushur kërkesa ligjore që një e treta e votuesve të regjistruar të shkojnë në qendrat e votimi.

mit (parashikuar në Kodin Zgjedhor në nenin 132, paragrafi 2), pas së cilës Qeveria ka caktuar komisionerë për këto dy komuna.¹²⁵ Pas kundërshtimit të koalicionit Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa, Gjykata Administrative vendosi që të rivotojë listat për kryetarë dhe këshilltarë në një vendvotim në komunën e Dibrës, pasi numri i përgjithshëm i votuesve të regjistruar në atë vendvotim ka ndikuar në rezultatat e përgjithshme në komunën e Dibrës¹²⁶. Mirëpo, përkundër rivotimit, asnjëri nga kandidatët për kryetar komune nuk arriti të sigurojë përqindjen e kërkuar nga numri i përgjithshëm i qytetarëve të cilët dolën në qendrat e votimit, pas së cilës u mbajt raundi i tretë, gjegjësisht zgjedhjet për kryetar komune në Dibër u mbajtën në 14 nëntor, ku kandidati fitoi BDI-në, Hekuran Duka. Po ashtu, për të njëjtat arsye, në një vendvotim në Shuto Orizarë është përsëritur votimi nga rrethi i parë për anëtarët e këshillit dhe anëtarët e Këshillit për Qytetin e Shkupit pas aktgjykimit të Gjykatës Administrative.¹²⁷

Në raundin e dytë të zgjedhjeve janë votuar kryetarë komunash në 43 komuna dhe në qytetin e Shkupit.

Në të dy raundet, numrin më të madh të ulëseve për kryetar komunash e fitoi VMRO-DPMNE, e cila fitoi në 42 komuna, LSDM fitoi 16 vende, BDI - 11, dy kryetarë komunash fituan BESA, si dhe koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa, dhe nga një PDSH¹²⁸, GROM dhe Koalicioni janë të vendosur për ndryshime të LDP/DOM, ndërsa 3 ulëse për kryetar komune u takuan kandidatëve të pavarur në komunat e Kumanovës, Debarcës dhe Qytetit të Shkupit.

Për zgjedhjen e këshilltarëve në komunat VMRO-DPMNE fitoi gjithsej 469 ulëse në këshill, LSDM 402, BDI 167, Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa 81, E majta 49, BESA 36, Koalicioni "Të vendosur për ndryshim". - 29, DPTM - 17, PDSH - 9, Lista e këshilltarëve të BDI-së dhe Aleancës për Shqiptarët dhe Alternativës, me të cilat këto parti performuan së bashku në komunën e Çashkës, fituan 4 vende në këshill, TMRO - 3, GROM - 2, SRM - 2, PDT - 2, DNET - 2. Nga një këshilltar fituan: DSR, Maqedonia e Bashkuar, Podem, BDS, DDPS dhe "Rom-Romeske".

125 Vendim për caktimin e kujdestarit për kryerjen e punëve nga kompetenca e kryetarit të Komunës së Qendër Zhupës. Qasja në: <https://dejure.mk/zakon/odluka-za-imenuvanje-poverenik-za-vrshenje-narabotite-od-nadlezhnost-na-gradonachalnikot-na-opshtina-centar-zhupa> (Vizita e fundit: 15 nëntor 2021)

126 Vendim për përsëritjen e votimit në komunën e Dibrës në vendvotimin 0543 për zgjedhjet lokale 2021. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1Vn4UICS0saSy1JlBmoTdEoBDvKowQjw/view> (Vizita e fundit: 31 tetor 2021)

127 Vendimi për përsëritjen e votimit në komunën e Suto Orizarit në vendvotimin 2957/1 për Zgjedhjet Lokale 2021. Shikuar në: <https://drive.google.com/file/d/1MPKC1IAjt3jvVu1TxjGX0M0le94YZ9eg/view> (Vizita e fundit: 2021)

128 Pas zgjedhjeve, kryetari i Komunës së Studenicanit nga radhët e PDSH-së iu bashkua Aleancës për Shqiptarët. Shihni foton: <https://www.facebook.com/aleancashqiptaret/posts/4684959034894621> (vizita e fundit: 14 nëntor 2021)

Kandidatët e pavarur fituan gjithsej 67 ulëse në këshill, nga të cilat: "Për Kumanovën tonë" fitoi 8 vende, "Shans për Qendër" - 3, "Ndryshe" në komunën e Manastirit fitoi 3 vende, "Qyteti i Gjellbër Njerëzor" në Këshilli i Qytetit të Shkupit - 2 "Për mbrojtjen e Karposhit" - 2, "Më mirë për Tetovën" - 2, "STIGA E - Fronti kundër minierës dhe ndotësve të mjedisit" fitoi nga një përfaqësues në Këshillat komunalë - Novosellë, Bosilovë dhe Strumicë. Përveç komunave të përmendura, në listat e pavarura janë përfshirë edhe këshilltarët në komunat: Bogdanci, Gjevgjeli, Debarcë, Demir Kapi, Dollneni, Ilinden, Kavadar, Kërçovë, Koçani, Kratovë, Likovë, Lozovë, Kamenica e Maqedonisë, Makedonski Brod, Mogilla, Ohër, Petrovec Pehçevë, Probishtip, Radovish, Rankovcë, Sveti Nikole, Staro Nagoriçan, Çeshinovë-Obleshevë dhe Çucer Sandevë.

Për zgjedhjen e këshilltarëve në qytetin e Shkupit, VMRO-DPMNE ka fituar 79.622 vota (34,6%), LSDM - 53.354 (23.2%), BDI - 26.379 (11.5%), E majta 20.346 (8, 9%), Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa - 11 450 (5%), Përcaktuar për ndryshim - 9 324 (4%) dhe Qyteti i Gjellbër Njerëzor - 9 230 (4%). Rrjedhimisht, nga gjithsej 45 këshilltarë në Këshillin e Qytetit të Shkupit, VMRO-DPMNE fitoi 18, LSDM -12, BDI - 5, majtas - 4 këshilltarë. Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa, Koalicioni "Të vendosur për ndryshim" dhe "Qyteti i Gjellbër Human" kanë nga dy këshilltarë".¹²⁹

Tabela 1: Rezultatet e partive politike dhe koalicioneve

Subjekti politik	Numri i kryetarëve të komunave	Numri i këshilltarëve
Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE	42	469
Koalicioni i udhëhequr nga LSDM	16	402
BDI	11	167
Koalicioni Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa	2	81
Levica	0	49
Besa	2	36
Koalicioni LDP/DOM	1	29
PDTM	0	17
PDSH	1	9
Koalicioni BDI dhe AA/A	0	4
TMRO	0	3
GROM	1	2
LRM	0	2

129 Rezultatet, Këshilli i Qytetit të Shkupit, Komisioni Shtetëror Zgjedhor. Qasur në: <https://rezultati2021lokalni2krug.sec.mk/mk/asmb-sk/r/#> (vizituar për herë të fundit: 14 nëntor 2021)

PDT	0	2
DNET	0	2
LDR	0	1
Maqedonia unike	0	1
PODEM	0	1
BDS	0	1
DDPS	0	1
Rom-Romeske	0	1
Gjithsejt	76	1279

Tabela 2: Rezultatet e grupit të votuesve

„Për Kumanovën tonë“ – Maksim Dimitrievski	1	8
„Shansë për Qendrën“	/	3
„Ndryshe“	/	3
„Stiga e“	/	3
„Për mbrojtje të Karposhit“	/	2
„Qyteti i gjelbërt human“ – Ana Petrovska	0	2
„Më mirë për Tetovën“	/	2
„Bashkë për Debarcën“	1	1
„Për Shkupin modern“ – Danela Arsovska	1	0
Të tjerët	0	43
Gjithsejt	3	67

Mbrojtja e të drejtës së votës

Kodi Zgjedhor garanton mbrojtjen e së drejtës së votës. Sipas Kodit Zgjedhor, çdo paraqitës i listës së kandidatëve dhe çdo votues ka të drejtë të paraqesë ankesë në Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve nëse ai / ajo mendon se e drejta e tij / saj është shkelur. Ankesat nga paraqitësit e listës mund të lidhen me procedurën e votimit, tabelimin dhe përcaktimin e rezultateve, ndërsa votuesit mund të paraqesin ankesë nëse e drejta e tyre e votimit është shkelur në procedurë. Procedura për mbrojtjen e të drejtës së votës është urgjente, për shkak të së cilës dorëzimi i ankesës dhe padisë në këtë rast nuk mund të paraqitet me postë.

Ankesat e paraqitura nga dorëzuesit e listave në KSHZ duhet të dorëzohen brenda 48 orëve pas përfundimit të votimit, d.m.th. pas shpalljes së rezultateve fillestare, dhe KSHZ-ja është e detyruar të marrë një vendim brenda 48 orëve pas pranimit të ankesës. Vendimi i marrë nga KSHZ do t'i njoftohet ankuesit ankuesit përmes postës elektronike dhe vendimi do të konsiderohet se është paraqitur brenda pesë orëve nga dërgimi i letrës elektronike. Ankuesi, për të cilin është marrë një vendim negativ brenda KSHZ-së, ka të drejtë të paraqesë një padi në Gjykatën Administrative brenda 24 orëve pas marrjes së vendimit. Gjykata duhet të marrë vendim brenda 60 orëve nga marrja e padisë. Gjykata Administrative mund të konfirmojë ose ndryshojë vendimin e KSHZ-së, me ç'rast vendimet e tij janë të formës së prerë, d.m.th. kundër tyre nuk mund të paraqitet ankesë ose lloj tjetër i mjetit juridik.

Në rast të shkeljes së të drejtës së votës së votuesit, ai / ajo mund të paraqesë një ankesë pranë KSHZ-së brenda 24 orëve, dhe KSHZ-ja është e detyruar të marrë një vendim brenda 4 orëve pas pranimit të ankesës. Vendimi i KSHZ-së mund të apelohehet, në mënyrë që brenda 24 orëve pas marrjes së vendimit, një proces gjyqësor të paraqitet në Gjykatën Administrative. Nëse afatet përfundojnë dhe përmbushen gjatë procesit të votimit, dhe vendimi është pozitiv për zgjedhësin, atij / asaj i lejohehet të ushtrojë të drejtën e tij / saj të votës.¹³⁰

Për dy raundet e zgjedhjeve lokale, në Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve janë dorëzuar gjithsej 1053 ankesa për procedurën e votimit. Pjesa më e madhe e tyre, 989 ishin ankesa të qytetarëve në lidhje me mbrojtjen e të drejtës së votës. Gjithashtu, janë parashtruar 27 ankesa për mbrojtjen e të drejtës së votës të parashtruesit të autorizuar për procedurën e përmbledhjes dhe përcaktimit të rezultateve. Janë paraqitur 35 ankesa për mbrojtjen e të drejtës së votimit të një parashtruesi të autorizuar për procedurën e votimit. Dy ankesa janë paraqitur për mos respektim të dispozitave për aktivitetet dhe kohëzgjatjen e fushatës zgjedhore. Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve ka miratuar 392 ankesa, ka refuzuar 103 dhe ka refuzuar 56. 29 ankesa janë tërhequr, ndërsa pjesa tjetër janë ende të pahapura ose në pritje. Misioni vëzhgues i OSBE/ODIHR¹³¹ theksoi se KSHZ-ja nuk i respekton afatet për shqyrtimin e ankesave dhe se sistemi i KSHZ-së për dorëzim elektronik të ankesave nuk është përditësuar vazhdimisht, gjë që ka ndikuar në informimin e publikut dhe transparencën e procesit.

Nga gjithsej 1053 ankesa, para rrethit të parë të zgjedhjeve, deri më 15 tetor, në KSHZ janë dorëzuar 23 ankesa, nga të cilat 17 janë pranuar. Shumica e këtyre ank-

¹³⁰ IDSCS dhe KAS, Manual për Zgjedhjet Parlamentare në Republikën e Maqedonisë 2016, botimi i dytë i plotësuar. Qasur në: https://izbornaarhiva.mk/wp-content/uploads/2021/10/Belegexemplar_2016_The_Republic_of_Macedonias_2016_Parliamentary_Elections_Handbook_ALB_version.pdf (vizita e fundit: 29 nëntor 2021)

¹³¹ OSBE/ODIHR, 2021.

esave janë bërë nga qytetarët, për mbrojtjen e të drejtës së votës, më së shpeshti lidhur me pamundësinë për të votuar për të sëmuret dhe të dobët, si dhe për personat e infektuar me virusin Covid-19. Në ditën e zgjedhjeve në raundin e parë janë paraqitur mbi 300 ankesa nga qytetarët,¹³² kryesisht për shkak të pamundësisë së tyre për të qenë në listën e votuesve.¹³³

Përpara raundit të dytë, votuesit paraqitën 122 ankesa shitesë për të drejtat e tyre të votimit dhe votën nga shtëpia. Gjithashtu, pas rrethit të parë, KSHZ shqyrtoi dhe refuzoi 14 ankesa, prej të cilave 2 për shkelje të heshtjes parazgjedhore dhe 12 ankesa për rezultate.¹³⁴ Pas përfundimit të raundit të dytë ankesa janë paraqitur nga Unioni i Përhershëm Radikal Maqedonas TMRO, Bashkimi Demokratik për Integrim - BDI dhe Grupi i votuesve Enver Pajaziti. Kundërshtimet e TMRO-së dhe Grupit të Zgjedhësve Enver Pajaziti u hodhën poshtë nga komisioni. Po ashtu janë refuzuar edhe kundërshtimet e BDI-së, me përjashtim të kundërshtimit për vendvotimin 2107 në Komunën e Zhelinës, ku komisioni e anuloi votimin në këtë vendvotim.¹³⁵

Gjithsej 50 negociata (pothuajse 5% nga gjithsej 1053 negociata) janë dorëzuar nga partitë politike për të drejtën e votës parashtruesit të autorizuar për procedurën e votimit. Negociatat e palëve kanë qenë kryesisht për votimin familjar, mungesën e personave në listën e zgjedhësve dhe votimin në grup. LSDM me koalicionin dhe Aleancën për Shqiptarët kanë paraqitur nga 10 ankesa, VMRO-DPMNE dhe koalicioni nga 8 ankesa, BDI dhe TMRO 7 ankesa, E majta 5, Partia Juaj dhe Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë (DPTM) 3 negociata dhe Lëvizja e vendosur për ndryshim dhe një grup votuesish Enver Pajaziti dorëzoi 2 kundërshtime.¹³⁶

Për raundin e parë të zgjedhjeve, në Gjykatën Administrative janë pranuar gjithsej 28 padi, ndërsa një padi e VMRO-DPMNE-së është pranuar për dhënie rryshfeti ndaj votuesve në zgjedhjet për anëtarë të Këshillit të Qytetit të Shkupit, në vendvotimin 2461. në komunën e Sarajit. Gjykata Administrative pranoi edhe dy padi të tjera nga Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa dhe Lëvizja për Vendosmëri për Ndryshim. Me pranimin e padisë së Aleancës së Shqiptarëve dhe Alternativës janë anuluar rezultatet e votimit në vendvotimin 0543 në Dibër me 777 votues që mund të për-

132 Deklarata e Gjetjeve dhe Konkluzioneve preliminare, OSBE/ODIHR, Raundi i dytë, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/d/502807.pdf> (vizituar për herë të fundit: 30 nëntor 2021)

133 Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, Shqyrtimi i Ankesave. Qasja në: <https://prigovori.sec.mk/objections/objections>

134 Deklarata e Gjetjeve dhe Konkluzioneve preliminare, OSBE/ODIHR, Raundi i dytë, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/d/502807.pdf> (vizituar për herë të fundit: 30 nëntor 2021)

135 Njoftim nga seanca e tridhjetë e tetë e Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, e mbajtur më 04.11.2021. Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Qasur në: <https://www.sec.mk/izvestuvanje-od-triset-i-osmata-sednica-na-drzhavnata-izborna-komisija-odrzhana-na-4-noemvri-2021-godina/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

136 Llogaritja e autorëve, sipas të dhënave të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, Shqyrtimi i kundërshtimeve (<https://prigovori.sec.mk/objections/objections>)

caktojnë fituesin e zgjedhjeve 1 në komunën e Shuto Orizarit.¹³⁷ Pas vendimeve të tilla të gjykatës administrative, në këto qendra votimi u zhvillua një rivotim për raundin e parë.

Në raundin e dytë janë parashtruar 16 padi, prej të cilave është pranuar vetëm padia e BESA-së lidhur me pranimin e ankesës së BDI-së nga KSHZ-ja për Vendvotimin 2107 në komunën e Zhelinës. Gjykata vendosi që në këtë vendvotim të mos ketë rivotim, gjë që konfirmoi fitoren e kandidatit të BESA-së, Blerim Sejdi.¹³⁸

Bazuar në kompetencat e KSHPK-së për monitorimin e ligjshmërisë së financimit të fushatës zgjedhore, KSHPK-ja ka pranuar 30 ankesa nga qytetarët dhe partitë politike. Një ankesë për keqpërdorim të mbështetjes financiare shtetërore është paraqitur nga VMRO-DPMNE dhe koalicioni. Edhe LSDM-ja dhe koalicioni kundër kandidatit të pavarur Maksim Dimitrievski kanë parashtruar ankesë në KSHPK për shkelje të Kodit Zgjedhor dhe mundësimin e numrit të madh të billbordeve. E majta ka paraqitur ankesë edhe kundër kandidatës së pavarur Danela Arsovska, për shkelje të Kodit Zgjedhor neni 71 lidhur me mbledhjen e fondeve për fushatën zgjedhore, nenin 75 f dhe e (raporti i pranisë në media) dhe 67-e paragrafi 5 (shpenzimi i mjeteve financiare. për reklamat politike me pagesë të siguruara nga buxheti i shtetit). KSHPK-ja i hodhi poshtë të tria kundërshtimet.¹³⁹ Pas vendimit të KSHPK-së, VMRO-DPMNE ka paraqitur padi në Gjykatën Administrative, e cila gjithashtu është refuzuar.¹⁴⁰

Vlerësimi i zgjedhjeve lokale nga vëzhguesit

Për të monitoruar zgjedhjet lokale të vitit 2021 u akredituan gjithsej 1257 vëzhgues,¹⁴¹ përkthyes, vëzhgues ndërkombëtarë dhe gazetarë të huaj. Kjo është më pak për 4825 vëzhgues krahasuar me zgjedhjet lokale të vitit 2017 kur ishin akredituar gjithsej 6082 vëzhgues, nga të cilët 5609 vëzhgues vendas dhe 473 vëzhgues të huaj¹⁴².

137 Gjykata Administrative, Portali Gjyqësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut. Qasja në: <http://www.vsrn.mk/wps/portal/usskopje> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

138 „Nuk do të ketë rivotim në Zelino, Gjykata Administrative pranoi padinë e Besës”, 8 nëntor 2021. Qasja në: <https://sdk.mk/index.php/makedonija/nema-da-se-preglasuva-vo-zhelino-upravniot-sud-ja-prifati-tuzhbata-na-besa/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

139 Vendimet për ankesa, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit. Qasja në: <https://dksk.mk/локални-избори-2021-година/> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

140 Gjykata Administrative, Portali Gjyqësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut. Qasja në: <http://www.vsrn.mk/wps/portal/usskopje> (vizita e fundit: 1 dhjetor 2021)

141 Vëzhguesit e Akredituar - Zgjedhjet 2021, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Qasja në: <https://drive.google.com/file/d/1FPi82rJt0T6e5pd2i9meh4qwl0z7468/view> (vizituar për herë të fundit: 08 Nëntor 2021)

142 ASK/IDSCS, Doracak për zgjedhjet lokale në Republikën e Maqedonisë 2017, botimi i dytë i plotësuar. Qasja në: https://izbornaarhiva.mk/wp-content/uploads/2021/10/MAK_PRIRACNIK.pdf (vizituar për herë të fundit: 08 Nëntor 2021)

Numri i vëzhguesve vendorë në këto zgjedhje ishte 871. Më të përfaqësuar prej tyre ishin vëzhguesit e Organizatës Civile AKSIOS 2017 Shkup, numri i të cilëve ishte 529 vëzhgues. Më pas vijon Asociacioni i qytetarëve CIVIL – Qendra për Liri Shkup me 284 vëzhgues, Shoqata për afirmimin e vlerave njerëzore dhe integritimin e të rinjve Mak-Sonce – Shkup me 31 vëzhgues, Instituti për strategji ekonomike dhe marrëdhënie ndërkombëtare Ohër – Shkup me 12 vëzhgues, vëzhgues, Qendra Kombëtare Rome me 10 vëzhgues, Parandalimi Qytetar “Parandalimi gjatë zgjedhjeve” me 4 dhe Asociacioni i Federalistëve të Rinj Evropianë - JEF Maqedonia e Veriut me 1 vëzhgues.

Numri i vëzhguesve dhe përkthyesve ndërkombëtarë të akredituar për zgjedhjet vendore 2021 ishte 370, nga të cilët 218 nga OSBE/ODIHR - Misioni i Posaçëm i Vlerësimit të Zgjedhjeve. Ambasada Amerikane në Shkup kishte 15 vëzhgues dhe 38 përkthyes, Ambasada Britanike në Shkup 7 vëzhgues, Ambasada Franceze në Republikën e Maqedonisë së Veriut 6 vëzhgues dhe 5 përkthyes, ambasada italiane 4 vëzhgues dhe 4 përkthyes, ambasada hungareze 6 vëzhgues, Ambasada Shqiptare 5 vëzhgues, IFES 5 vëzhgues, Ambasada e Mbretërisë së Holandës 4 vëzhgues, Ambasada e Federatës Ruse 4 vëzhgues, Ambasada e Republikës Çeke 3 vëzhgues, Ambasada e Republikës së Kroacisë 3 vëzhgues, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve të Bosnjës dhe Hercegovinës 3, Ambasada e Republikës së Bullgarisë kishte 2 vëzhgues, Ambasada e Mbretërisë së Spanjës kishte 2 vëzhgues, Ambasada e Republikës së Greqisë kishte 2 vëzhgues, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve të Letonisë kishte 2 vëzhgues, Ambasada Austriake kishte 2 vëzhgues dhe Ambasada e Mbretërisë së Belgjikës në Sofje kishte 1.¹⁴³

Në zgjedhje ishin edhe 10 gazetarë të huaj të akredituar. Korrespondenti i Al Jazeera Balkans - Shkup kishte 6 gazetarë, Radio Televizioni Turk 3 gazetarë dhe Zëri i Amerikës 1 gazetar i akredituar.

Deklaratë mbi gjetjet dhe konkluzionet paraprake të OSBE/ODIHR në raundin e parë,¹⁴⁴ zgjedhjet u zhvilluan në një frymë konkurruese dhe liritë themelore u respektuan gjerësisht. Megjithatë, në deklaratë thuhet se mangësitë e shumta në kuadrin ligjor nënvizojnë nevojën për një reformë gjithëpërfshirëse të sistemit zgjedhor. Vihet re se partitë kryesore parlamentare gëzojnë avantazhe sistematike, veçanërisht në aspektin e ndarjes së burimeve publike për fushatë. Gjithashtu thuhet se zbatimi i vonuar i identifikimit biometrik të votuesve ka krijuar sfida shtesë në zhvillimin e zgjedhjeve. Transparenca e informacionit të votimit gjatë gjithë ditës, së bashku me të dhënat e

143 Vëzhguesit e Akredituar - Zgjedhjet 2021, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve. Qasur në: <https://drive.google.com/file/d/1FPI82rJt0T6e5pd2i9mEb4qwl0z7468/view> (vizituar së fundi: 08 nëntor 2021)

144 Deklarata e Gjetjeve Paraprake dhe Konkluzioneve të Misionit të Vëzhgimit të Zgjedhjeve të ODIHR - Zgjedhjet Lokale, 17 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/501322.pdf> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

rezultateve paraprake për çdo qendër votimi në natën e zgjedhjeve, ka përmirësuar transparencën. Miratimi i një sërë ndryshimesh në Kodin Zgjedhor pa debat publik apo konsultim me palët kryesore të interesuara në lidhje me këto zgjedhje konsiderohet në kundërshtim me praktikën ndërkombëtare. Megjithatë, thuhet se ata kanë kontribuar në zbatimin e disa rekomandimeve të mëparshme të OSBE/ODIHR-it, si përcaktimi i mandatit të anëtarëve të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve dhe lejimi i qytetarëve të cilëve u ka skaduar karta e identitetit pas shpalljes së zgjedhjeve.

Në këto zgjedhje, për herë të parë u përdor identifikimi biometrik i zgjedhësve pa kryer një projekt pilot apo testim. Sipas Deklaratës së OSBE/ODIHR-it, afati i shkurtër kohor për zbatimin e pengoi KSHZ-në të miratonte me kohë aktet nënligjore, procedurat, trajnimin dhe edukimin e votuesve. Megjithatë, shumica e bashkëbiseduesve të misionit vëzhgues ndërkombëtar të ODIHR, duke përfshirë partitë politike, mirëpritën futjen e identifikimit biometrik të votuesve si një mjet efektiv për parandalimin e mashtrimit zgjedhor.

Sipas MVN-së së OSBE/ODIHR-it, procesi i regjistrimit të kandidatëve ishte gjithëpërfshirës me gjithsej 299 kandidatë të regjistruar për kryetar bashkie dhe 571 lista për këshilltarë me 10,649 kandidatë. Edhe pse gratë përbënin rreth 45 për qind të të gjithë kandidatëve për këshilltarë sipas detyrimit ligjor gjinor dhe mbanin 111 lista, vetëm 8 për qind e kandidatëve për kryetar bashkie ishin gra. Çështjet e barazisë gjinore dhe të drejtave të grave mungonin kryesisht në platformat dhe fjalimet e kandidatëve dhe gratë nuk ishin të përfaqësuar mjaftueshëm në fushatat partiake.

Misioni vëzhgues ndërkombëtar i OSBE/ODIHR vuri në dukje raste të izoluara të frikësimit të kandidatëve, por kishte gjithashtu pretendime për presion ndaj kandidatëve të caktuar për t'u tërhequr nga procesi zgjedhor, si dhe disa pretendime të besueshme për presion ndaj votuesve dhe blerje votash.

Monitorimi i medias i kryer nga MVN i OSBE/ODIHR-it zbuloi se mbulimi i zgjedhjeve ishte neutral. U konstatua se gjatë periudhës zyrtare të fushatës, dy partitë më të mëdha dominonin lajmet në transmetuesit kombëtarë. Vihet re se Kodi Zgjedhor ende ndikon në përmbajtjen e lajmeve në shërbimin publik MRT. Misioni gjithashtu vë në dukje se rregullimi joadekuat i shpërndarjes së fondeve shtetërore për reklamat për transmetuesit në median e shkruar dhe online u ka dhënë një avantazh të rëndësishëm partive të caktuara parlamentare, në kundërshtim me angazhimet dhe praktikën e mira të OSBE-së.

Dita e zgjedhjeve ishte përgjithësisht e qetë dhe vëzhguesit e MVZ-së dhanë një vlerësim pozitiv për procesin e hapjes dhe votimit në qendrat e votimit të vëzh-

guara. Në përgjithësi janë respektuar procedurat e votimit dhe masat mbrojtëse kundër COVID 19. Megjithatë, vëzhguesit vunë re probleme të shpeshta me pajisjet biometrike të identifikimit dhe skanimin e gjurmëve të gishtave të votuesve. Shumica e këshillave të votimit kanë tejkaluar probleme të tilla profesionalisht.

Në deklaratën mbi gjetjet dhe konkluzionet paraprake të misionit të OSBE/ODIHR në raundin e dytë të zgjedhjeve lokale¹⁴⁵ thuhet se ka pasur një fushatë konkurruese në të cilën janë respektuar liritë themelore. Megjithatë, krahasuar me raundin e parë, retorika negative dhe raportet për frikësimin e kandidatëve dhe presionin ndaj votuesve potencialisht e kanë shtyrë procesin prapa. Misioni vëren se administrata zgjedhore ka bërë përpjekje për të adresuar mangësitë procedurale të vërejtura gjatë raundit të parë dhe raundi i dytë i zgjedhjeve kaloi pa probleme me disa kufizime, kryesisht për ankesa.

Për raundin e dytë, MVN i OSBE/ODIHR vlerësoi se ai u zhvillua në një frymë konkurruese dhe se kandidatët ishin në parim të lirë për të bërë fushatë dhe për të përcjellë mesazhe. Megjithatë, rastet me retorikë negative ndikuan në atmosferën e përgjithshme dhe partitë kryesore sulmuan njëra-tjetrën. Misioni nuk vëzhgoi balotazhin e zgjedhjeve në mënyrë sistematike ose gjithëpërfshirëse, por anëtarët e misionit vizituan një numër të kufizuar qendrash votimi. Procesi i votimit në qendrat e vizituara është vlerësuar si i organizuar mirë, transparent dhe paqësor me incidente të izoluar dhe në disa raste ka cenuar fshehtësinë e votimit.

Organizata civile CIVIL Qendra për Liri¹⁴⁶ vlerësoi se procesi zgjedhor u zhvillua përgjithësisht i qetë dhe në një atmosferë demokratike. Ndryshimet e vona në legjislacion, përfaqësimi i pabarabartë gjinor dhe mbulimi i pabarabartë mediatik janë disa nga vërejtjet kryesore për procesin zgjedhor. Përveç kësaj, ata theksojnë se disa nga vëzhguesit e tyre u penguan në punën e tyre në rrethin e parë dhe se anëtarët e këshillit zgjedhor nuk ishin mjaftueshëm të njohur me procedurat.

Vlerësimi i zgjedhjeve nga pjesëmarrësit

Pas mbylljes së votimit në raundin e parë dhe të dytë, partitë politike dhe kandidatët e pavarur dhanë qëndrimet e tyre për rrjedhën e ditës së zgjedhjeve.

145 Deklarata e Gjetjeve Paraprake dhe Konkluzioneve të Misionit të Vëzhgimit të Zgjedhjeve ODIHR - Raundi i dytë i Zgjedhjeve Vendore, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/d/502807.pdf> (vizita e fundit: 08 Nëntor 2021)

146 Gjetjet nga monitorimi zgjedhor i CIVIL-it. Në dispozicion në: <https://civilmedia.mk/category/izbori/>. (vizituar për herë të fundit më 29 nëntor 2021)

Sekretari i përgjithshëm i LSDM-së dhe shefi i shtabit qendror zgjedhor Ljupčo Nikolovski pas votimit në rrethin e parë i uroi institucionet sepse, siç tha ai, arritën të zhvillojnë zgjedhje të ndershme, të lira dhe demokratike.¹⁴⁷ Ai gjithashtu theksoi se demokracia maqedonase ka pasur një ditë zgjedhjesh paqësore, dinjitoze dhe evropiane. Në deklaratën për media, Nikolovski thekson se atmosfera pozitive gjatë gjithë fushatës është përmbyllur më 17 tetor me një ditë të qetë zgjedhjesh dhe se janë vërejtur disa devijime të vogla të izoluar, të cilat janë vepruar menjëherë. Ai vlerëson se sfida kanë dalë me votimin me gjurmë gishtash. Nikolovski përkujton se votimi me gjurmë gishtash ishte kusht i VMRO-DPMNE-së për të votuar Kodin Zgjedhor dhe se ata si parti demokratike e kanë pranuar që rezultatet e zgjedhjeve të jenë edhe më të besueshme dhe nuk ka vend që dikush t'i kontestojë.

Pas marrjes së rezultateve fillestare të votimit në raundin e dytë¹⁴⁸ Në zgjedhjet lokale, kryetari i LSDM-së dhe kryeministri Zoran Zaev në një konferencë për media mori përgjegjësinë e plotë për rezultatet e dobëta dhe disfatën në zgjedhjet lokale dhe dha dorëheqje si kryeministër dhe kryetar i LSDM-së. Ai përgëzoi opozitën për fitoren dhe tha se opozita kishte shumë para që vinte nga jashtë për arsye politike dhe ekonomike dhe se një pjesë të parave opozita i merrte nga biznesmenët vendas për interesa të ardhshme financiare personale. Zaev ka theksuar se nuk ka nevojë për zgjedhje të reja të parakohshme parlamentare dhe se do të mbetet kryeministër deri në riorganizimin e qeverisë së re nga shumica progresive.

Nga ana e VMRO-DPMNE-së, në konferencën e parë për media pas votimit në raundin e parë të zgjedhjeve lokale, deputeti Mile Lefkov doli me akuza ndaj pushtetit për një sërë parregullsish zgjedhore, por edhe me optimizëm se do të ketë rezultat i mirë pas numërimit të votave¹⁴⁹. Sipas tij, qeveria në vend është një bandë e zhytur në krim dhe korrupsion. Prandaj, sipas VMRO-DPMNE-së, janë vërejtur parregullsi, prishje të procesit zgjedhor dhe veprime korruptive të qeverisë. Lefkov theksoi se pak para ditës së votimit kanë vërejtur shkelje të heshtjes zgjedhore, frikësim, presion dhe shantazh nga bartës të funksioneve publike, ministra, si dhe keqpërdorim të burimeve shtetërore për qëllime partiake. Po ashtu, ai ka shprehur dyshime për ryshfet në Prilep, Veles, Manastir, Dellçevë, Demir Kapi, Negotinë, Ohër, si dhe pjesë të Shkupit. Ai akuzoi edhe për sulm brutal fizik ndaj gazetarit dhe punonjësve të medi-

147 Sfidat për gjurmët e gishtave u vunë në dukje, por një votim i tillë ishte kusht i VMRO-DPMNE-së: Nikolovski me notë për një ditë të qetë zgjedhjesh", MMS, 17 tetor 2021. Qasur në: https://mms.mk/251143/ha-Sfidat-për-gjurmën-e-gishtit/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=sfidat-për-gjurmën-e-gishtave (vizituar së fundi: 08 nëntor „ 2021)

148 „Zaev dha dorëheqjen nga posti i kryeministrit dhe partisë“, Deutsche Welle në maqedonisht, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://p.dw.com/p/42Pkt> (vizituar për herë të fundit: 08 nëntor 2021)

149 „VMRO-DPMNE akuzon për parregullsi, por pret rezultate të mira“, 360 gradë, 17 tetor 2021. Qasja në: <https://360stepeni.mk/video-vmro-dpmne-obvinuva-za-neregularnosti-no-ochekuva-dobri-rezultati/> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

as në Prilep dhe tha se kishin informacione për një tren bullgar dhe informacione për mbushjen e kutive në Saraj, për të cilat partia u ankua. Megjithatë, ai theksoi se partia pret që populli ta njohë shansin dhe zgjedhjet kanë sjellë ndryshime.

Lideri i VMRO-DPMNE-së, Hristijan Mickoski, menjëherë pas rezultateve fillestare jozyrtare të raundit të dytë.¹⁵⁰ shpalli fitore bindëse në zgjedhjet lokale dhe tha se tani fillojnë ndryshimet për një Maqedoni më të mirë. Ai falënderoi partnerët e koalicionit, por edhe partitë politike që mbështetën Alternativën, Aleancën e Shqiptarëve dhe Levicën. Mickoski theksoi se kjo është shenjë e formimit të një blloku të fuqishëm opozitar dhe se do të sjellë një fitore të madhe në zgjedhjet e ardhshme parlamentare, të cilat ka shumë gjasa të jenë të parakohshme.

Lideri i BDI-së, Ali Ahmeti, pas raundit të parë të votimit tha se zgjedhjet shkuan mirë dhe falënderoi votuesit besnikë që zgjedhën agjendën e BDI-së.¹⁵¹ Pas përfundimit të raundit të dytë të zgjedhjeve lokale¹⁵² Zëdhënësi dhe ministër i Jashtëm i BDI-së, Bujar Osmani, tha se BDI ka qenë fituese e zgjedhjeve lokale dhe se kjo parti ka fituar në 10 komuna. Ai në deklaratë theksoi se tani nuk është koha për zgjedhje të reja të parakohshme parlamentare, por shtoi se nëse këto do të ishin zgjedhje parlamentare, BDI do të fitonte 18 mandate.

Lideri i Aleancës për Shqiptarët, Zijadin Sela, në një konferencë për media pas raundit të parë të zgjedhjeve lokale njoftoi se partia e mban postin e kryetarit të komunës së Gostivarit dhe njëkohësisht prin në Dibër. Ai falënderoi të gjithë qytetarët që patën guximin të shpreheshin dhe i akuzoi për shantazh, presion dhe ryshfet.¹⁵³ Sekretari i përgjithshëm i partisë dhe kandidati për kryetar të komunës së Gostivarit, Arben Taravari pas shpalljes së fitores për kryetar në Gostivar në raundin e dytë 154deklaroj se partia e mposhti BDI-në në Gostivar me mbi 5000 vota diferencë dhe shprehu shpresën se negociatat për shumicën e re parlamentare dhe qeverinë e re do të fillojnë menjëherë sepse LSDM dhe BDI nuk kanë më kredibilitet.

150 „Mickoski - Më së miri do të ishte që qeveria të largohej në zgjedhje të parakohshme parlamentare”, Evropa e Lirë, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://www.slobodnaevropa.mk/a/31538508.html> (vizituar për herë të fundit: 08 Nëntor 2021)

151 „Ahmeti: BDI me përparësi të konsiderueshme në Tetovë, Çair, Kërçovë, Strugë”, 360 gradë, 17 tetor 2021. Qasur në: <https://360stepeni.mk/ahmeti-dui-so-znachitelna-prednost-vo-tetovo-chair-kichevo-struga/> (vizituar për herë të fundit: 08 nëntor 2021)

152 „BDI fitoi zgjedhjet lokale, nuk duhet të ketë zgjedhje të parakohshme parlamentar, thotë Osmani”, Makpress, 02.11.2021. Qasja në: <https://makpress.mk/Home/PostDetails?PostId=439001>(vizituar për herë të fundit: 08 Nëntor 2021)

153 „Sela: Nën shantazh dhe presion e mbajtëm Gostivarin, e fituam Dibrën”, 24info, 17 tetor 2021. Qasja në: <https://24info.mk/села-со-уцени-и-притисоци-го-задржаме/> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

154 „Taravari: Negociatat për qeverinë e re nga nesër”, Deneshen.mk, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://denesen.mk/taravari-od-utre-pregovori-za-nova-vlada/> (vizita e fundit: 8 Nëntor 2021)

Lideri i Besës, Bilal Kasami, pas shpalljes së fitores në Tetovë në raundin e dytë, tha se ka shumë punë për të bërë për realizimin e projekteve të premtuara dhe falënderoi të gjithë ata që e votuan. Ai theksoi se Tetovës do t'i kthehet shkëlqimi, jeta dhe krenaria. Pas raundit të dytë të zgjedhjeve, pas vendimit të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve për rizgjedhje në komunën e Zhlinës, i cili hasi në reagimin e ashpër të sekretarit të përgjithshëm të partisë dhe ministrit të qeverisë, Arianit Hoxha. Ai shprehu pakënaqësinë me vendimin dhe tha se mund të rrëzonte qeverinë.

Lideri i së Majtës, Dimitar Apasiev, në një konferencë për media pas shpalljes së disa prej rezultateve fillestare të raundit të parë të zgjedhjeve lokale tha se është shfaqur disponimi i opozitës në vend dhe se është i kënaqur me rezultatin e arritur zgjedhor. nga partia në këto zgjedhje.për numrin e votave të fituara. Ai tha se ata si parti ia arritën qëllimit, por e rëndësishme është tendenca e përgjithshme që disponimi i majtë në vend është në rritje. Apasiev theksoi se regjimit hibrid të Zaevit po i vjen fundi dhe se tendencat opozitare janë evidente dhe një mundësi e mirë për zgjedhje parlamentare pas zgjedhjeve lokale.¹⁵⁵

Deklarata për media pas përfundimit të raundit të parë të zgjedhjeve lokale kanë dhënë disa nga kandidatët e pavarur të cilët i kanë fituar zgjedhjet të vetëm ose me mbështetjen e partive politike. Kandidatja e pavarur për kryetare të Shkupit, Danela Arsovska, e cila pas fitores në raundin e dytë të zgjedhjeve u përkrah nga opozita e VMRO-DPMNE-së, falënderoi qytetarët e Shkupit për mbështetjen dhe theksoi se menjëherë do të fillojë me realizimin e projekteve të saj. Gjatë fushatës, Arsovska e akuzoi LSDM-në për një fushatë të zeze dhe për gënjeshtria për të dhe familjen e saj dhe se askush nuk duhet t'i nënshtrohet montazhit, falsifikimit dhe prodhimit të videove¹⁵⁶. Vini re se në këto zgjedhje në raundin e dytë kundërshtar i saj nuk ishte vetëm Petre Shilegov nga LSDM por edhe kryeministri në largim Zoran Zaev. 157

Kandidati i pavarur për kryetar të Kumanovës, Maksim Dimitrievski, pas shpalljes së rezultateve fillestare të raundit të dytë, shpalli fitore të madhe. Ai tha se edhe përkundër rezultateve të mira ndaj partive të mëdha politike, sërish janë përballur me presione të mëdha, duke i akuzuar për keqpërdorime policore dhe marrëdhënie

155 „Apasiev: Tendencat opozitare në vend janë evidente, mund të kemi zgjedhje parlamentare pas atyre lokale”, 21.tv, 18 tetor 2021. Qasur në: <https://mk.tv21.tv/apasiev-opozitsiskite-tendentsii-vo-zemjava-se-evidentni-mozheme-da-imame-parliamentarni-izbori-posle-lokalnive/> (vizituar për herë të fundit: 08 nëntor 2021)

156 „Adresimi i Arsovskës: Kërkova mbështetjen tuaj pa asnjë njollë në jetën time”, 365.com.mk, 28 tetor 2021. Qasur në: <https://365.com.mk/339236/obrakane-na-arsovska-ja-pobarav-vashata-poddrshka-bez-nitu-edna-damka-vo-zhivotot> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

157 „Arsovska: Shkupi fiton grua kryetare komune pas 30 vitesh pavarësi”, Kanal 5, 31 tetor 2021. Qasur në: <https://kanal5.com.mk/arsovska-skopje-dobiva-zhena-gradonachalnik-po-30-godini-od-nezavisnosta/a501191> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

të ndërthurura ndërmjet policisë dhe partive politike në pushtet¹⁵⁸. Në komunën e Debrçës, kandidati i pavarur për kryetar të komunës Zoran Nogaçeski, i cili fitoi në rrethin e dytë, tha se qytetarët e komunës kanë deklaruar se duan të vazhdojnë politikën e vetëqeverisjes lokale. Ai ka falënderuar qytetarët e Debrçës dhe ka paralajmëruar se do të punojë ekskluzivisht në interes të tyre¹⁵⁹.

Karakteristikë e këtyre zgjedhjeve ishte numri i konsiderueshëm i listave të zgjedhësve të ardhur nga lëvizjet civile, me fokus të konsiderueshëm tek politikën e gjelbra. Njëra prej tyre ishte kandidatja për kryetare të qytetit të Shkupit, Ana Petrovska, e cila u përkrah nga iniciativa qytetare Green Human City, e cila kishte edhe listën e këshilltarëve për Këshillin e Qytetit të Shkupit. Ajo në një deklaratë për media ka shprehur pakënaqësinë e saj për mënyrën e organizimit dhe zhvillimit të këtyre zgjedhjeve. Petrovska shtoi se nga vëzhguesit e tyre në terren kanë marrë informacione për parregullsi të shumta, improvizime dhe interpretim joadekuat të Kodit Zgjedhor¹⁶⁰. Ajo shtoi se ka filluar procesin e shndërrimit të Shkupit në qytet të gjelbër human.

Konkluzione

Zgjedhjet e shtatë lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut u mbajtën më 17 tetor (raundi i parë) dhe më 31 tetor (raundi i dytë) 2021. Zgjedhjet u zhvilluan në një atmosferë konkurruese me respektimin e lirisë themelore, por me retorikë kryesisht negative, veçanërisht në raundin e dytë. Pjesëmarrja në raundin e parë ishte 51,44%, ndërsa në raundin e dytë 49,65%, që është një rënie në krahasim me pjesëmarrjen në zgjedhjet lokale të vitit 2017. Fushata për rrethin e parë të zgjedhjeve filloi më 27 shtator dhe zgjati deri më 15 tetor në mesnatë, ndërsa fushata për raundin e dytë vazhdoi menjëherë pas ditës së zgjedhjeve më 17 tetor dhe zgjati deri më 29 tetor deri në mesnatë. Gjatë fushatës zgjedhore, partitë patën mundësi të zhvillojnë lirisht fushatën e tyre, ndërsa u respektua liria e organizimit, tubimit dhe shprehjes. Misioni vëzhgues i OSBE/ODIHR vuri në dukje se një sërë mangësish në kornizën ligjore tregonin nevojën për reforma gjithëpërfshirëse dhe vuri në dukje se partitë kryesore

158 „Maksim Dimitrievski fitoi dhe paralajmëroi ndryshime mes rreshtave në LSDM”, 24.mk, 1 nëntor 2021. Qasja në: <https://www.24.mk/details/maksim-dimitrievski-pobedi-i-me-u-redovi-najavi-bitka-za-sdsm> (vizituar për herë të fundit: 08 Nëntor 2021)

159 „Nogaçeski shpalli fitoren dhe rizgjodhi kryetar komune në Komunën e Debrçës”, 1 nëntor 2021. Në dispozicion në: <https://kanal5.com.mk/nogacheski-proglasi-pobeda-i-povtoren-gradonachalnichki-mandat-vo-opshtina-debrca/a50120> (vizita e fundit: 29 nëntor 2021) Deklarata për media pas përfundimit të raundit të parë të zgjedhjeve vendore janë dhënë nga disa prej kandidatëve të pavarur.

160 „Petrovska: Pavarësisht parregullsisë zgjedhore, do të vazhdojmë të luftojmë për një qytet të gjelbër dhe human”, Lider.mk, 18 tetor 2021) Qasur në: <https://lider.mk/petrovska-i-pokraj-izbornite-neregularnosti-i-ponatamu-kje-se-borime-za-zelen-i-human-grad/> (vizita e fundit: 08 nëntor 2021)

parlamentare gëzonin avantazhe sistematike, veçanërisht në aspektin e shpërndarjes së burimeve të fushatës publike, përfshirë median. Karakteristikë e këtyre zgjedhjeve ishte përqendrimi në rritje në çështjet mjedisore, si dhe numri i konsiderueshëm i kandidatëve të pavarur për kryetar komune dhe lista për këshilltarë.

Nga raportet financiare për mjetet e shpenzuara në fushatën para raundit të parë dhe të dytë të zgjedhjeve lokale të dorëzuara në KSHZ, ZSHR dhe KSHPK, mund të konstatohet se shumica e pjesëmarrësve VMRO-DPMNE, BDI, një grup votuesish Danela Arsovska, BESA, grupi i votuesve Maksim Dimitrievski shpenzuan më shumë fonde sesa mbledhën. Dhjetë partitë e para, koalicionet dhe kandidatët e pavarur kanë shpenzuar gjithsej 313.026.558 denarë (5.097.524 euro) për fushatën dhe kanë mbledhur gjithsej 288.710.634 denarë (4.694.482 euro). Më së shumti para ka shpenzuar koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE, ndërsa më së shumti janë mbledhur nga donacionet dhe anëtarësimi nga koalicioni i udhëhequr nga LSDM.

Rezultatet e zgjedhjeve lokale të vitit 2021 ndryshuan tërësisht orarin e kryetarëve të komunave ndërmjet VMRO-DPMNE-së dhe LSDM-së. Koalicioni i udhëhequr nga LSDM fitoi 16 ulëse për kryetar komune, që është 41 ulëse më pak se në zgjedhjet e mëparshme. Koalicioni i udhëhequr nga VMRO-DPMNE fitoi 42 ulëse për kryetar komune, përkatësisht 37 më shumë se në zgjedhjet e kaluara. BDI fitoi 11 vende për kryetar komune, dy kryetarë komunash fituan BESA, si dhe koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa, dhe nga një PDSH, GROM dhe Koalicioni vendosën të ndryshojnë PDSH/DOM, ndërsa 3 vende për kryetar komune u takuan kandidatëve të pavarur në komuna. Kumanovës, Debrçës dhe qytetit të Shkupit. VMRO-DPMNE fitoi gjithsej 469 vende në këshilla, LSDM 402, BDI 167, Koalicioni Aleanca për Shqiptarët dhe Alternativa 81, Levica 49, BESA 36, Koalicioni “Të vendosur për ndryshim” 29, DPTM 17, PDSH - 9, Lista e këshilltarëve të BDI-së dhe Aleancës për Shqiptarët dhe Alternativës, me të cilën këto parti performuan së bashku në komunën e Çashkës, fitoi 4 mandate këshilltaresh, TMRO - 3, GROM - 2, SRM - 2, PDT - 2, DNET - 2. Nga një vend këshilli fituan secila: DSR, Maqedonia unike, Podem, BDS, DDPS dhe “Rom-Romeske”. Listat e pavarura fituan gjithsej 67 vende këshilli.

Sipas monitorimit të ASHMAA, shërbimet programore të analizuar në nivel kombëtar kanë bërë përpjekje për të ofruar mbulim mediatik. Krahas mbulimit në emisionet e përditshme të lajmeve, pothuajse të gjitha mediat kanë rezervuar disa emisione të veçanta lajmesh për pjesëmarrësit. Shërbimet programore të Radiodifuzionit Publik MRT kanë respektuar kërkesat ligjore për strukturën e emisioneve ditore të lajmeve, ndërsa kompanitë transmetuese komerciale nuk e kanë mbuluar fushatën në përputhje me parimet e barazisë. ASHMAA thekson nevojën për ndryshime të reja në rregulloren zgjedhore në fushën e reklamave politike me pagesë sepse kufijtë e

lejuar për reklamim janë ende të paqarta dhe interpretohen ndryshe dhe nuk ofrojnë kushte të barabarta për akses për të gjithë pjesëmarrësit. Gjithashtu u theksua se shpërndarja e mjeteve buxhetore ende nuk është e drejtë dhe është në favor të partive më të mëdha parlamentare në pushtet dhe opozitës.

Në Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve janë paraqitur gjithsej 1053 ankesa, prej të cilave 989 janë paraqitur nga qytetarët lidhur me mbrojtjen e të drejtës së votës. Partitë politike paraqitën gjithsej 50 negociata. LSDM me koalicionin dhe Aleancën për Shqiptarët kanë paraqitur nga 10 ankesa, VMRO-DPMNE dhe koalicioni nga 8 ankesa, BDI dhe TMRO 7 ankesa, Levica 5, Partia yte dhe Partia Demokratike e Turqve të Maqedonisë (DPTM) 3 negociata dhe Lëvizja e vendosur për ndryshim dhe një grup votuesish Enver Pajaziti dorëzoi 2 negociata. Gjykata Administrative pranoi tre padi të bëra nga BESA, Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa dhe Lëvizja Të vendosur për Ndryshim. Me pranimin e padisë së BESA-s, Gjykata Administrative konstatoi se nuk do të ketë rivotim në një vendvotim në Zelino, me çka konfirmoi fitoren e kandidatit të BESA-së, Blerim Sejdi. Gjykata Administrative pranoi edhe dy padi të tjera nga Aleanca e Shqiptarëve dhe Alternativa dhe Lëvizja e vendosur për Ndryshim. Me pranimin e padisë së Aleancës së Shqiptarëve dhe Alternativës, janë anuluar rezultatet e votimit në vendvotimin 0543 në Dibër. Lidhur me padinë e Lëvizjes Të vendosur për Ndryshim, janë anuluar rezultatet nga vendvotimi 2957/1 në komunën e Shuto Orizarit. Ankesat e paraqitura në raundin e parë dhe të dytë nuk kontribuan në ndryshime në rezultatet e zgjedhjeve.

Partitë politike dhanë vlerësime të ndryshme për zgjedhjet. LSDM-ja në pushtet vlerësoi se zgjedhjet ishin të drejta dhe demokratike me sfida të caktuara lidhur me votimin me gjurmë gishtash. Për raundin e dytë të zgjedhjeve, LSDM akuzoi për financimin e opozitës nga jashtë. Partia opozitare VMRO-DPMNE akuzoi për një sërë parregullsish, prishje të procesit zgjedhor dhe veprime korruptive të qeverisë. Ata akuzuan për shkelje të heshtjes zgjedhore, frikësim, presion dhe shantazh nga zyrtarë publikë, ministra, si dhe keqpërdorim të burimeve shtetërore për qëllime partiake. BDI vlerësoi se zgjedhjet shkuan mirë. Aleanca për Shqiptarët i akuzoi për shantazh, presion dhe ryshfet. Partia politike BESA ka reaguar ashpër ndaj vendimit të KSHZ-së për rizgjedhjen në komunën e Zhelinës dhe ka treguar se për këtë mund të tërhiqen nga Qeveria.

Rezultatet e zgjedhjeve lokale ndikuan edhe në nivel kombëtar. Menjëherë pas zgjedhjeve, partitë opozitare njoftuan se kishin një shumicë të re parlamentare dhe ishte caktuar një votim mosbesimi për qeverinë. Seanca dështoi për shkak të mungesës së kuorumit nga një deputet. Në periudhën pas përfundimit të rrethit të parë dhe të dytë, kryetarët e komunave me afat të skaduar dhe kryetarët e sapozgjedhur i morën funksionet dhe u verifikuan mandatet e anëtarëve të rinj të këshillave në komuna dhe në qytetin e Shkupit..

Shtojca 1 – Kryetarët e zgjedhur të komunave sipas komunave

Komuna	Kryetari i zgjedhur	Partia politike/koalicioni
Qyteti i Shkupit	Danela Arsovska	Grupi i votuesve i mbështetur nga VMRO-DPMNE
Aerodrom	Timço Mucunski	VMRO-DPMNE
Butel	Darko Kostovski	VMRO-DPMNE
Gazi Baba	Boban Stefkovski	VMRO-DPMNE
Gjorçe Petrov	Aleksandar Stojkoski	VMRO-DPMNE
Karposh	Stevço Jakimovski	GROM
Kisela Voda	Orce GjorGjievski	VMRO-DPMNE
Saraj	Blerim Bexheti	BDI
Centar	Goran Gerasimovski	LSDM
Çair	Visar Ganiu	BDI
Shuto Orizari	Kurto Dudush	Vendosshmërisht për ndryshime
Haraçinë	Ridvan Ibraimi	BDI
Berovë	Zvonko Pekevski	LSDM
Manastir	Toni Konjanovski	VMRO-DPMNE
Bogdanci	Blazhe SHalov	LSDM
Bogovinë	Besnik Emshi	BDI
Bosilovo	Risto Mançev	VMRO-DPMNE
Brvenica	Jovica Ilievski	VMRO-DPMNE
Valandovo	Pero Kostadinov	LSDM
Vasilevo	Slave Andonov	VMRO-DPMNE
Vevçani	Spase Kočovski	VMRO-DPMNE
Veles	Marko Kolev	VMRO-DPMNE
Vinica	Mile Petkov	VMRO-DPMNE
Vrapçishte	Isen SHabani	Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa
Gevgelija	Andon Saramandov	VMRO-DPMNE
Gostivar	Arben Taravari	Aleanca për shqiptarët dhe Alternativa
Gradsko	Kiro Nackov	VMRO-DPMNE
Debar	Hekuran Duka	BDI
Debarca	Zoran Nogaçeski	Grupa izbiraçi
Delçevo	Goran Trajkovski	LSDM
Demir Kapija	Lazar Petrov	LSDM

Demir Hisar	Nikola Najdovski	VMRO-DPMNE
Dolneni	Urim Ibeski	BDI
Dojran	Ango Angov	LSDM
Zhelinë	Bljerim Seldi	BESA
Zelenikovë	Kosta Manevski	VMRO-DPMNE
Zrnovci	Borço Kocev	VMRO-DPMNE
Ilinden	Aleksandar Georgievski	VMRO-DPMNE
Jegunovcë	Dimitar Kostadinovski	VMRO-DPMNE
Kavadarci	Mitko Jançev	VMRO-DPMNE
Karbinci	Viktor Paunov	VMRO-DPMNE
Kërçovë	Fatmir Dehari	BDI
Konçe	Zlatko Ristov	VMRO-DPMNE
Koçani	Ljupço Papazov	VMRO-DPMNE
Kratovo	Todorçe Nikolovski	VMRO-DPMNE
Kriva Palanka	Sashko Mitovski	LSDM
Krivogashtani	Nikolçe Miskoski	LSDM
Krushevo	Tome Hristoski	LSDM
Kumanovo	Maksim Dimitrievski	Grupi i votuesve
Likovë	Erkan Arifi	BDI
Lozovë	Boshko Cvetkovski	VMRO-DPMNE
Mavrovë dhe Rostushë	<i>Zgjedhja është shtyer</i>	
Makedonska Kamenica	Dimço Atanasovski	VMRO-DPMNE
Makedonski Brod	ZHarko Risteski	VMRO-DPMNE
Mogila	Draganço Sabotkovski	VMRO-DPMNE
Negotino	Goran Stojanov	VMRO-DPMNE
Novaci	Stevçe Stevanovski	VMRO-DPMNE
Novo Selo	GJorGje Bozhinov	VMRO-DPMNE
Ohrid	Kiril Pecakov	VMRO-DPMNE
Petrovec	Borçe Mitevski	VMRO-DPMNE
Pehçevo	Aleksandar Kitanski	VMRO-DPMNE
Plasnica	Alija Jaoski	BDI
Prilep	Borçe Jovçeski	VMRO-DPMNE
Probishtip	Dragan Anastasov	LSDM
Radovish	Aco Ristov	VMRO-DPMNE
Rankovce	Borçe Spasovski	VMRO-DPMNE
Resen	Jovan Tozievski	VMRO-DPMNE

Rosoman	Stojan Nikolov	LSDM
Sveti Nikole	Dejan Vladev	VMRO-DPMNE
Sopishte	Stefçe Trpkovski	VMRO-DPMNE
Staro Nagoriçane	ZHaklina Jovanovska	LSDM
Strugë	Ramis Merko	BDI
Strumicë	Kostadin Kostadinov	LSDM
Studenica	Azem Sadiki	PDSH ¹⁶¹
Tearcë	Nuhi Neziri	BDI
Tetovë	Biljal Kasami	BESA
Qendra Zhupë	Zgjedhja është shtyer	
Çashka	Goran Stojanovski	LSDM
Çeshinovo-Obleshevo	Dalibor Angelov	VMRO-DPMNE
Çuçer Sandevo	Sashko Komnenoviq	LSDM
SHTip	Ivan Jordanov	VMRO-DPMNE

161 Kryetari i Komunës së Studenicës, Azem Sadiki, pas zgjedhjeve braktisi PDSH-në dhe u bashkua me Aleancën për Shqiptarët.

Shtojca 2 – Këshilltarët e zgjedhur sipas komunave

Komuna	Numri i përgjithshëm i anëtarëve të keshillit	VMRO-DPMNE	LSDM	BDI	AA/A	Levica	Besa	Vendosshmërisht për ndryshime	Të tjerë	Të pavarur
Qyteti i Shkupit	45	18	12	5	2	4		2		2
Aerodrom	27	14	8			5				
Butel	19	10	4	3	1	1				
Gazi Baba	27	16	7	1		3				
Gjorçe Petrov	23	12	8			3				
Karposh	23	7	8			4			2	2
Kisela Voda	23	12	7			3		1		
Saraj	19			14	4		1			
Centar	23	8	9			3				3
Çair	27	3	1	14	8		1			
Shuto Orizari	19		4	4	1	2		5	3	
Haračinë	15		6	6	2		1			
Berovë	15	7	8							
Manastir	31	13	11	1		2		1		3
Bogdanci	11	4	5			1				1
Bogovinë	19		1	9	5		4			
Bosilovo	15	8	6							1
Brvenica	15	5	2	3	3		2			
Valandovo	15	6	9							
Vasilevo	15	7	7					1		
Vevçani	9	5	4							
Veles	23	11	8	1		3				
Vinica	15	8	6					1		
Vrapçisht	19			7	8		1		3	
Gjevgjeli	19	9	7			1		1		1
Gostivar	31	4	3	9	10		1		4	
Gradsko	9	5	4							
Debar	15	2	2	6	5					
Debarca	11	4	4					1		2
Delçevo	15	6	8			1				

Demir Kapija	9	4	4							1
Demir Hisar	11	5	5						1	
Dojran	9	4	5							
Dolneni	15	3	2	3	1		1	2	2	1
ZHelinë	19		2	8	1		8			
Zelenikovë	9	4	3				1	1		
Zrnovci	9	5	3					1		
Ilinden	15	9	3				1			2
Jegunovcë	15	6	4	3	1	1				
Kavadarci	19	10	5				1			3
Karbinci	9	6	3							
Kërçovë	23	7	3	8	1			1		3
Konçe	9	4	4						1	
Kočani	19	8	8				1	1		1
Kratovë	15	8	5							2
Kriva Palanka	19	7	11					1		
Krivogashtani	11	5	6							
Krushevo	11	4	6				1			
Kumanovo	33	7	10	4	2	1	1			8
Likovë	19			13	4		1			1
Lozovë	9	3	3					1	1	1
Mavrovë dhe Rostushë	11	3	5	1				1	1	
Makedonska Kamenica	11	4	4							3
Makedonski Brod	11	2	3				1		1	4
Mogila	11	6	3							2
Negotino	15	7	7				1			
Novaci	9	5	3						1	
Novo Selo	15	7	7							1
Ohrid	23	10	8	2			1			2
Petrovec	11	4	2	1	1				1	2
Pehçevë	11	5	4							2
Pllasnicë	9		2	5						2
Prilep	27	15	10				2			
Probishtip	15	7	7							1
Radovish	19	8	6						3	2
Rankovce	9	4	4							1

Resen	15	7	6	1		1			
Rosoman	9	4	3			1		1	
Sveti Nikole	15	8	5			1			1
Sopishte	11	6	2	2	1				
Staro Nagoriçane	9	1	5					2	1
Struga	27	5	4	10	7		1		
Strumica	23	9	13						1
Studeničani	15		1	4	4				6
Tearcë	19	1	1	7	4		3		3
Tetovë	31	4	2	10	3		8		2 2
Centar ZHupa	11	1	2						8
Çashka	11	3	4						4
Çeshinovo-Obleshevo	11	5	3					2	1
Çuçer Sandevë	11	2	3	2	1				3
SHTip	23	13	9			1			
Gjithsejt	1347	469	402	167	81	49	36	29	47 67

**Arkivi zgjedhor i zgjedhjeve në
Republikën e Maqedonisë
së Veriut nga viti 1990
e deri më sot**

6. Arkivi zgjedhor i zgjedhjeve në Republikën e Maqedonisë së Veriut nga viti 1990 e deri më sot

Fondacioni Konrad Adenauer, zyra përfaqësuese në Republika e Maqedonisë së Veriut dhe Instituti për Demokraci “Societas Civilis” – Shkup (IDSCS), nga muaji mars 2016 e zbatojnë projektin e përbashkët: “Arkivi zgjedhor i zgjedhjeve në Republika e Maqedonisë së Veriut nga viti 1990 deri më sot”, qëllimi i të cilit është ndjekja gjithëpërfshirëse e proceseve zgjedhore në Republika e Maqedonisë së Veriut, duke filluar nga viti 1990 e deri më sot. Në kuadër të këtij projekti janë përfshirë të gjitha zgjedhjet e organizuara deri më tani, siç janë zgjedhjet presidenciale, parlamentare dhe lokale, dhe në një vend janë grumbulluar të gjitha dokumentet e aksesshme për proceset zgjedhore. Nevoja për zbatimin e një projekti të këtillë buron nga mosekzistimi i arkivit zyrtar shtetëror me të gjitha dokumentet dhe të dhënat për ciklet zgjedhore nga shpallja e pavarësisë së Republika e Maqedonisë së Veriut. Arkivi zgjedhor i grupon dokumentet në 7 seksione:

1. Dokument për shpalljen e zgjedhjeve
2. Lista e zgjedhësve
3. Lista të kandidatëve
4. Rezultatet e zgjedhjeve
5. Raport nga zgjedhjet
6. Raporte monitorimi nga organizatat ndërkombëtare dhe vendore
7. Kodi Zgjedhor Paralelisht me organizimin e zgjedhjeve

Arkivi zgjedhor azhurnohet dhe aty postohen të gjitha dokumentet relevante në seksionet e lartpërmendura. Arkivi zgjedhor i zgjedhjeve në Republikën e Maqedonisë nga viti 1990 deri më sot Pjesë përbërëse e Arkivit zgjedhor janë edhe manualët e zgjedhjeve (presidenciale, parlamentare dhe lokale) të cilat përpilohen paralelisht me organizimin e zgjedhjeve edhe atë në bashkëpunim me Fondacionin Konrad Adenauer dhe Institutin për Demokraci “Societas Civilis” – Shkup.

Deri tani janë pregaditur shtatë doracak, për zgjedhjet lokale 2013 dhe 2017, zgjedhjet presidenciale në vitin 2014 dhe 2019 si dhe, zgjedhjet parlamentare në vitin 2014, 2016 dhe 2020. Të gjithë manualët janë të aksesshëm në ueb-faqen e Arkivit zgjedhor në gjuhën maqedonase, shqipe dhe angleze. Arkivi zgjedhor është i aksesshëm në ueb-faqen: <http://www.izbornaarhiva.mk/>

